

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. VASÁRNAP, június 5.

154. szám

Telefon: Kladohivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kladohivatal: Subotica, Zmaj Jovan trg. 3. (Minerva-palota)

Magyar üdvözet

Eljönnek piros pünkösdi napján bizakodó hittel, ragyogó reménnyel a buzatermő Bánát földjéről, Baranya szőlőskertjei közül, az áldott bácskai humuszról, eljönnek magyarok, hogy meghallgassák vezéreik számadását öt esztendő munkájáról, öt nehéz év sáfárkodásának eredményeiről. Mert több, mint öt esztendő múlt el azóta, hogy Szentán kibontották a jugoszláviai magyarság politikai pártjának zászlaját. Sikerből és kudarcból, támadásból és tömjénezésből egyaránt kijutott a része ennek a politikai pártnak és most, amikor öt év óta először van alkalmuk a párt vezéreinek számot adni a közkatonák táborába előtt, a nagyvezérkar abba a kellemes helyzetbe került, hogy anynyi meddő fáradozás után végre pozitív eredmény felmutatásával bizonyíthatja be munkálkodását, hiszen az utolsó esztendő józan reápolitikájának eredményeképp ott ülnek a magyarság képviselői a tartományi önkormányzat váraiban és a magyar sajtó után immár második fórumává avathatták a tartománygyűlést a magyar nép kívánságainak, sérelmeinek.

A második kedvező auspicium, a melyben a szuboticei nagygyűlés megszületett, a rend és a törvényesség uralma, amely legfőbb alapelve Vukicsevics Velja koalíciós kormányának. Választások előtt állunk és örömmel kell megállapítani, hogy a politikai konstelláció a magyarságra nézve — nem kedvezőtlen. A kormány itteni exponensei a rend és a törvény uralmának föltétlenül megbízható oszlopai, a tartományi választásokon kötött megegyezéssel pedig az ország legnagyobb politikai pártja, a jelenleg is kormányon levő radikális párt, nyíltan elismerte, hogy a magyarság megbízható, lojális államfenntartó elem, amelynek politikai szervezete, ha hivatalosan nem is, de szegről-végről a kormány szövetségesének számít. A politikai féltékenység, a túlzó nacionalista elfogultság — amely Szentán sikertelenül próbálkozott ugyan, de amelynek Beeskereken az utolsó pillanatban sikerült meghiusítani a magyarság nagygyűlését — a szuboticei gyűlés előtt is kísérletet tett, hogy káros befolyását érvényesítse a felelősöknél és felelőtleneknél egyaránt, de — hisszük — elég volt a készülő aknamunkára rámutatni, hogy meghiusuljon a sötétben tervezgetők szándéka. Idők jele ez és idők jele az is, hogy ma, huszonnegy órával a gyűlés előtt, már nyugodtan remélhetjük, hogy az utolsó pillanatban nem tornyosul valami váratlan akadály a magyarság delegátusainak szuboticei találkozására elé.

Mi tudjuk, hisszük és hittel hirdettük mindenkörön, hogy a magyarságnak, mint minden népnek e haza határain belül, elvitázhatatlan joga gazdasági, kulturális és politikai érdekeinek védelmére szervezkedni és nem ajándékot ad, csak kötelességét teljesíti az államhatalom, amikor lehetővé teszi, biztosítja és megvédi a szervezkedés és gyülekezés jogát; mi tudjuk ezt és expressis verbis le is szögezzük, mert nem szeretnénk félreértetni akkor, amikor felhívjuk a Szubotícára érkező vezéreknél és pártkatonáknál figyelmét, hogy a

gyűlés megtartásának lehetősége — egy csaknem öt esztendő meddő korszak után — minden önértetes magabizásunk, önnön jogainknak nyugodt fölismerése ellenére is, mégis kötelez. Kötelez önmagunkkal szemben, de kötelez elsősorban azal a kormányhatalommal szemben is, amely nem helyezkedett elődeinek kényelmes »nem engedem« álláspontjára, hanem éppen a törvény és rend uralma nevében vállalta magára a konkurens és féltékeny pártok — és melyik konkurens párt nem féltékeny! — és a felelőtlen ultranacionalisták kétségtelenül el nem

maradó vádaskodásának nehéz ódiú-mát.

A kötelezettség mértéke nem nagy és előírásai közel sem teljesíthetetlenek. Igazolni kell és a gyűlés minden kétséget kizáróan amugyis igazolni, hogy a magyarság szabad szervezkedése soha, semmi körülmények között nem lehet aggályos, mégis, ha talán nem is szükséges, de semmiesetre sem felesleges emlékeztetni arra, hogy minden szót és minden gesztust, minden jelzót és minden mondatot, amely a magyar párt nagygyűlésén elhangzik, olyan alapos megfontolásnak és mérlege-

lésnek kell megelőznie, hogy az a legeslegrosszabbakaratu kritikát is megállja.

Bizunk a magyarság vezetőinek józanságában, bölcs megfontoltságában a szónoklatokat és a határozatokat illetően egyaránt és hisszük, hogy a szuboticei nagygyűlés ismét tanuságot tesz arról, hogy a magyarság az országos politikában számottevő, komoly erőt, mellyel mindenkinél számolni kell.

Ezzel az elgondolással piros pünkösdi napján testvéri szeretettel üdvözöljük a Vajdaság magyar népének kiküldötteit Szubotícán.

Stresemann hétfőn találkozik Csicsserinnel

Baden-Badenben lesz a német-orosz tanácskozás, melyen fontos kérdések kerülnek napirendre

Berlinből jelentik: Változatlanul nagy érdeklődés előzi meg a küszöbönálló német-orosz tanácskozást.

Pünkösdi hétfőn lesz a találkozás Csicsserin orosz külügyi népbiztos és Stresemann német külügyminiszter között Baden-Badenben.

Csicsserin csak hétfőn reggel érkezik Baden-Badenbe, Stresemann azonban, akinek felesége ott nyaral, már szombat este odaérkezik.

A találkozást orosz részről kezd-

ményezték és azt különböző találgatások kísérik.

Azt beszélük, hogy

Csicsserin egy újabb hitelről akar tárgyalni Stresemannal,

ezt a hírt azonban hivatalos helyen megcáfolják. Németországnak a leg-egyszerűbb pénzügyi okokból nincs módja a moszkvai kormánnyal kölcsönt lekötni. Az a politikai verzió is alaptalan, hogy Csicsserin Stresemannt kérte fel a közvetítésre Szovjetország és Anglia között.

A német kormány szigoruan

ragaszkodik a semlegesség elvéhez és egy hajszálnyira sem akar ettől az elvétől az orosz-angol konfliktusban akármelyik fél javára eltérni.

Más kérdés azonban, hogy a badeni találkozás után

esetleg Genfben Stresemann és Chamberlain között nem fog-e felmerülni valamely megegyezés módja és lehetősége

anélkül, hogy a német kormány eltérne a szigorú semlegesség elvétől.

Beogradban optimisztikusan itélik meg az albán konfliktust

Remélik, hogy az albán kormány teljesíti Jugoszlávia követelését — A király és a miniszterelnök még nem tértek vissza Beogradba

A demokrata-párt főbizottsága állást foglalt a tisztviselő változások ügyében

Beogradból jelentik: Az albán konfliktus ügyében a szombati nap folyamán Beogradban meglehetősen bizonytalanság uralkodott, úgy hogy egymásnak ellentmondó hírek terjedtek el Gyuracskovics követségi tolmács fogságban tartásáról, illetve szabadlábrahelyezéséről. Maga a külügyminisztérium a pénteken késő este kiadott jelentése után szombat estig nem tett hivatalos közlést és a sajtóban és a városban elterjedt hírekkel szemben nem foglalt állást. Marinkovics Voja külügyminiszter szombaton délelőtt nem is jelent meg hivatalában, csak délután félőtkor ment be a minisztériumba. A konfliktus kifejlődését nagy várakozás előzi meg Beogradban, a hangulat azonban általában optimisztikus és remélik, hogy Albánia teljesíteni fogja a kormány jogos követeléseit.

Vukicsevics Velja miniszterelnök szombaton nem érkezett vissza Beogradba és nem következett be Alekszandar király öfelségének szombatra várt visszatérése sem. A király ugyanis Nisben megváltoztatta eredeti tervét és Nisből utazásokat tesz az ország belsejébe. A királyt utján

mindenütt elkíséri Vukicsevics Velja miniszterelnök is és újabb hírek szerint az uralkodó és a miniszterelnök visszatérése hétfőre várható. A miniszterelnök távollétében a kormány-nyal kapcsolatos politikai esemény Beogradban nem történt, csak a demokrata párt főbizottságának ülése keltett a politikai körökben érdeklődést. Az ülésről a következő kommunikét adták ki:

»A demokrata párt főbizottságának mai ülésén, amelyen résztvettek a kormány demokrata tagjai is, folyóügyeket tárgyaltak. Elsősorban azokat a panaszokat és javaslatokat tárgyalták, amelyek az ország különböző részéről a közigazgatási apparátus megváltoztatásáról érkeztek. Miután ezek a változások a mai helyzetben is panaszokat keltenek egyes tisztviselők ellen, dacára, hogy a demokrata párt résztvesz a kormányban. Azt a kívánságot fejezték ki, hogy minél gyorsabban eljárjanak a tisztviselői apparátus felcsere-lése érdekében. Meghallgatták a főbizottság delegátusait, Grollt és Jajnosot, akik a prokupljei konferenciáról tettek jelentést. Ugyancsak meg-

hallgatták Mihovics Miloje delegátus jelentését a deraniai pártgyűlésről. A prokupljei kerületben a pártviszonyok rendezésével kapcsolatban újból felvették a párt tagjai közé Jovanovics Miloje volt képviselőt és minisztert.

A kommunikén túlmenően a konferencia résztvevői nem akartak nyilatkozni a sajtó számára, csak annyit lehetett megállapítani, hogy igen sok fontos és sürgős kérdésben döntöttek és a főbizottság valamennyi ügyben egyöntetű megállapodásra jutott. Szóba kerültek a jelölések, a melyek körül éles viták voltak, de általában az egyöntetű jelöléseket kívánták a helyi konfliktusok eliminálására. Jovanovics Miloje volt miniszter ügye meglehetősen nagy vitát provokált, mert a volt minisztert kizárták korábban a pártból, minthogy a választásokon disszidens listával vett részt. A főbizottság most nemcsak visszavette a párttagok sorába Milojevicsot, hanem úgy döntöttek, hogy a választásokon a prokupljei kerületben ő lesz a demokrata párt listavezetője.

Mit szólna Protics Sztoján?

Klicin Mita, a bácskai tartományi választmány elnöke levelet intézett hozzám, amelyben a maga álláspontját fejté ki a nemzetiségi nyelvnek a tartománygyűlésen való használata kérdésében. A levelet egész terjedelmében közöljük, mert nincs semmi ok arra, hogy Klicin Mita nagyon vitatható, de kétségkívül jóhiszemű álláspontját a jugoszláviai magyarság meg ne ismerje.

A levél szövege a következő:

Tekintetes Szerkesztőség!

Hivatkozással tisztelt lapjának f. é. május 29-iki 147. számában »Mit szólna Protics Sztoján« címmel megírt cikkre — anélkül, hogy a sajtótörvényre való utalással kérném — tisztán az igazság érdekében kérem a következő nyilatkozatom szíves közlését.

Igaz, hogy elene voltam annak, hogy a bácskai tartománygyűlésen más nyelven lehessen tárgyalni, mint az államnyelven. En nem éltem rabulisztikával, hanem csak az alkotmányra és a törvényes rendelkezésre hivatkoztam.

Az alkotmány 3. szakasza értelmében ebben az államban a szerb, horvát és szlovén az államnyelv. Az alkotmány 16. szakasza szerint a nemzetiségi kisebbségeknek biztosítva van az elemi iskolákban anyanyelvük használata, de az alkotmányban nem foglaltatik más rendelkezés, hogy az önkormányzatban lehetséges volna a hivatalos nyelv mellett más nyelvet is használni.

A tartományi és járási önkormányzatról szóló törvény 6. szakasza szerint minden tartománygyűlési képviselőnek a hivatalos nyelvet írásban és szóban kell bírnia. Ennek folytán a tartománygyűlésnek nem lehet olyan képviselőtagja, aki a hivatalos nyelvet nem tudja, de nem is szabad egyik képviselőnek sem kijelentenie, hogy nem bírja az államnyelvet és ezért más nyelven kívánja magát kifejezni. Amelyik képviselő ezt kijelenti, az okot adna a közgazdász bíróságnak arra, hogy mandátumát megsemmisítse, mert nincs meg a törvényben a tartománygyűlési képviselőkre előírt kvalifikációja.

A tartománygyűlés megnyitása alkalmával valamennyi jelenlevő tartománygyűlési képviselő kérdésemre kijelentette, hogy tudja az államnyelvet, sőt valamennyi képviselő az eskü is a hivatalos nyelven tette le. Csak egy hónappal a letett eskü után jutott eszébe néhány képviselőnek, hogy nem bírja az államnyelvet. Ha egyes képviselők a jelöltetésük alkalmával elhallgatták, hogy nem bírják az államnyelvet, ezzel a fennálló törvényes rendelkezések ellen vétettek. Ilyen eljárásnak nem lehet az a következménye, hogy a tartománygyűlés is megszegje a törvényt, csak azért, hogy egyes képviselők megtarthassák mandátumaikat, amelyekhez hiányzik a törvényben előírt képesítésük. Ennek csak az a következménye lehet, hogy lemondanak mandátumukról, ha beismerik, hogy az államnyelvet nem tudják. Akik azt kívánják, hogy más tisztelje a törvényeket, annak első sorban kötelessége azt megselekedni, még ha az saját mandátumára is vonatkozik.

A bácskai tartománygyűlés egyhangúlag kimondta, hogy a nyelvkérdés eldöntésére nem illetékes. Magyarországon is ezt a kérdést nem a megyegyűlések, hanem az országgyűlés döntötte el. Az 1868. évi és a nemzetiségekről szóló 44. törvénycikkeket, amelyre néhány képviselőtársam hivatkozott, a magyar országgyűlés alkotta és az az egész országra birt érvénységgel. Nálunk is a hivatalos nyelv kérdését, a nemzetiségi kisebbségek anyanyelvének az iskolákban való használatát a nemzetgyűlés az alkotmányban rendezte.

A nemzetgyűlés a tartományi és járási önkormányzatról szóló törvényben nem rendelkezett arról, hogy a tartományi önkormányzatban a hivatalos nyelven kívül más nyelvet is szabad használni és nem adott a tartománygyűlésnek felhatalmazást arra, hogy ezt a maga hatáskörében rendezhesse.

Maga a belügyminiszter, akinek a nemzetgyűléstől törvényes felhatalmazása volt, hogy a tartománygyűlés ügyrendjéről szóló szabályrendeletet megalkossa, aki tehát eszerint a törvénynek legilletékesebb magyarázója, egyik szakaszban sem rendelkezik, hogy a tartománygyűlésen a hivatalos nyelven kívül más nyelvet is lehessen használni. (De az ellenkezőjéről sem — a szer-

kesztőség megjegyzése.)

Ezekben a tényeken alapult az én álláspontom és indokolatlan volt néhány képviselőnek hivatkozása az 1868. évi 44. törvénycikkre, mert ezt a törvényt a magyar országgyűlés alkotta és a Magyarországon használható nyelvekről szól. Ez a törvény közjogi kérdéseket rendezett. Az imperium megváltoztatásával ennek a törvénynek érvényessége megszűnt. Ez a törvény amelyet a magyar országgyűlés alkotott meg, előírja, hogy a hivatalos nyelv a magyar. Nálunk pedig az alkotmány 3. szakasza értelmében a szerb, horvát és szlovén a hivatalos nyelv. Ezek után nyilvánvaló, hogy az 1868. évi 44. tc. ellentétben áll a mi alkotmányunk rendelkezéseivel és ez a törvény nemcsak az imperium megváltozása következtében lett hatályon kívül helyezve, hanem az alkotmány 142. szakaszának rendelkezése folytán is, mely hatályon kívül helyezett minden törvényt, amely ellentétben áll az alkotmánnyal. Ez a mi államunkban a nyelvhasználat tekintetében a törvényes álláspon.

Lehet azt kívánni, hogy a nyelvkérdést nálunk is az 1868. évi 44. tcikk szellemében, különleges törvénnyel rendezzék, de nem lehet állítani, hogy az 1868. évi 44. tcikk nálunk is érvényben van, miután az az alkotmány rendelkezéseinek következtében hatályon kívül van helyezve és a tekintetes Szerkesztőség saját beismerése szerint is Magyarországon sem volt »soha teljesen végrehajtva és legfeljebb papíron adott jogokat.« Ezek alapján elenezttem azt, hogy a tartománygyűlés rendezze a nyelvkérdést.

Nem áll tehát, hogy rabulisztikával éltem volna, mert én az álláspontom megvilágításánál csak az alkotmányra és a törvényes rendelkezésekre hivatkoztam és sehohsem jelenttem ki, »hogy sohasem fog akadni szerb politikus, aki a nemzetiségek számára annyi jogot és szabadságot biztosítana, mint amennyit — legalább papíron — a magyar törvény biztosított«, hanem azt jelenttem ki, hogy én a törvények kijátszására és letiprására nem vállalkozom és nincs olyan képviselő mandátum, melyet én kész volnék a fennálló törvények és rendelkezések kijátszására és letiprására elvállalni.

Nem áll az sem, hogy a noviszadi kereskedelmi és iparkamara elnökének állásfoglalása mögött álltam, amikor az állítólagos magyarellenes nyilatkozatát megtette. Tény az, hogy ezt a nyilatkozatot a radikális képviselőklub nevében tette és hogy ez a nyilatkozat nem volt magyarellenes, hanem csak megvédte a törvényes állapotot és elítélte azokat, akik azt kívánták, hogy a törvényes rendelkezéseket szegjék meg.

Nem áll, hogy Protics Sztojánnak, a halott vezérnek, eszméit megtagadtam és nem igaz az sem, hogy én bárhol is kijelentettem volna, hogy a nemzetiségi kisebbségek képviselői a helyi (községi) önkormányzatban az anyanyelvet nem használhatják.

Hogy Protics Sztoján hogy vélekedett a nyelvek használatáról, arról az 3. alkotmánytervezetében vannak bizonyítékok. Protics Sztoján alkotmánytervezetének 5. szakasza így szól: »A szerbek, horvátok és szlovének királyságában a hivatalos nyelv a szerb, horvát. Szlovéniában a szerb és horvát mellett a hivatalos nyelv jellegét bírja a szlovén nyelv is. Szlovéniában a feleknek, úgy mint a közhivatalnokoknak is jogukban áll az egész királyság területén a szlovén dialektust is használni. A parlamentben megtartandó beszédek a szerb, horvát és szlovén nép bármely dialektusát használhatják.«

És az egész, ami az 3. alkotmánytervezetében a nyelvkérdésről szól. Ebben az alkotmánytervezetben nincs rendelkezés hogy a nemzetiségi kisebbségek az iskolákban anyanyelvüket használhatják pedig ezt az alkotmány megengedi. Protics alkotmánytervezetének 22. szakasza csak annyit enged meg, hogy a nyilvános iskolák mellett a törvényes keretek közt magániskolákat is lehet felállítani.

Ami az én tartománygyűlési mandátumomat illeti, megjegyzem, hogy az én listám 1542 szavazatot kapott és a tartománygyűlési választások idejében a noviszadi magyarságnak nem volt több, mint körülbelül 500 választója, akiknek többsége a Davidovics-pártra szavazott, mert ezen a listán magyar nemzetiségű képviselőjelöltek is voltak. A szocialisták is kaptak magyar szavazatokat, míg az én listámra nem sok magyar választó szavazott, mert a bel-

ügyminiszter a választás napjáig nem nevezte ki városi képviselőkké azokat a személyeket, akiket a magyar párt hozott javaslatba és mert az én listám egyetlen magyar nemzetiségi jelölt sem szerepelt.

Miután köztudomású hogy az utolsó nemzetgyűlési választások alkalmával a magyar párt alig kapott több szavazatot mint körülbelül háromszázat, azt lehet ebből megállapítani, hogy az én listám magyar szavazatok nélkül is legalább egy jelöltet hozott volna, ennél fogva helytelen a szemrehányás tekintetben. Megjegyzem azt is, hogy a választások előtt tőlem senkisé sem kívánta, hogy a tartománygyűlésen a nemzetiségi nyelvek használata mellett szavazzak, dacára, hogy a törvény ezt nem engedi meg.

Ellenben a magyar párt vezetői, akkor, amikor a noviszadi képviselőtestületbe kinevezendő magyar tagok névsorára megtették javaslatukat, kijelentették, hogy csak azokat jelölték, akik az államnyelvet bírják, hogy azok a tárgyalásokon a hivatalos nyelven vehessenek részt.

A Bácsmegeyi Napló cikkében felveti a kérdést, hogy mit szólna Protics Sztoján, ha élne? A válasz nagyon egyszerű. Protics Sztoján azt mondotta volna: tisztelték a törvényeket és ne szegjék azokat meg. Ha valamelyik törvény nem jó és nem felel meg a nép érdekeinek, helyettesítsék azt egy más törvénnyel, de csak azon a módon, hogy azt az alkotmány előírja.

És vajon mit szólna Protics Sztoján azon nyilatkozatomra, hogy én is voltam a fekete listán a magyar imperium alatt? Ezt sem volna nehéz eltalálni. Ő is volt valaha Szerbiában fekete listán, sőt a maga politikai meggyőződéséért rabláncot is hordott. Én semmilyen fekete listánok nem vagyok barátja és ellene vagyok annak, hogy azokat üldözzék akik nem bűnösök. — de a rendőrségi előírások nem tartoznak a tartománygyűlés hatáskörébe. Nem áll a Bácsmegeyi Napló azon állítása sem, hogy »mi a fekete lista, fekete könyv intézményét nem ismertük, csak a Bach-korszak jellemzésére mesélték róla.« Békeidőben Magyarországon is volt fekete lista, amelyen magyarok és nem magyarok is szerepeltek. Engem a szerb egyházi nemzeti kongresszus békeidőben két ízben (1902-ben és 1907-ben) egyházmegyei iskolai előadónak választott meg és mindakétszer megtagadta a magyar király megválasztásom jóváhagyását — mert a fekete listán raita voltam.

Protics Sztoján sem tenne most mást a fekete lista miatt, mint »vállvonoga tással« felelni, mert a fekete lista rendőri titok. Ki tudja, ki mindenki van ezen a fekete listán, de semmiesetre sem

áll meg, hogy ezeken a listákon mind azok szerepelnek, akik a nemzetiségi kisebbségekhez tartoznak, mert ezekben nem voltak elég fekete listák, hanem vastag fekete könyvre volna szükség. Nem kívánom, hogy bárkit is üldözzönek azért, mert valaki a nemzetiségi kisebbségekhez tartozik. Alkotmányunk szerint minden állampolgárnak szabad mozgás, titkos választójog és anyanyelvének használata az iskolákban biztosítva van.

De Magyarországon másképp áll a dolog. A magyar országgyűlésen egy Malasics nevű szocialista képviselő javaslatát tárgyalták, amikor a vitában résztvevő gróf Bethlen István, a magyar kormány elnöke f. évi május 5-én kijelentette, hogy Magyarországon 399 olyan község van, amelynek joga van nem magyarnyelvű iskolát felállítani, de ilyen iskolát eddig csak 48 községben állítottak fel. (Lásd Deutsches Volksblatt f. é. május 7-iki számát.)

En nem vagyok ellene, hogy a nemzetiségi kisebbségeknek »ne legyen joga beleszólni, hogy adófilléreikkel mi történjék«, mert joguk van titkos szavazattal képviselőt választani és választásnak olyan személyeket, akik az ő érdekeiket és a törvényben elismert jogukat meg tudják védeni.

Nem ellenzem, hogy a nemzetiségi kisebbségek tagjai »kapjanak utleveleket« még kevésbé vagyok azért, hogy »szabad prédája legyenek felelős és felelőtlen kilengéseknek«, mert akárhol is történik ilyesmi, a törvények és az erkölcs nevében mindig felemelem a szavamat és minden kilengést el fogok itélni. En minden hivatalos hatalommal való visszaélést elítélek.

Epp ezért nyíltan megmondom, hogy Protics politikája az volt, amit ma én képviselek. Egyáltalán nem volt ok arra, hogy olyan kijelentést tegyenek a számba, amelyeket soha és sehol nem tettem. En mindig a rendet, a munkát és a törvényességet védtem mindenki-vel szemben. Ez volt Protics Sztoján-uk is a politikája.

Tisztelettel:

Klicin Mita,

a bácskai tartományi választmány elnöke.

Klicin Mita álláspontja — szerintünk — nem törvényes álláspont s ellenkezik nemcsak Protics Sztoján szellemével, hanem ellenkezik a Tomics Jásák, Polit Mihályok tradícióival is. Egyelőre csak ezt szögezzük le azzal, hogy alkalmunk lesz — ismétlünk — jóhiszemű állásponttal szemben, amit azonban csak a tényleges hatalom s nem a törvény szankcionál, a magunk álláspontját kifejteni.

Összeütközés a levegőben

Súlyos repülőszerencsétlenség Csehszlovákiában hírom halott!

Prágából jelentik: Péntek délben Olmütz közelében gyakorlatozás közben két katonai repülőgép összeütközött. Az egyik repülőgép azonnal lezuhant és Kolarik nevű pilótáját a szó szoros értelmében agyonnyomta. A másik repülőgép néhány másodpercig még a levegőben volt, majd szintén lezuhant és kormányosa az esés következtében meghalt.

Ennek a második repülőgépnek a

figyelője, Manhardt pilóta ejtőernyővel kiugrott a gépből, azonban az ernyő beleakadt az ernyő légsavarának egyik szárnyába és kiszakadt, úgy hogy Manhardt többszáz méteres magasságból lezuhant és agyonzúzta magát.

A súlyos szerencsétlenség okának megállapítására megindult a vizsgálat, mely azonban eddig nem járt eredménnyel.

Hétfőn éjszaka kezdődik az osztrák postás-sztrájk

Lehetetlennek látszik a megegyezés a kormány és a postal alkalmazottak között

Bécsből jelentik: A posta-, táviró- és telefonalkalmazottak szociáldemokrata szakszervezete és a kormány közötti tárgyalások nem oszlatták el az ellentéteket, úgy hogy

a szakszervezetek szombaton összehívták a bizalmi férfiakat, akik a sztrájkról fognak dönteni.

A hangulat a technikai unióban és általában a munkásság körében olyan elkeseredett, hogy számolni kell azval, hogy

a posta-, táviró- és telefon-alkalmazottak sztrájkja kedre virradó éjjel kitör.

A sztrájkra való kilátás bár komolyabb, mint eddig bármikor is volt, a postavezérgazgatóság és

a kormány mindent elkövet annak érdekében, hogy a sztrájk elkerülhető legyen,

mert szombaton kezdődött az ünnepi hét Bécsben, amelyre már tömegesen érkeztek külföldiek és a pünkösdi ünnepekre való tekintettel is ezrével özönlenek Bécsbe a külföldi vendégek.

A pofozkodó rendőrfelügyelő

Petrovics Milivoj főispán erélyes vizsgálatot rendelt el egy novivrbasi rendőrbrutalitás ügyében

Szomborból jelentik: Nagy izgalomban tartja Novivrbasz lakosságát Krnyac Vladimir járási rendőrfelügyelő legújabb rendőri brutalitása. Krnyac rendőrfelügyelőt, aki előbb Topolán, majd palánkán működött hasonló minőségben, a lakosság panaszára legutóbb Kulára helyezték át, csütörtökön átrándult a járás legnagyobb községébe, Novivrbaszra egy kis rendesinálásra. A Pö-uccán a *Fehér hajó* vendéglő előtt sétált, ahol Dietz Lajos üzlete van. Az üzlet előtti padon Dietz apósa egy másik öreg emberrel csendesen beszélgetett. Amikor a rendőrfelügyelő az üzlet elé ért, rászólt a két öreg emberre:

— Mit keresnek itt?!

Az egyik öreg ember erre felkelt, kijelentette, hogy *Schweich Gottfriednek* hívják és apósa az üzlettulajdonosának. Erre a rendőrfelügyelő szó nélkül *potonúította*.

A pofozkodásra Dietz kiszaladt az üzlethől és tiltakozott apósa inzultálása ellen. A tiltakozásra a rendőrfelügyelő közölte, hogy *letartóztatja és egy ott álló kocsiba akarta tuszkolni Dietzet*, aki azonban nem akart engedelmessé válni a rendőrfelügyelőnek, mire Krnyac azt kiabálva, hogy *»nincs már se Vilmos, se Károly császár«*, tovább erőszakoskodott. Végre is a kereskedőt veszedelmes helyzetéből a csendőrség szabadította ki.

A szombori német párt vezetősége a novivrbasi lakosság panaszára Petrovics Milivoj főispánhoz fordult jogvédelemért, felemlítve, hogy Krnyac éhen topolai és palánkai működése alatt elkövetett hasonló visszaéléseiért a noviszadi ügyészségen több rendbeli büntető eljárás van folyamatban. Petrovics Milivoj főispán a legszigorúbb vizsgálat megindítását ígerte meg a német párt vezetőinek a botrányos ügyben.

Német könyvkiadók

jugoszláviai propagandautja

A német könyvkiadók szövetségének elnöke Noviszadon

Noviszadról jelentik: A németek, ugy látszik, nemcsak gazdasági téren, de szellemi eszközökkel is meg akarják a maguk számára hódítani Jugoszláviát. Erre vall két hirneves német kiadónak: a müncheni Ernst Reinhardt-nak és a balti származású dr. Löwis of Menar-nak, a lipcsei könyvkiadók szövetségének jugoszláviai propaganda utja. A német kiadók saját gépkocsijukon jöttek Németországból és azzal járnak be Jugoszlávia németlakta vidékeit, ahol mindenütt előadásokat tartanak a német könyvek helyzetéről a világpiacon. Az elmúlt este Noviszadon tartottak érdekes szakelőadást nagyszámu közönség előtt.

— Az európai könyvpiac — mondotta Reinhardt — ezidőszakra két csoportra osztható: középeurópai és nyugat-európai. Száz évvel ezelőtt a francia tudomány kétségtelenül vezető szerepet töltött be. Zene, kémia és matematika ugyszólván kizárólagos francia tudomány volt. Németországot már akkor mint a költők és gondolkodók országát ismerték, könyvkereskedelme azonban csak kezdetleges volt. De félszázad óta gyökeres változások következtek be. Harminc évvel ezelőtt egy francia tudós megállapította, hogy a német tudományos irodalom fölénye majdnem olyan nagy, mint Anglia tengeri impériuma. A tudós ennek okát a német egyetemi oktatás és a könyvkereskedelem szervezettségére vezette vissza. Tavaly angol könyvkiadók jártak Lipcsében és tárgyalással nyilatkoztak a német könyvkiadók szervezettségéről. Még nagyobb hanyatlás észlelhető a kapitalizmus hazájában: Amerikában. A szigorú törvénytörvények lehetetlenné teszi a könyvkereskedelem felvirágzását. Az amerikaiak nem szeretik az egyes könyveket és a *»magazinokat«* előnyben részesítik. Németország termeli a világ legtöbb könyvét. Ebből természetszerűleg következik, hogy a német könyvek átlagos

angol kiadmányoké. Az árnegállapításra két tényező van döntő kihatással: az előállítási költség és a kiadás nagysága. Ép ezért a német könyv mindig drágább, mert a tultermelés következtében kevesebb olvasó jut egy-egy könyvre. A francia, az angol és az amerikai rend-

szeres típusra törekszik, míg a németek inkább egyéniséget törekednek adni.

Dr. Löwis vetített képekkel egészítette ki a tanulságos és mindvégig érdekes előadást. A német könyvkiadók Noviszadról Beogradba utaztak, onnan Szófiába és Konstaninápolyba látogatnak el.

A lakástörvény meghosszabbítását kéri az állami tisztviselő-szövetkezetek

A tisztviselő-szövetkezetek országos kongresszusa Becskerekén

Becskerekéről jelentik: Az állami tisztviselők beszerzési szövetkezetei kongresszust tartottak Becskerekén a vármegyeház nagytermében. A kongresszuson, melyen Jovánovics Tosza postaügyi miniszteri inspektor elnököt, harminc szövetkezet ötvenegy taggal képviseltette magát. Az elnök megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket, elsősorban Brkljanics Pante pénzügyminiszteri biztost, Krsztics Vaszát, a beogradi tartomány állandó választmányának elnökét, Nikolics Nikoltát, a bánáti földművelőszövetség elnökét, Beslics Nikoltát és Sztanoffovics Sándort, a veliki becskerekeli kereskedelmi és iparkamara titkárát. A megnyitó beszéd után a kongresszus elhatározta, hogy üdvözlő táviratot küld Öfelségének és

Markovics Bogdán pénzügyminiszternek, Prokászka, a szövetkezetek központi szervezetének titkára jelentést olvasott föl, melyet egyhangulag elfogadtak, majd a titkár javaslatot tett, hogy a szövetkezetek közel kétmillió veszteségének leírása érdekében tegyenek lépéseket. A kongresszus a kérdést az igazgatóválasztmány elé utalta, ami ellen Weisz mosztári delegátus hevesen tiltakozott. Elhatározták, hogy a szociálpolitikai miniszteriumhoz felterjesztést intéznek, melyben a lakástörvény érvényességének meghosszabbítását kéri.

A kongresszus ezután viharos jelenetek közt kiegészítette az igazgatóválasztmányt, majd az ülést az elnök befejeztette.

Súlyos hajókatasztrófák a Fülöp-szigetekenél

A tajfun következtében utasaival együtt elsüllyedt több személyszállító hajó

Londonból jelentik: Manillai kábeljelentések szerint szörnyű hajókatasztrófa történt a Fülöp-szigeteken közlekedő Megros személyszállító gőzös-sel.

A hajó száznyolc utast vitt magával, amikor óriási tajfunba került és a pusztító tajfun tönkrezuzta és elsüllyesztette a hajót, amely-

nek valamennyi utasa a tengerbe fulladt.

Ujabb kábeljelentések hirt adnak arról, hogy a Fülöp-szigetek közt közlekedő

két másik hajó ugyancsak három napja nem adott jelt magáról

és ezért valószínű, hogy ezeknek is hasonló borzalmas sorsban volt részüik.

Chamberlain amerikai pilóta elindult az oceán átrepülésére

Szombat délel háromnegyed tizenkettőkor startolt a longislandi repülőtérén — A repülést finanszírozó vállalat igazgatója kíséri útján — Chamberlain nagyszerű felszereléssel indul Berlin felé

Chamberlain hétfőn akar Berlinbe érni

Newyorkból jelentik: Szombat reggel hat óra négy perckor középeurópai időszámítás szerint

déli háromnegyed tizenkettőkor Chamberlain amerikai repülő utrakelt Amerikából Európa felé.

Amikor pénteken éjfél tájban hire terjedt, hogy Chamberlain startol, Newyorkból minden épkézláb ember Long Islandra sietett, hogy lássa Chamberlain indulását.

Hogy mi a repülés végcélja, azt a Bellanca repülővállalat, amely az oceáni repülést rendez, szigorúan titkolja, mégis a legvalószínűbb, hogy Chamberlain gépe, a Columbia, Berlinben fog leszállni.

Olyan hírek is vannak azonban, hogy a cél Róma.

Éjfélkor Chamberlain átnézte a meteorológiai jelentéseket és azt mondotta, hogy hajnali négy órakor, középeurópai időszámítás szerint délelőtt tíz órakor startolni fog. Az időjárás és a szél iránya olyan, hogy

Chamberlain legalább huszonnégy órán át hátba kapja a szelet.

Hajnali három óra tájban New Fundland körül még sűrű volt a köd, de már oszladozni kezdett és teljesen megszűnik, amíg Chamberlain odaér.

Chamberlain útján a Bellanca repülővállalat igazgatója, Levinet ki-

séri. Chamberlain felesége gondoskodott elesegről az utra. Összesen tíz darab vajaskenyeret készített, amely csirkehussal jó vastagon fedve van, ezenkívül két palackban huslevesből készült Bouillont, egy palack erős kávét és hat narancsot vitt magával Chamberlain és a Columbia két utasának ez lesz az egész elemőzsiája az oceáni repülés alatt.

Éjjel egy órakor tért vissza newyorki hoteljébe Chamberlain, hogy még egy órát aludjék. Amikor az utolsó rendelkezéseket megtette, a repülőtérén már tizenhét órája szakadatlanul talpon volt. Negyven órára számítják az amerikai szakértők a repülés idejét, ha tehát Berlin a végcél, akkor hétfőn déli egy órakor fog leszállni a Columbia a tempelhofi repülőtérén.

Hajnali három órakor már nagy volt a sürgés-forgás a longislandi repülőtérén. Az aeroplánt a konstruktőr és a gépészek még egyszer átvizsgálták, az élelmiszereket elhelyezték a kormány alatt. Van a gépen egy nagy tank, háromszázkilencven gallon benzinnel, azonkívül a fedélisikon öt kisebb bádogtartály, amelyben hatvanöt gallon benzinnel van tartalékul. A nagy főtank körül szíjazták fel az összehajtható gummicsónakot és ráerősítették a két evezőt, hogy minél kevesebb helyet foglaljanak el.

Van a repülőgépen egy világító.

pisztoly és fényjelzőkészülék, amely automatikusan gyullad ki, ha a repülőgép le talál esni a vízbe.

Ezenkívül vannak más fényjelzők is a repülőgépen, amelyen kétoldalt hatalmas betűkkel látható a jelzés: *»Ist. N. 237«* és a szárnyakon a számjelzés: 140.

Reggeli öt óra hét perckor, középeurópai számítás szerint negyed tizenegykor nyeregbe szállt Chamberlain, a motorok berregni kezdtek és áhíthatos esend támadt, azonban az első start nem sikerült. A repülőgép a cementezett start-helyről lecsuszott a homokos talajba és kerekét mélyen beleturódtak a földbe.

Az első sikertelen startkísérlet után hat óra négy perckor, középeurópai időszámítás szerint háromnegyed tizenkettőkor a levegőbe emelkedett a Columbia.

Az óriási tömeg, amely egészen ellepte a repülőgép környékét, leírhatatlan örömrivalgásban tört ki és néhány perc múlva a gép már eltűnt a nézők szeme elől.

Chamberlain körülbelül egy éve foglalkozik az oceán átrepülésének gondolatával. Tavasz óta hosszú távrepüléseket végzett gépével, amely abban különbözik Lindberg gépétől, hogy biplan.

A vállalkozásnak az időjárás rendkívül kedvez.

Az oceán felett egyelőre teljes szélesed van és a meteorológusok jelentése szerint egy-két napon belül nem is várható jelentős változás. Ilyenformán ugy az európai, mint az amerikai szakkörök optimisztikusan néznek Chamberlain vállalkozása elé. Még a pesszimisták is egyetértettek abban, hogy

ha Chamberlainnak le is kellene szállni a tengeren a mostani időjárás mellett minden valószínűség szerint elkerüli Nungesser és Colli sorsát.

A Columbia, amelyen Chamberlain és kísérője elindul, nem új gép és nem is az oceán átrepülésére készült, hanem postarepülőgép. Most csak külön gázolintankot építettek bele és háromhengeres motorral szerelték fel.

Mint Berlinből jelentik, az első távirati hírre, hogy Chamberlain elindult Newyorkból, a berlini rendőrség azonnal megkezdte a megbeszéléseket arról, hogy milyen intézkedések szükségesek az amerikai pilóták fogadtatására. A rendőrség el határozta, hogy a két pilóta megérkezésekor a berlini közönség sem fog másképpen viselkedni, mint a párisi és a londoni és ezért értékesítve a párisi és londoni tapasztalatokat, a rendőrség elhatározta, hogy a nagyközönséget semmiesetre sem engedni be a repülőtérre és csak belépésre jogosító külön igazolvánnyal lesz lehetséges a tempelhofi repülőtérre a rendőri kordonon keresztül bejutni.

Már szombaton délelőtt valóságos ostrom indult meg a rendőrség épülete ellen a kordon átlépésére jogosító igazolványokért, ilyen jegyhez azonban csak nagy összeköttetésekkel és kivételesen lehet jutni, mert a berlini rendőrség így is csak néhány ezer embert akar a repülőtérre bocsájtani.

A MODERN NOK

modern szőrtelenítő krémje. Borotválás nélkül néhány perc alatt eltávolítja a fölösleges hajzatot. Teljesen ártalmatlan és a testnek minden részén használható. Nem ég t és használata által a bőr nem lesz vörös!

SIKER garantálva! • A sötétben világító

FEMY

SZŐRTELENÍTŐ SZAPPAN

négy különböző betűvel kezdke a hajeltávolításnak

Mindenütt kapható

Yezértérvisszet: COSMOGHEMA, k. d., Zagreb, Račkoga ulica 7

Szokol-nap Szomborban

Vasárnap avaják fel az új szombori Szokol-palotát

Szomborból jelentik: Szomborban vasárnap szentelik fel a Vojvoda Petra Bojovics-uccában levő impozáns szokol-palotát, amely múlt év decemberében épült fel. Az épület, amelyet közadakozásból építettek fel, több millió dinárba került és a legmodernebb és legszebb szokol-palota az egész országban. A felszentelési ünnepséggel kapcsolatban Szomborban nagy szokol-ünnepélyt rendeznek vasárnap és az ünnepség keretében fogják megtartani a bácskai szokol-egyesület tornaversenyét is. Az ünnepélyre a bácskai és bánáti szokol-egyesületek részéről mintegy három ezer szokolista érkezik Szomborba. A tornaversenyeken a szokolistákon kívül száz katonára és száz tengerészre fog részt venni és a noviszadi repülőezred parancsnoksága öt repülőgépet küldött ki az ünnepélyre. Szombor város már szombaton délután zászlódszben várta az érkező vendégeket, akiket magánlakásokban helyeztek el. A Kraljica Maria-park előtt hatalmas diadalkaput állítottak fel.

Szombaton este a város főbb uccáin a házak ablakai ki voltak világítva. Este kilenc órakor a szokolisták fáklyásmenetben haladtak végig a kivilágított utcákon, majd a Mária királyné-parkban népmulatság volt.

Vasárnap reggel felhat órakor atlétikai gyakorlatokkal kezdődnek az ünnepségek. Délelőtt tíz órakor ünnepi felvonulás lesz, feltizenkettőkor pedig megtörténik a szokol-palota ünnepélyes felszentelése, amelyen résztvesznek a polgári, katonai és egyházi méltóságok. A tornaünnepélyek délután négy órakor kezdődnek a szombori Sport Egylet pályán. Este nyolc órakor szokol-akadémia lesz a szokol-palota nagytermében és a városi színházban.

A felszentelési ünnepélyvel kapcsolatban a szokol-egyesület röpcédulákat adott ki, amelyben válaszolnak Mussoli-

ni kijelentésére, hogy 1935—1940. év között, amely időszak Európa történelmében sorsdöntő lesz, az olasz nép fel fogja emelni szavát, hogy az olasz nép végre érvényesítse jogait. A röpcédula többek közt a következőket mondja:

— Mi már ma is elég erősek és készek vagyunk jogaink megvédésére. Mi nem hisszük, hogy adriai szoko-testvé-

reink 1935—1940-ig lesznek kitéve a fasiszta-düh kénye-kedvének. Mi azt sem hisszük el Mussolininek, hogy ő nem fog már jóval hamarabb alkalmat adni nekünk arra, hogy jogainknak érvényt szerezzünk. És azért ma erről a szokol-ünnepélyről azt üzenjük adriai testvéreinknek: Szokolok, mindnyájan ébren legyetek!

Negyven bolgárt tartóztatott le a zagrebi rendőrség

A rendőrség titokban tartja a letartóztatás okát

Zagrebból jelentik: A zagrebi rendőrség a legutóbbi napokban titokzatos letartóztatásokat foganatosított, amelyekről a sajtónak semmiféle információt nem hajlandó adni. A kiszivárgott hírek szerint a letartóztatottak, akiknek száma negyven, kizárólag bolgár nemzetiségűek, mégpedig az egyetem bolgár diákjai és a Zagreb-környéki bolgár kertészek közül rekrutálódnak.

Többféle verzió terjedt el a városban a rejtélyes letartóztatásokkal kapcsolatban. Egyik verzió szerint a letartóztatottak néhai Sztambulijev hivi és a

bolgár parasztmozgalom eszméit propagálták, minthogy azonban a kormány a mai bolgár rezsim iránt barátságos politikát igyekszik folytatni, a parasztpárti emigránsokat ezért tartóztatott le. A másik verzió szerint a letartóztatottaknál Délszerbiára vonatkozó kompromittáló anyagot találtak, amely az S. H. S. királyság ellen irányul.

Minthogy a rendőrség eddig semmiféle hivatalos közlést nem adott ki, egyelőre nem tudni, hogy a sokféle verzió közül melyik tekinthető hitelesnek és melyik felel meg a valóságnak.

Lindberg elhagyta Európát

Párisi tartózkodásának utolsó napja szakadatlan ünneplésben telt el

Párisból jelentik: Lindberg kapitány szombaton elhagyta a Le Bourget-i repülőteret és ezzel együtt Európát is, hogy visszatérjen Amerikába. Párisi tartózkodásának utolsó napján még egyszer próbára tették kitartását és erejét a tiszteletére rendezett ünnepségeken. A francia földrajzi társaság delegációja átnyújtotta Lindbergnek a társaság nagy aranyérmét, amely nagy kitüntetésként az utolsó száz év alatt Livingstone, Stanley, Peary és Amundsen kapta meg.

A francia repülők egy küldöttsége pedig átnyújtotta Lindbergnek azt a gyönyörű plakettet, amelyet az óceáni repülés sikerének az emlékére egy kiváló francia szobrász készített. A plakett Lindberget ábrázolja és szimbolikus módon mutatja a világrészek egybetartozóságát, azzal, hogy látható rajta a newyorki szabadságszobor és a párisi Eiffel-torony, felettük pedig a Spirit of Saint-Louis.

A párisi városi tanács ülésén a francia

főváros aranyérmével tisztelte meg Lindberget, akinél végül még egy tisztelés volt: miniszterek, politikusok és diplomaták üdvözölték az óceán hőst és velük jött Joffre és Liautey, a világháború két tábornoka is.

Lindberg néhány rövid szóval köszönte meg a nagy megtiszteltetést és félénken mondotta, hogy lehetőleg mielőbb visszatér Párisba. Este a párisi amerikai követségen a párisi amerikai kolónia disztaggá avatta Lindberget.

Szombat reggel kilenc órakor a francia hadiflotta egyik gépén indult el Lindberg Cherbourgba.

Vasuti munkások kongresszusa Ljubljanában

Ljubljanából jelentik: Szombaton kezdődött Ljubljanában a jugoszláviai vasutas munkásszervezetek országos kongresszusa, amelyen külföldről is nagyszámú delegátus jelent meg. Részt vesz a kongresszuson Fimmen Eduárd, a szállítómunkások amszterdami internacionáléjának képviselője, továbbá az osztrák, román, lengyel, bolgár vasutasok küldöttsége, míg a csehszlovákiai vasutas szövetség kimentette magát.

Számos panaszhangzott el a kongresszuson a jugoszláviai vasutasok részéről, a közlekedésügyi minisztérium munkáspolitikája ellen, így előadták, hogy legutóbb több ezer alkalmazottat kített a minisztérium az uccára, kevés keresetet biztosít és megvonta a vasutasok családtagjaitól a kedvezményes utazási jegyet. A lengyel delegátus a vasutak kommercializálásának szükségességét hangoztatta, a bolgár küldött pedig politikai jellegű beszédében a bolgár emigráns vasutasok ügyével foglalkozott. A román vasutasok éhes beszédekben tiltakoztak a romániai militarizmus ellen.

Megkezdődött szombaton a szállítómunkások harmadik balkáni kongresszusa is. Vasárnap a munkás tornaegyesületek ünnepi versenyeket rendeznek Ljubljanában, a kongresszus résztvevői tiszteletére.

Deus ex machina

Irtó: Diószeghy Tibor

Ezt a történetet tulajdonképpen másnak kellene elmesélni, Hans Heinz Ewersnek, vagy talán Gustav Meyrinknek, igen, egy misztikusnak, aki meg tudná sejtetni és láttatni minden nagyszerű csodálatosságát s hatásosan kihozni, briliáns elhallgatásokkal és pompás fokozással, a véletlenek azt a háttorzogató percre-beérkezését, amely tréfás vigyorral nekem ajándékozta újból az életemet, holott már éppen érzékeny bucsut készültem venni tőle.

A dolog azonban velem esett meg, sajnos.

S így nincs más hátra, elmondom magam, bár kár érte...

*

A háború vége felé már nagyon untam a katonáskodást. Hozzájárult még, hogy a pótütegparancsnok egy kihallgatáson lediszónozott, mert a bíróság egy sajtóperben az ezred utján idézett be kihallgatásra. Elkeseredésemben hazamentem és civilruhát huztam, többet nem tettem be a laktanyába a lábamat.

Ezt úgy hívják katonai nyelven, hogy önkényű eltávozás.

Hogy a dolognak mégis legyen valami ábrázata, beküldtem a pótütegnek egy szolgálati jegyet, amely szerint súlyos betegen fekszem a lakásomon, Rákostiget, IX-ik ucca 2. (Életemben egyszer jártam ebben a házban, riporton, valami rablógylósság történt itt és a házszám megmaradt az eszemben.)

Hat hónapig úgy éltem, mint hal a vízben.

Minden délelőtt tenniszestem a Margit-szigeten. Egy délben, amikor rakettel kezemben hazamegyek igazi lakásomra, ott találok egy önkéntes tüzmestert.

— Hunyadi — mutatkozik be és összevágja a sarkantyuját.

— Melyik Hunyadi? — kérdelem — az ősz vitéz, vagy a keserűvitéz?

— Kérlek, ne viccelj, engem azért küldtek ki, hogy bevigyelek őrfjarrattal a kasszáryába.

Anyám az ajtóban állt, elkezdett sírni. Hunyadi nagyon szépen viselkedett. Kijelentette, hogy az őrfjarratot elküldte nyaralni a ligetbe és nem fog szuronyok közt behurcolni a Vilmosba, ellenben szereznek azonnal egy orvosi bizonyítványt, hogy fekvőbeteg vagyok, azt viszi be

— Kérlek, én beküldtem neki ezt a verset, hogy közöljétek. Azóta figyelem a szerkesztői üzeneteket, de még csak választ se kaptam. Légy szíves, nézz utána, talán be lehetne nyomni ezt az izét a lapba.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

— Kérlek, én beküldtem neki ezt a verset, hogy közöljétek. Azóta figyelem a szerkesztői üzeneteket, de még csak választ se kaptam. Légy szíves, nézz utána, talán be lehetne nyomni ezt az izét a lapba.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

képemet személyesen is, mert a dolog nagyon komoly.

Ebédet adattam neki és megkértem, várjon egy félórát, mindjárt jövök a bizonyítvánnyal.

Találomra felmentem az első orvoshoz a Király-uccában. Kihivattam az ebédetől. Hatalmas, remonda-ember volt.

— Mi tetszik? — kérdezte. A szalvéta még a nyakában lógott, a gallérba gyűrve.

— Nagy szívessegre kérem, doktor ur. Legyen kedves, adjon egy bizonyítványt, hogy ágybafekvő nagybeteg vagyok.

— Minek?

— Rémes pechem van. Katona vagyok és rájöttek, hogy egy félve lógok. Most kijött értem a patrul.

Kelletlen arcot vágott.

— Pont hozzám kellett jönni magának? Én vagyok a harminckettesek ezredorvosa.

Mit lehet erre felelni.

— Tetszik látni, ilyen pechem van. Elnevette magát. Magsajnál.

— Tudja mit? Én nem adhatok egy ilyen írást, de itt mellettem lakik egy öreg nőgyógyász, az pénzért mindent megtesz.

A nőgyógyász ötven koronáért írásban adta, hogy kétoldali tüdőcsucshuruttal ágyban fekszem.

Másnap elutaztam Trencsénteplicre a menyasszonyomhoz. Három napot hevereztem a fenyvesek közt. Most már ugvis mindegy. Aztán bevonultam a pótüteghez. Az elosztóban már le se szídtak. Sőt. Bizonyos jóindulattal közölte velem az irodavezető:

— Menjen csak be, önkéntes ur, a Molnár főhadnagy urhoz.

Ez a nagy kimélet sehogyan se tetszett. A halálraítélhez szoktak ilyen finomnak lenni a kivégzés előtt.

Nagy szorongással léptem be Molnárhoz. A gyomorfekélyes segédtsit már rég pikkelt rám. Még ő is több időt töltött a harc téren, mint én. Ezt nem tudta megbocsátani.

Most hideg volt és udvarias.

Félórát piszmogott valami aktával. Kiment, bejött, telefonált. Aztán csak úgy az íróasztal mellől odaszólt hozzám:

— Holnap kimész pótlásnak a Lintz százados ur ütegéhez.

Kitesznek a frontra. Ennyi az egész? Az önkényű eltávozásért semmi?

Molnár egy kis pauzát tartott. Aztán hozzátette:

— Kérlek, én beküldtem neki ezt a verset, hogy közöljétek. Azóta figyelem a szerkesztői üzeneteket, de még csak választ se kaptam. Légy szíves, nézz utána, talán be lehetne nyomni ezt az izét a lapba.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

Nem tudom, hogy jöttem ki a szobából. Na, engem elintéztek. Káromkodtam.

Tisztaban voltam vele, mit jelent az, ha mint szökevényt kikísérnek a frontra. »Különleges elbánást«. Minden veszélyes járőrbe beosztanak, mindig én leszek a megfigyelőhelyen, ha az ellenséges tüzéség belötte már rá magát. Tíz az egyhez, hogy két héten belül alulról szagolom az ibolyát.

Délutánra becsuktak. Másnap reggel orvosi vizit. Semmi jót nem várhattam tőle. Az orvosfőnök úgy táncol, ahogy Molnár füttyül. A kis segédorvos, a barátom, szabadságon van.

— Ki van az ezredorvos ur mellett?

— érdeklődtem a szanitécaltisztánál.

— Egy egészségügyi hadnagy.

— Milyen ember?

— Vaddisznó — felelt az altiszt kitérően.

Akkor vége. Ki van zárva, hogy beutaljanak a kórházba. Délben indulhatok a Doberdóra.

Reggel hétkor kezdődött a vizit. Voltunk fent vagy huszan. Félmeztelenre vetkőzve sorakoztunk. Az ezredorvos bejött, átvette a jelentést, végigfutotta a névsort. (Engem keresett. Már beajánlott Molnár.) A doktor hamar megtalálta a nevem, kiszólitott a sorból és átvitt a kissozobába. Jól megnézett.

— Hát maga az?

Még egyszer megnézett.

— Mért lógott?

— Ezredorvos urnak aláztatlan jelen-

tem, nem lógtam.

— Hát?

— Fekvő beteg voltam.

— Mi baja van?

— Nem tudom. Állandóan magas lá-

zam van.

Ezt ostobaság volt mondani. De már kicsuszott a számon.

A doktor gunyosan elmosolyodott.

— Állandóan? Most is?

— Már benne voltam:

— Most is!

Megint a tegnapi jóindulat;

— Hát majd megmérjük, barátoskám, megmérjük. Vesse csak le az ingét.

Bizalmatlan. Letettem az ingem egy székre. Bedugta a hőmérőt a hónom alá és behívta az egészségügyi hadnagyot.

— Vigyázz, kérlek, rá! (A fülébe.) Szimulál.

Visszament a többiekhez. Négy szemközti maradtunk a vaddisznóval. Kinos percek.

— Kérlek, én beküldtem neki ezt a verset, hogy közöljétek. Azóta figyelem a szerkesztői üzeneteket, de még csak választ se kaptam. Légy szíves, nézz utána, talán be lehetne nyomni ezt az izét a lapba.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

— Mutasd! Kiveszem a lázmérőt, odaadom. Megnézi.

— Harminchat kettő! — mondja.

Nem felelek.

Visszaadja a hőmérőt:

— Csinálj lázt!

Nem értem. Megismétli. Allok, mint egy hülye.

— Nem tudsz lázt csinálni? — kérdi bosszankodva.

Be akar ugratni? Engem ugyan nem fog. Persze, hogy tudok lázt csinálni.

Dörzsölni kell a végén a higanyt. Megrázni, úgy hogy pöcögjön. De azt felelem:

— Nem tudok.

Elveszi a hőmérőt. Dörzsöli. Megnézi. Rázza. Megint megnézi. Aztán visszateszi a hónom alá.

Már jön is az ezredorvos:

— Nos?

— Még nem néztem meg — mondja a vaddisznó.

Az ezredorvos kiveszi a hőmérőt:

— Harmincnyolc.

Megesóválja a fejét, hogy mégis beteg vagyok.

...És kiadta az utasítást, dühösen, hogy utaljanak át a kórházba bajmegállapításra.

*

(Meyrink itt hagyná abba az elbeszélést.)

*

Tíz perc múlva találkoztam a vaddisznóval az udvaron. Gondoltam, meg kellene köszönni a kedvességét, de nem mertem. Tisztelegtem és tovább akartam menni, azonban magához intett:

— Ugy-e, te a Pesti Napló munkatársa vagy?

— Igen.

— Ismered Farkas Imrét?

— Hogyne.

Benyúlt a zubbonyába, elővette irattárcáját:

— Kérlek, én beküldtem neki ezt a verset, hogy közöljétek. Azóta figyelem a szerkesztői üzeneteket, de még csak választ se kaptam. Légy szíves, nézz utána, talán be lehetne nyomni ezt az izét a lapba.

*

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

Azt hiszem, sikerült a történetet minden misztikus varázstól megfosztanom. Bár... talán így még csodálatosabb. Tizenkét éve vagyok újságíró és ez alatt az idő alatt ez volt az egyetlen eset, hogy valaki protekciót kért tőlem egy vers lekötéséhez.

Öngyilkos lett

a belügyminisztérium számvevő-
ségi osztályfőnöke

Beogradból jelentik: Veljkovic Drago-
jub, a belügyminisztérium számvevő-
osztályának főnöke szombaton hajnalban
füredőszobájában revolverrel öngyilkos-
ságot követett el. Az osztályfőnök egy
golyóval halántékán lötte magát és mire
hozzátartozói észrevették, már elvérzett.
Az öngyilkosság okát a legteljesebb
homály fedi, Veljkovic egyetlen szóval
sem árulta el feleségének és leányának,
hogy milyen végzetes cselekedetre ké-
szül. Hivatalában korrekt és lelkiismeret-
es tisztviselőnek ismerték Veljkovicot,
aki már 1918 óta állott a számvevő-
osztály élén. Hat hónappal ezelőtt nyug-
díjaztatta magát, de minthogy utódát
nem neveztek ki, tovább is vezette hiva-
talát. A rendőrség igyekszik kinyomozni
az öngyilkosság okát és egyidejűleg át
fogják vizsgálni Veljkovic hivatali köny-
veit.

CIRKUSZ

A nyári legendakör

Ha Anatole France, aki nem volt ép-
pen ordenáré ember, megengedhetne
magának, hogy mesét fabrikáljon a lo-
vagról, kinek a lába — hogy is mond-
juk csak? — nem volt éppen rózsaila-
tu, akkor nem látom be, mért ne lehet-
ne összegyűjteni a híres budapesti ze-
nekritikusra vonatkozó legendakör tipi-
kusan pesti mondakincsét. Ezek a vic-
cek, amelyek igen kegyetlenül (s te-
gyük hozzá, teljesen alaptalanul) gázol-
tak bele a félesztendeje elismert derék
zenekritikus magánbeesületébe, évtize-
deken keresztül szájról-szájra jártak
Budapestben s ha egy kicsit nagyképi-
en akarom magam kifejezni, hozzátartoz-
nak ennek a kiskori világvárosnak a
kulturtörténetéhez. Viszont nagyképi-
ség nélkül: kitűnő viccek, s ezért is érde-
mes őket feljegyezni.

Mindenesetre figyelmeztetem az olva-
sót, ha túlságosan finnyás, ugorja át az
alábbi sorokat és olvassa el inkább a
következő cikket.

1. Mese a harisnyáról.

Molnár Ferenc, a zenekritikusra vo-
natkozó viccek kilencven százalékának
szerzője, mesélte:

— A kritikus tegnap éjjel kissé spie-
cesen ment haza. Elkezdett vetkőzni,
szépen letette a székre a kabátját, a
melegét, aztán felült az ágy szélére és
lehuzta a cipőt. Következett a harisnya-
lázor lehuzta, de hogy, hogy nem, talán
mert nem volt egészen józan, leejtette
a földre. *A harisnya ezer darabra tört...*

2. A kritikus és a szardínia.

Az illető kritikus — akinek ezután is
elbaltgatjuk a nevét — szardíniát evett
a kávéházban. Ahogy az egyik halacs-
kát ráhelyezte a kenyérszeletre, le-
csöpentett egy kis olajat a cipőjére.

Megszökött Molnár:

— Mi az? *Olajat öntesz a bűzre?*

3. Csipkerózsika története.

A ciklus leghíresebb darabja. Ugyan-
csak Molnár Ferenc kolportálta.

Hol volt, hol nem volt. Budapestén élt
egy elvarázsolt királykisasszony, akit a
gonosz tündér megátkozott, hogy addig
aludjon, amíg el nem jön érte az az
ember, akinek az egész világon — hogy
is mondjuk csak? — a legkevésbé ró-
zsailatu a lába. Ha ez az ember eljön
érte, tüszentsen egy nagyot és akkor
felébredhet. Szegény Csipkerózsika már
tizenhat éves volt és még mindig aludt.
Szerető szülei elhozatták hozzá a leg-
gondozatlanabb külsejű fiatalembereket,
de egyik sem bizonyult az igazinak
Csipkerózsika papája és mamája végül
is abba hagyták a meddő kísérletezést
és lemondottak arról, hogy leányuk va-
laha is felébredjen. Egyszer aztán, ami-
kor a szülők a legjobban szomorkodtak,
Csipkerózsika nagyot tüszentett és fel-
ébredt, pedig senki se volt a szobában.

*Ekkor ült fel a zenekritikus Bécsben
a pesti hájára.*

4. Molnár és a halálhír.
Amikor Bécsben hírül hozták Molnár
Ferenck, a jeles zenekritikus halálát,
felkiáltott:
— *Meghalt az Izor, oda az izzadság!*
5. A legkegyetlenebb vicc.

— Hallotta, hogy a zenekritikus ha-
lála előtt három nappal már sokkal ke-
vésbé terjesztett kellemetlen szagot?
— Miért?
— *Mert fél lábbal már a sírban volt.
dló.*

Az egész szlavóniai csendőrség nyomoz a megszökött szombori rablók után

A két letartóztatott átadták az ügyészségnek — Szombor-
ban keresik a felbujló

Szomborból jelentik: Oláh Sztipán
és József, a szombori rablások gyanu-
sítottjai ellen most már az ügyészsé-
gen Kupuszarevics Mihály dr. állam-
ügyész vezetésével folyik a vizsgálat.
A nyomozás és a vizsgálat most abban
az irányban folyik, hogy a két letartó-
ztatott térsait is kézrekerítsék. Oláhék
egyre azt hajtogatják, hogy nem tud-
ják kik voltak velük, csak annyit tud-
nak róluk, hogy csizjeki cigányok és
a büntetést megelőző napon kerültek
össze.

A megszökött három cigány minden

valószínűség szerint a szerémségi er-
dőkben bujkál, ahol a háború utolsó
éveiben a hírhedt zöld káder tanyázott,
ezért az egész szlavóniai csendőrséget
mozgósították felkutatásukra és kéz-
rekerítésükre. A szombori rendőrség
ezenkívül abban az irányban is nyo-
moz, hogy voltak-e a rablókhoz szom-
bori felbujtók. A három rablás tervsze-
rűsége ugyanis arra enged következtet-
ni, hogy a tettesek tudatosan és vala-
kinek előzetes tájékoztatása folytán
szemelték ki éppen ezeket az áldozat-
okat.

Az egyiptomi kormány teljesítette Anglia követeléseit

Átnyújtották az angol főbiztosnak az egyiptomi kormány
válaszjegyzékét

Londonból jelentik: Kairóból ér-
kező jelentés szerint
Sarwad pasa, egyiptomi minisz-
terelnök átnyújtotta lord Lloyd
angol főbiztosnak az egyiptomi
kormány terjedelmes válasz-
jegyzékét,

amely a helyzetet teljesen megeny-
líti, miután

az egyiptomi kormány a legon-
tosabb angol követeléseket
kész teljesíteni

és így többé nincs szó komoly fe-
szültségről.

A terjedelmes egyiptomi válasz-
jegyzékét Fehér Könyvben fogják
egyidejűleg nyilvánosságra hozni
Londonban és Kairóban.

Az angol külügyminisztert súlyos autószerencsétlenség érte

Chamberlain au'ója felszaladt a gyalogjáróra, a miniszter
homloksebet és idegrohamot kapott

Londonból jelentik: Különös autóbál-
csot érz Szombatra virradó éjjel Austen
Chamberlain angol külügyminisztert.
Chamberlain éjfélkor tért vissza magán-
koecsián a király tiszteletére rendezett
lakomáról és amikor az autó már közel-
járt a parlament bejáratához, amelyen
he kellett fordulnia, a soffőr valószínűleg
hirtelen kanyarodott, úgy hogy a kocsi
nekiszaladt a gyalogjárók részére épült
aszfaltsziget szélén álló vaspillérnek, azt
felöntötte és felszaladt az arasznyi ma-
gasságu gyalogjáróra. Az autó elülső ré-
sze darabokra tört és a külügyminiszter
homlokával beleütdött abba a vastag
üveglapba, amely a soffőr ülését az autó
belsőjétől elválasztja. Az üveglap eltört
és erősen megverezte Chamberlain hom-
lokát.

A közelben szolgálatot teljesítő rendő-
rszem azonnal ott termett, de ugyan-
akkor az összetört autó mellé rohogott
annak a rendőrtisztnek az autója is, aki
Chamberlaint éjszakai útján hazakísérte.
A rendőrtisztviselők kiségtették a kül-
ügyminisztert, átültették a rendőrségi
autóba és gyorsan elvitték a Westmin-
ster-kórházba, ahol az orvosok bekötöt-
ték a külügyminiszter sebet.

Egy félóra múlva Chamberlain már
olyan jól érezte magát, hogy hazavihet-
ték lakására. Homlokseben kívül azon-
ban a külügyminiszter idegrohamot is
kapott, de a körlázi orvosoknak az a
véleményük, hogy az erős morfiomadag-
tól, amelyet kapott, mélyen fog aludni
és szombat este már el is utazhat pro-
gramszerű hivatalos útjára.

A bácskai tartomány új tisztviselői

A tartományi választmány megválasztotta a tisztikar

Szomborból jelentik: A bácskai tarto-
mányi választmány több napig tartó
ülésében megválasztotta a tartomány
tisztviselőit. A választás során igen sok
érdemes, a régi megyénél szolgálásban
volt tisztviselő kimaradt a megválasz-
tottak közül, viszont több eddigi szolgál-
ásban nem volt tisztviselőt választot-
tak meg.

A bácskai tartomány új tisztikara a
következő:

A közigazgatási osztálynál: Kupuszare-
vics István főtitkár, dr. Medakovic
Grujo helyettes főtitkár, Ulrich Gyula
és Masirevics Bránko titkárok, Martin
József pénzügyi előadó, dr. Tapavicza
Simon és dr. Masirevics Mihály főügyé-
szek. A pénzügyi osztálynál: Giffinger
Imre pénzügyigazgató, Mihcs Zsivojin

helyettes pénzügyigazgató, Preradovic
Miklós főkönyvelő, Bodonyi Gyula
pénztárnok, Mijatovic Szvetozár ellen-
őr, Lugumerszky György helyettes
pénztárnok, Kaics Béla, Terzin György,
Pelagics Milorád és Csányi István köny-
velők. Ellenőrző osztály: Sztojanovic
György számvizsgáló, Czoczek Emil
és Zelszki Péter ellenőrök. Építési és
közlekedési osztály: Gragyanszki Péter
műszaki főtanácsos, Penulija Dusan, Tá-
bori Jenő és Balog Gyula mérnökök,
Sigmund János építész, Proczin Vladi-
mir, Komenkovic Sándor és Tómic
Katica irodatisztek, Kraszovszki Pál,
Milovidov Vagyim, Schlachter Péter és
Szávin Péter kezelők. Statisztikai osz-
tály: Romanosz János főstatisztikus és
Kolarov Dana statisztikus. Szociális

A száj ellenségei

Nem megfelelő tisztításnál ételmaradé-
lok maradnak vissza a fogak között.
Különböző gombák és betegségek csú-
népesítik be ezeket az ételmaradéko-
kat. Rothadás és a nyál megsavanyodása
erre vezethető vissza. Küzdje le ezeket
a károsítókat a hatásos

PEBECO-fogpasztával

4 6112

ügyosztály: Glavardanov Rada segéd-
előadó. Segédhivatal: Dragutinovic
Dragutin házuag, Marinkovic Mara és
Arszenovic Ivánka levéltárosok, Bra-
nics Milutin, Krotics Milán, Piszarevics
Bogdán és Péics Lenka segéd-levéltá-
rosok, Petromarkov Deszánka és Basz-
taics Bránko segéd-irattárnokok, Szu-
vaidics Szvatoluk iktató, Gregorovic
Antal, Jezdimorovic Zorka és Kálies
Ljubica helyettes iktatók, Pavlovics Zó-
ra, Konyovics Olga és Turlek Jelena
leírók, Brankovan Milivoj, Gyakovics
István, Teofanovic Dimitrije, Gruics
Tósa, Micics Milutin, Protics Bozsána,
Katanics Jelka, Bózsán Apinka, Zsorzs
Mariska, Radojevics Emma, Szavanov
Lidia, Sztojanin Milán, Selaszt Sándor,
Potrebics Péter, Mladenovic Jevrem,
Mladenovic Sándor, Deliblat Iván és
Frankl Izidor irodatisztek.

Életfogytiglani

fegyházra ítélték a masztorti
rablógyilkost

A felebbviteli bíróság megváltoz-
tatta az elsőfokon hozott ítéletet

Noviszadról jelentik: Fialat, mindössz-
sze husz éves ember állott szombaton
a noviszadi felebbviteli bíróság előtt:
Mayer Ferenc, a bánati Masztorta köz-
ségből származó földműves, akit két-
rendbeli előre megfontolt szándékkal el-
követett gyilkossággal és rablással vá-
doltak.

Mayer Ferencet a kikindai állam-
ügyészség azzal vádolta, hogy 1926
szeptember 7-én este behatolt Recler
Erzsébet masztortai asszony lakásába és
készel megölte Recler Erzsébetet és an-
nak Erzsébet nevű leányát. A gyilkos
állati kegyetlenséggel követte el tettét,
az anyát hat, a leányt pedig tizenöt kés-
szurással ölte meg, azután kirabolta a
lakást és elmenekült.

A kikindai törvényszék az idei év
február 22., 23. és 24-én tartotta meg
ebben az ügyben a főtárgyalást és no-
ha állhatatosan tagadott, tizenöt esz-
tendeli fegyházra ítéte. Mayer az ítélet
ellen felebbezett és ügye a noviszadi fe-
lebbviteli bírósághoz került, amely
szombaton tartotta meg a tárgyalást.

Mayer a felebbviteli tárgyaláson to-
vábbra is ártatlanságát hangoztatta.
Mikor az elnök újra figyelmeztette,
hogy a beismerés csak enyhíthet hely-
zetén, a vádlott elmondotta, hogy a
büntényt Scherrel, a per koronatanu-
jával együtt követte el, akivel a gyil-
kosság estéjén együtt volt a két nő-
nél. Tagadja, hogy a nőket ő szurta
volna le és azt vallotta, hogy a gyil-
kosságot Scherer követte el.

A bíróság a megváltoztatott válla-
mást nem vette figyelembe, mert Ma-
yer Ferenc a tárgyaláson egész sereg
embert vádolt meg a gyilkossággal. A
felebbviteli bíróság az elsőfoku bíróság
ítéletét életfogytiglani fegyházra vál-
toztatta át. Dr. Aradszki Mita védő
semmisségi panaszt jelentett be az íte-
let ellen. Nikolics Richard dr. főügyész
megnyugodott az ítéletben.

Legujabb típusu S. L. F.
forgóköndenzátor

Din. 90.—

1346

MALLER BÉLA

okl. gépészmérnök

Subotica, Petrogradska ul. 8

Dr. OETKER féle
=BACKIN=
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kinyomtatva ingyen és bérmentve megküldjük.
Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

Ál orvos, aki halálra gyógyítja fiatal feleségét

Bécsben letartóztattak egy hírhedt kalandort, aki csalapító szer helyett mérget vettett be a feleségébe

Bécsből jelentik: A bécsi rendőrséget szokatlan módon elkövetett gyilkosság ügye foglalkoztatja. A rendőrség letartóztatta Nagele Mihály hírhedt kalandort, aki 1926-ban hosszabb fogházbüntetésének kitöltése után egy insbrucki orvoshoz állt be inasnak.

Nagele ez év januárjában a vonaton megismerkedett egy marienbadi gazdag szállodalajdonos fiatal leányával, akinek orvosként mutatkozott be és udvarolni kezdett. A kalandor csakhamar megismerkedett a szülőkkel is, akiknek ugyancsak megnyerte tetszését és eljegyezte a leányt. Néhány hónap múlva az egész család egy dalmáciai fürdőbe utazott és úgy tervezték, hogy ott tartják meg az esküvőt. Miután azonban ekkor kiderült, hogy nincsenek rendben a vőlegény okmányai, későbbi időpontra halasztották az esküvőt, amelyet azután Tirolban tartottak meg és Nagele nagy hozományt kapott.

A fiatal pár ezután Marienbadba utazott. Már a második napon színházból hazajövet este a fiatal asszony fájdalomról panaszkodott, mire férje egy injekciót adott neki. A fájdalmak azonban nem csillapodtak, úgy hogy a férj egy másuttól még két injekciót adott, az asszony pedig még ugyanezen az éjszakán meghalt.

A rendőrorvosok megállapították, hogy Nagele mérget fecskendezett be feleségének és ezzel meggyilkolta. A gyilkost letartóztatták, aki beismerte a gyilkosságot és bevallotta azt is, hogy okmányai hamisítottak, mert sohasem volt orvos, hanem csak mint más szolgált egy orvosnál.

„Elvesztettem zsebkendőm, — megver anyám érte“

Egytizenöt éves kislány a andjai Kisbajmokról — Szuboticaig

A szuboticei vasúti rendőrségnek jelentették, hogy pénteken reggel szülei lakásáról eltűnt K. Mariska tizenöt éves kislányok leánya. A kislány szülei az egész várost összejárták, hogy leányukat megtalálják, de hiába. A rokonok, ismerősök sehohsem látták Mariskát, aki fiatal kora ellenére jól kifejlett leány. A kétségbeesett szülők biztosa vették, hogy kislányuk valamelyik udvarlója elszökösztatta vagy esetleg büntény áldozata lett a kislány, mert pénz is volt nála. A kis Mariskának ugyanis pénteken reggel ezer dinárt adtak azzal, hogy menjen be a városba, a pénzt váltsa fel és vásároljon be egyet-mást.

Szombat reggelre azután kiderült a tényállás és a kislány is megkerült. A kis Mariska ugyanis zsebkendőjébe kötötte a pénzt és úgy indult el Kisbajmokról Szubotica-ra. A városban heti piac lévén, nagy volt a forgalom és a kislány mire a piacra ért, elvesztette a kendőt az ezer dinárral együtt. Mariska megjégedt, pénz nélkül nem mer hazamenni és elhatározta, hogy *vidggy megy*. El is jutott a szegedi szőlők; és ott töltötte az éjszakát a földeken. Reggel akadtak rá a munkások, akik elvették a vasúti rendőrségre, ahol Dimitrijevic Csedimir, a vasúti rendőrség főnökhelyettese hallgatta ki. K. Mariska sirva panaszkolta, hogy elvesztette zsebkendőjét és nem mer hazamenni, mert anyja megveri.

A rendőrség értesítette a kislány szüleit, akik nyomban a vasúti rendőrségre sztektek és nagy örömmel vették át kislányukat, akiről Kisbajmok népe két nap óta már valóságos rémregényeket mesélt.

Lemondott a román kormány

A király Barbu Stirbey herceget bízta meg az új kormány alakításával

Bukarestből jelentik: Az Averescu-párt szombat délelőtt izgalmas tanácskozást tartott. A tanácskozás után

Averescu audiencián jelent meg a királynál.

A kormány este ülést tartott, melyen drámai jelenetek játszódtak le. Az ülésen nyolc óraker megjelent

Hírtől udvari miniszter, aki közölte Averescuval a királynak azt a parancsát, hogy azonnal nyújtsa be lemondását

és egyúttal közölte, hogy az új kormány megalakításával a király *Barbu Stirbey* herceget bízta meg.

Averescu nyomban megírta a kormány lemondó-levelét.

melyet átadott az udvari miniszternek.

Elveszik a kerékpárt mindenkétől

akik idjében nem jellemezték be

A szuboticei rendőrség, mint ismeretes néhány héttel ezelőtt rendeletet adott ki, amelyben felszólította a szuboticei biciklitulajdonosokat, hogy jelentkezzenek a rendőrség 106-os számú szobájában *Turanov Lázár* rendőrkapitányánál, az új bicikli-szám átvétele és az adó kifizetése végett. A bejelentési határidő már régen lejárt és a rendőrség megállapította, hogy a biciklitulajdonosoknak *alig ötven százaléka jelentette be kerékpárját a rendőrségen* és az évi tizenöt dináros adót sem fizették be a rendőrségen.

Turanov Lázár rendőrkapitány ezért néhány nappal ezelőtt szigorú rendeletben utasította a rendőrlégénységet, *hogy igazoltassák le azokat a biciklistákat, a kiknek gépén nem látják a rendőrség által kiadott új jelzőtáblákat.* A rendőrség ugyanis, hogy a visszaéléseknek elejét vegye egyforma táblákat csináltatott, melyeket darabonként két dináros árban adnak a biciklitulajdonosoknak.

Az utasításnak lett is foganatja, a mennyiben a rendőrség naponként tömegesen koboza el a bicikliket azoktól, akik nem tudják felmutatni, az új hajtási igazolványokat és akiknek nincs meg az új táblájuk. Hymódon kiderült, hogy nagyon sokan nem létező számokat függesztettek ki gépükre és így akarták félrevezetni a rendőrséget.

Érdeklődünk *Turanov kapitány*nál, hogy megbüntetik-e az így elfogott biciklistákat, mire azt a választ kaptuk, hogy *nem büntetik meg az engedély nélkül hajtó kerékpártulajdonosokat csak gépüket veszik el, melyet addig nem adnak ki, míg nem igazolják a tulajdonjogot és míg ki nem fizetik az adót.* Megtudtuk, hogy naponként átlag tizenöt-husz biciklit szállítanak fel a rendőrszemek a város különböző részéből, melyek ott állnak kiváltásra várva a rendőrség előszobájában.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Szombaton, június 4-ikén: *Kramer Imre hegedűművész* hangversenye a hangversenyteremben.

Június 7-ikén, kedden: *Der Talmudist*, életkép 4 felvonásban, zenével és táncal. (A *Habimah* zsargon társulat vendégjátéka.)

Június 8-ikán, szerdán: *Der Idiot*, életkép 4 felvonásban, zenével és táncal. (A *Habimah* zsargon társulat vendégjátéka.)

VÁROSI MOZI. Péntektől — hétfőig: *Hontogalás*, monumentálfilm. *Puh ideges*, kacagató burleszk.

A Bácsme gyei Napló hétfőn, a pünkösdi ünnep miatt nem jelenik meg. Kedden reggel a lap rendezés idejében megjelenik.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Az időjárásban változás várható, zivataros esőkkel és a hőség csökkenésével.

— **Június elsején nem kaptak pénzt a nyugdíjasok a bácskai tartománytól.** Szomborból jelentik: A belügyminisztériumnak a megyék likvidálásáról szóló rendelete, amely ellen tudvalevőleg a tartománygyűlés panasszal fordult az államtanácshoz, arról is intézkedik, hogy miután a megyei nyugdíjalap jövedelme kisebb, mint a kiadásai, a tartománygyűlés vesse revízió alá a nyugdíjasok igényjogosultságát. Addig is, amíg ez meg nem történik, a rendelet értelmében a nyugdíjasok részére nem folyósíthatók a drágasági segélyek. A tartománygyűlés ebben a kérdésben nem hozott határozatot és így a tartományi pénzügyigazgatóság június elsején beszüntette a megyei nyugdíjak folyósítását. Kétszáz nyomorgó nyugdíjas maradt így elsején minden jövedelem nélkül. A nyugdíjasok a tartományi választmányhoz fordultak, ügyük sürgős elintézését kérve és a választmány keddi ülésén foglalkozik majd ezzel a kérdéssel.

— **Petar trónörökös Blédben.** Beogradból jelentik: Öfelsége *Petar trónörökös* szombaton délelőtt Beogradból elutazott Blédbe üdülésre. A trónörökös hosszabb ideig Blédben fog maradni.

— **A szuboticei magyar iskola ünnepe.** A szuboticei magyar elemi iskola június 6-án iskolaiünnepélyt rendeznek a Nép kör nagytermében, melynek tiszta jövedelmét a szegénysorsu tanulók segélyalapja és a szuboticei Vöröskereszt Egyesület javára fordítják. Az ünnepély délután három óraker kezdődik. Az iskolaiünnepélynek gazdag programja, amely harmincöt pontból áll, biztosítja a sikert.

— **Stinnes Klára Beogradban.** Beogradból jelentik: *Stinnes Klára*, világhírű utján megérkezett Beogradba. A német gazdasági élet közelmúltbeli hatalmasságának, *Stinnes Hugónak* leánya két autóval utazik és másfél évre tervezett turnéján két gépész és egy filmoperatőr kíséri. Az autóját maga vezeti *Stinnes Klára*.

— **A noviszadi kamara a kamarák spliti gyűlésén.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara a jugoszláv kamarai titkárok spliti országos gyűléséhez dr. *Mrkovic Misó* kamarai titkárt küldte ki, aki már el is utazott a hétfőn és kedden megtartandó gyűléshez. Dr. *Mirkovic* a kamarai titkárok értekezletén a kamara nevében több javaslatot terjeszt elő.

Rogaška Slatina

(Rohitsch-Sauerbrunn)

A legnagyobb és a legmodernebb világfürdő az S.H.S. királyság területén. Gyomor-, bél-, máj-, vérébél-, emésztési zavarok, hólyagbántalmak, stb. ellen. Kül földi látogatók az S.H.S. vasúti állomáson 50 százalékos kedvezményt kapnak. Különösen mársókat áraszt az elő- és utószobákban. Felvilágosítással szolgál minden külső és belső utazási iroda és a

Fürdőigazgatóság 52:9

Rogaška Slatina (S.H.S.)

— **Csak az újságokat és a folyóiratokat kell előzetesen bemutatni az ügyészségnek.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék elvi jelentőségű ítéletet hozott egy sajtópörben. *Milovanov Alekszander* beeskereki nyomdatulajdonos több röpiratot készített, amelyeket azonban nem mutatott be az állami ügyészségnek. Az ügyészség a sajtótörvény 70-ik paragrafusa alapján eljárást indított *Milovanov*. *Alekszander* ellen, aki a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a röpiratokat azért nem mutatta be, mert abban az időben halt meg husz éves fia és a nagy gyászban egészen megelégedett a röpiratok bemutatásával. A törvényszék *Milovanovot* felmentette, azzal az indoklással, hogy csak az újságokat és folyóiratokat kell előzetesen bemutatni az ügyészségnek, a röpiratokra nézve a sajtótörvény ilyen intézkedést nem tartalmaz. Az ügyész felebbezett a felmentett ítélet ellen.

— **A vajdasági parasztpárt agitációs gyűlései.** Szomborból jelentik: A vajdasági parasztpárt vasárnap délelőtt Bezdánban, délután *Bácski-Brégen* népgyűléseket tart, amelyeken az új párt vezetői, *Pálic József*, *Matkovic Toma*, *Konyovics István* és *Trombitás Péter* foglalkoznak beszélni. Ugyancsak vasárnap délelőtt *Kupuszínán*, délután *Szvilovejvón* pártértekezletek lesznek, amelyeken *Neuser Adorján* beszél. Hétfőn délelőtt *Tavankuton*, délután *Radonovácon* lesznek a pártnak gyűlései. Ez utóbbi két gyűlésen az új párt egész vezérkara fel fog vonulni és ismertetni fogják az új párt programját.

Hoffman Mihály özvegye

SUBOTICA

Lakásberendezési vállalat.

Hoffman Sándor Budapest,
Dorottya ucca 9. Tel. Teréz 142-02.

— **Franciaország és Olaszország csak tájékoztatót küld ki a tengeri leszerelési konferenciára.** Párisból jelentik: A lapok hírt adnak arról, hogy a Coolidge elnök kezdeményezésére Genfben június 30-ikán összeülő tengeri leszerelési konferencián Franciaország nem fogja magát képviselni és nem küld hivatalos megfigyelőt sem, hanem csak tájékoztatót, akinek az lesz a feladata, hogy figyelemmel kísérje a tárgyalások menetét és azokról idejekorán informálja a francia kormányt, a vitában azonban nem vehet részt. Hasonló módon fogja képviselni magát Olaszország is.

— **Noviszad város megbízta Jovanovic Paját a királyi pár arcképeinek megfestésével.** Noviszadról jelentik: Noviszad városa, amint már jelentettük, meghívta *Jovanovic Paját* festőművészt, hogy megbízta a városháza díszterme részére festendő királyképek elkészítésével. *Jovanovic Paja* pénteken tárgyalt a várossal és *Lakics János* polgármester helyettes a város nevében megbízta a hírneves festőművészt a királyi pár életnagyságu képeinek megfestésével, amelyekért a város a művésznek százhuszezer dinárt fizet. A város fel fogja kérni Öfelségeiket, hogy a képekhez iljenek a festőknek. A két kép öszre készülne el. Noviszadon a püspöki székesegyházban van egy általánosan megcsodált remek szentkép-festménye *Jovanovic Pajának*, aki az országos képiállításon is kiállított néhány szép képet.

— **Református egyházközség alakult Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A sztariibecseji református hívők között már régebben mozgalom indult meg, hogy Sztaribecsejen önálló református egyházközség alakuljon. A hívek *Klepp Péter* torzsa református lelkészhez, kerületi espereshez fordultak, akinek az utasítására *Gutsuhn Adolf* novivrbasi lelkész Sztaribecsejre jött az egyházközség megalakítása végett. A közgyűlésen egyhangulag megalakítottnak jelentették ki az önálló református egyházközséget és megválasztották *Görbe Jánost* gondnoknak, *Lehóc Lajost*, *Schlarb Frigyes*t, *Sturz Lajost* és *Buzás Edét* presbitereknek.

— **Diákotthon létesül Szubotcán.** Szubotica egy új intézménnyel lesz gazdagabb. Szeptember elején a Palicsi-uton, a volt Macskovics-féle villában diákinternátus nyílik meg, amelyet a közoktatásügyi miniszter már engedélyezett. Az internátus vezetője Schäffer Mihály gimnáziumi tanár, a kiváló pedagógus lesz és az intézet a gimnázium igazgatóságának felügyelete alatt áll. Az internátusba száz diákot vesznek fel. Jelentkezni már lehet Schäffer Mihály tanárnál a gimnáziumban.

— **Beeskerekben megalakult az eszperantó klub.** Beeskerekéről jelentik: A beeskereki kereskedelmi akadémia nagyszobában szombaton megalakították az eszperantó klubot, amelynek elnöke Sztanojlović Sándor, a beeskereki kereskedelmi és iparkamara titkára lett.

— **Házasságok.** Kovács Gyula, a Minerva-nyomda alkalmazottja és Gönczöl Mancika vasárnap, június 5-ikén délután fél hatkor tartják esküvőjüket a Ferenc-rendiek templomában. — **Rizsányi Lajos,** a Minerva-nyomda alkalmazottja ugyancsak vasárnap délután hat órakor tartja a szent Ferenc-rendiek templomában esküvőjét Szenczy Etuskával.

— **Dattler István Szubotica és Baranyi Jolly** Novivrbász házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kanyó Rózsi Szombor és Haraszi Ferenc Szubotica,** házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Hat évi börtönrre ítélték egy betörőt.** Noviszadról jelentik. A noviszadi törvényszék ma tárgyalta Spevenc László büntügyét. Spevenc László és Jerbics Iván 1922-ben betörték Dimovics noviszadi fűszerkereskedő cég üzletébe és onnan kétszáz kilogramm kávét, hat-ezer dinár értékben elloptak. Ugyanekkor Buchmüller János Vasut-ucai kézműáru üzletébe törtek be és onnan hatvanezer dinár értékű kézműáru vittek el, végül Horn Mihály lakásába törtek be és onnan negyvenezer dinár értékű ruhaneműt és ékszereket vittek el a betörők. A bíróság a többszörösen büntetett Spevenc Lászlót hat évi börtönrre ítélte. Jerbics Iván jelenleg szökésben van és ő ellene nem folytatták le a tárgyalást.

— **Autók karambolja.** Noviszadról jelentik: Szombaton délután hat órakor az evangélikus templom előtti téren a B. B. 261. számú katonai féltéherautó, amelyet Milyus Mile katonai sofőr vezetett és a Nyegoseva-uca felől nagy sebességgel hajtott, elűtötte a Futaki-uca felé igyekvő B. B. 1238. számú Ford-kocsit, amely Komlós Béla kereskedő tulajdona. A katonai autó belehajtott a Ford-kocsi hátsó kerekeibe és az összetűzős kővetkeztében mind a két autó súlyosan megsérült. A katonai autón ládákat szállítottak és ezek tetején Milicki nevű katonai ült, aki az összetűzős pillanatában a kövekre esett, a fejére zuhant és agyrázkódást szenvedett. A katonát a noviszadi helyőrség kórházába szállították be. Állapota súlyos.

— **A Duna halottja.** Apatinból jelentik: Buschbacher Lőrinc huszonnyolc éves apatini parasztagazda tegnap délután fürdés közben a Dunába fulladt. Buschbacher egész délelőtt szállásán dolgozott és nagyon átmelegedett. A szállástól nem messze van a holt Duna-ág, oda ment a gazda és belevetette magát a 13 fokos hideg vízbe és görcsöt kapott és szó nélkül elmerült a vízben. Estefelé keresni kezdték a gazdát és akkor találták meg ruháit a Duna-parton. Nyomban keresésére indultak, de eközben a halászok értesítették hozzátartozóit, hogy kifogták a fiatal gazda holttestét.

Dr. Kovjanics Ránkó fűrdőorvos rendel (magyar és német nyelven is) Vrnjačka-Banja gyógyfürdőn (Villa Atina.)

Fürdő szezonra gyönyörű frotir ranyagokat vásárolhat Sár Sándorné
divatüzletében. Subotica. 5635

PÜNKÖSD

Heves hőnyelvek sujtanak le a mai pünkösden apostolokra és hitetlenekre s a természet virágos illata, fája, embere titkadozva düh üdítést a léghőben, üdítést a felkékben, elkészülve éghőhőborura, kikészítve földi háborura. Viharok pusztítsa a fiákuat atmoszférában és vihari feszültség a politikában, szárnyaló akarát a természet-lebíró emberben, könnyörtelen energia az embert oedónok fölött vezérlő technikában. Az imádságos hit mbost is azzal a bizonyossággal ünnepel, amelyet a tüzes nyelvek adtak a gyűlökezetnek örökbe a megváltó jószágról s az alkotó emberiséget mintha megszállta volna az a Szentlélek, amelyről az Ember és Felsőbbrendű ember gignodója azt írta, hogy a legvalóságosabb volt mindig is a Szentháromság triójából.

— **Halálhírek.** Kikindáról jelentik: Szandity Alexa (Léka) nagykereskedő és földbirtokos, több pénzintézet igazgatósági tagja, rövid szenvedés után pénteken meghalt. A közbeesülésben álló nagykereskedőt szombaton temették óriási részvét mellett.

— Szombaton reggel rövid betegeskedés után meghalt Vukov József huszonnégy éves joghallgató, Vukov József városi adófőnökhelyettes fia. Temetése vasárnap délután lesz második kör Masarykova-uca tizenkilences számú gyászházban.

— Budiszávaról jelentik: Csütörtökön a község osztatlan részvéte mellett helyezett örök nyugalomra Milánovits Lajos itteni tekintélyes gazdát. A boldogult e telepés községben évtizedek óta vezető szerepet vitt a magyarok közt, akiknek bizalmát és szeretetét jószágával, mindenkor segíteni kész akaratával és mindenkiel szemben tanúsított jóindulatával vívta ki. Özvegyén és gyermekein kívül Milánovits Erneszt itteni községi bíró és Milánovits Mihály loki földbirtokos gyászolják.

Dr. Tibor Dezső Noviszad, ügyvédi irodáját Vilson-tér 6. alá helyezte. (Szemben a Prva Hrvatska Bankával.)

— **Magyarországra szökött öt szubotica-i inasgyerek.** A szubotica-i rendőrség ügyeletes osztályán szombaton délelőtt öt szubotica-i szülő tett feljelentést, hogy kiskoru gyermekeik eltűntek hazulról és minden valószínűség szerint Magyarországra szöktek át. Az öt kalandosvéri fiatal gyerek, aki megunt a inaséveket, mielőtt utnak indult volna, alapsan megdézsmálta a szülők élekkamráját. Az egyik négy kilogramm kolbászt, a másik sonykát és ruhaneműket, a harmadjik pénzt, a többiek pedig különböző tárgyakat vittek el otthonról és miután rövid megbeszélést tartottak, az egyik parkban, utnakindultak a határ felé. A rendőrség megette az intézkedéseket, hogy a kis szökevényeket a határon tartóztassák fel.

— **Eljegyzések.** Rein Margitka és Schallat Jakab Szubotica jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Barta's Mancika és Besirovics Antal** jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kiss Bözsike és Nagy Teleki Gyula** Szubotica, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tóth Bagi Gizella,** Csantavir és dr. Major Oszkár, Szrbobran jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A pénzügyminiszter sürgeti a szubotica-i adófőkönyvek lezárását.** A városi adóhivatal szombaton délelőtt rendeletet kapott a pénzügyminisztertől az adófőkönyvek lezárása tárgyában. Az adófőkönyvek lezárásán a nyugdíjazott magyar tisztviselők dolgoznak már fél év óta és eddig csak az 1919. évi adófőkönyveket zárták le. Még három évi adófőkönyveket kell lezárni, egy korábbi miniszteri rendelet szerint ez évi július 1-ig, ami fizikailag teljesen lehetetlen. Az adófőnök véleménye szerint az 1920, 21. és 22-es könyveket jövő év június végéig fogják lezárni.

— **Antialkoholista kongresszus Ljubljánában.** Ljubljánából jelentik: Az országos jugoszláv antialkoholista egyesület július 2-ától 5-éig tartja kongresszusát Ljubljánában. A kongresszust az egészségügyi és közoktatásügyi miniszterek anyagilag is támogatják. A közlekedésügyi miniszter a kongresszuson résztvevők részére az államvasutakon 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett.

ELEGÁNS, JÓ ÉS OLCÓSÓ

FÉRFI-, NŐI- és GYERMEK-FEHÉRNEMŰT

CSAKIS POLLÁK LEÓ CÉGNEL SENTÁN (BÁCSKA) VÁSÁROLHAT. — KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET

— **A szombori tartományi közoktatásügyi inspektor látogatása Szubotcán.** Petrovics Jován, szombori tartományi inspektor szerdán, csütörtökön és pénteken Szubotcán tartózkodott, ahol az elemi iskolákat látogatta meg. A tanügyi inspektor bejelentés nélkül jött Szubotcára és felügyelő körútjának eredményéről nem nyilatkozott a szubotica-i tanügyi hatóságok vezetőinek sem. Petrovics Jován szombaton vizsgautazott Szomborba.

A »Sava« Általános Biztosító R.-T. Zagreb f. évi május 31-ikén tartotta évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentéséből kiténik, hogy a sorozatos nagy tüzkárok még mindig nem szüntek meg, ezért ajánlatos volna, ha mértékadó tényezők ezzel komolyan foglalkoznának, mert ez is egyik oka annak, hogy a külföld bizalma irányunkban megcsappant. A társaság bonítását, megbízhatóságát, szakzerű vezetését és azt a helyet, amit a biztosítótársaságok között betölt, a legjobban az fejezi ki, hogy fennállásának néhány éve óta több mint 100,000,000 dinár kárt fizetett ki s ennek dacára az idén is, éppoly mint a múlt évben, részvényeseinek 10% osztalékot fizet ki. A »Sava« igazgatóságában helyet foglalnak: dr. Sztankó Sverljuga, Edgard Morpurgo, dr. Sztvetislav Sumanovics, Milivoj Crnadak, Emanuel Ehrenheil, Gjorgje Velisavljevics, Sztjevan Karamata, Sava V. Savics, Nikola Borkovics, Franjo Latkovics, dr. Milan Vrbancics, dr. Geleon Dungserszki, Franjo Dubokovics, Benzion Bulli, dr. Walter v. Fischel

Tiszta selyem köpenyanyagok 90 din.
től felfelé nagy választékban kaphatók

Sár Sándorné

divatüzletében, Subotica 5634

— **Pünkösdi vasárnap és Hétfőn a KONRATH D. D.** a következő filmfelvételeket eszközöli:

Vasárnap délelőtt 12—1—1-ig Korzó felvétel az Aleksandrova utcán.

Vasárnap délután 1/2 3—5-ig Strandfelvétel Palicson.

Vasárnap délután 5 órakor Sand-Split mérkőzés.

Hétfőn délután 3—6-ig Strandfelvétel, szépségverseny, etc.

A filmet a Gradskij Bioskop mutatja be.

Forgalomba hozza a KONRATH D. D.

Milkó Izidor »Ketten« című könyve e hó 15-ike körül jelenik meg s a szerző arra kéri barátait és ismerőseit, akiknél még előfizetési ıvek vannak, hogy azokat hozzá (Szubotica, Zrinjski trg 28), mielőbb visszajuttatni sziveskedjenek, hogy a könyv szétküldése zavartalanul legyen eszközölhető. Itt említjük meg, hogy a Minerva R.-T. nyomdájában készülő mű terjedelme mintegy 300 lap s a kiállítása igen csinos lesz. Előfizetési ára 50 dinár s az összeg június közepéig a szerzőhöz a fenti címre vagy a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalába küldendő.

— **A minisztérium vizsgálatot rendelt el az Apatin-szontal ármentesítőtársulatnál.** Apatinból jelentik: Az Apatin-szontal ármentesítő társulatnál a töltési munkálatokra megejtett árlejtése ellen egy szombori mérnök-vállalkozó panaszt emelt a földmívelésügyi minisztériumnál és ezért pénteken Jokszics szombori folyammérnökségi főmérnök megvizsgálta Apatinban az árlejtés iratait. A szombori folyammérnökségi hivatal főnöke, Krotin Radoje jelentést fog küldeni a vizsgálat eredményéről a minisztériumnak. Valószínű, hogy a multkori döntést, a mellyel két apatini és két beogradi mérnöknek adták ki a munkát, a minisztérium megsemmisíti és új árlejtés kiírását rendeli el. A minisztérium elmozdította állásából dr. Gorze Józsefet, az ármentesítő társulat igazgatóját, mert mint járásbíró nem vállalhat állást magántársulatnál. A korábban elbocsájtott Zsikics Tódor technikai igazgatót a minisztérium visszahelyezte állásába. A töltési munkálatok felülvizsgálására az Apatin-szontal, Bogoevó—vajszkai és Monostor—apatini társulatok területére a minisztérium bizottságot küldött ki, amelynek tagjai a szombori folyammérnökségi hivatal, a bácskai tartomány és az ármentesítő társulatok megbízottai.

ENGLESKI MAGAZIN

Beograd

Vuka Karadžića ul. 18. Telefon 24-98

Zagreb

Strossmajerova 10 — Telefon 16-56

Eső endü uri divatruház. Saját műteremben kézikészítik a legújabb és fehérrneműt. Eredeti Burberry Weatherproofs

— **Ötödik körök küldöttsége a főispánnál.** Szombaton délelőtt az ötödik köri lakosok küldöttsége jelent meg Manojlovics Dusánnál, Subotica város főispánjánál. A küldöttséget Horvát-Militácsi János, a radikális párt ötödik köri szervezőjének elnöke vezette a főispán elé és az ötödik köri lakosság üdvözlését tolmácsolta a főispánnak. A küldöttség ezután Sztipics Károly dr. polgármestert kereste fel, akit kinevezése alkalmából üdvözölt.

— **A cigányok orgazdája.** Sztaribecsejéről jelentik: Temerinben az országos vásár alkalmával ismeretlen tettesek kifosztottak több kereskedőt és nagyobb mennyiségű ruhaneműt és szövetáru vittek el. A károsultak panaszára a temerini és a környékbeli csendőrség erélyes nyomozást indított. A nyomozás azonban eredménytelen maradt. A napokban a csendőrségnek tudomására jutott, hogy a tolvajok Sztaribecsején lakó vejének adta át megőrzés végett. A csendőrség házkutatást tartott Sztaribecsején, Sztjevanovics Trivor sztariibecseji lakosnál, ahol megtalálták a keresett holmit. Sztaribecsejletartóztatták. A csendőrség pedig tovább nyomoz.

— **Magánvizsgák a titeli polgári iskolában.** Titelről jelentik: A titeli állami vegyes polgári iskolában a tartományi tanügyi inspektor rendelete értelmében a magánvizsgák június hó 23-ikán és 24-ikén lesznek.

ELADÓK ÚZ-MAGYARBITÁS MIATT.

egy amoniás hűtőgép 1500 kaloriás, egy kávépörkölő 10 kg-os villany-és kézi erőre, egy gőzkazán concessio-mentes, mind üzemképes állapotban

B R A Č A R U F F
cukorkagyár Subotica.

— Sztaribecsej ingyen orvosi kezeléssel és gyógyszerrel látja el szegényeit. Sztaribecsejről jelentik: Sztaribecsej község képviselőtestülete elhatározta, hogy a község szegényeit ingyenes orvosi kezelésen kívül, ingyen gyógyszerrel is ellátja.

Elhíjasodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél a természetes »Ferenc József« keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a *Ferenc József* viz-kúra nagyon szép eredményhez vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— Negyven napig koplalt egy orosz emigráns Apatinban. Szomborból jelentik: Ráspunszki Péter negyvennapos orosz emigráns, aki ezidőzerint Apatinban él, most fejezte be negyvennapos böjtjét, amelyet Szuvorin, a beogradi koplalómester utasításai szerint folytatott le. Negyven napig egyfolytában semmit sem evett, csupán citromos vizen és üres télen élt. Ráspunszki a koplalókúra előtt különféle betegségekben szenvedett, most viszont azt állítja, hogy jelentékeny javulást érez, noha a negyvennapos böjttel tizenhét kilogrammot fogyott.

Juszt is lesz Maga az enyém és más táncujdonságok Columbia-lemezen. Főlerakat Engl, Szubotica.

— Noviszad város pályázatot irt ki a vízvezetékre. Noviszadról jelentik: A városi mérnök hivatal most készítette el a város vízvezeték és csatornázási munkálataira kört pályázat feltételeit, melyek szerint augusztus 16-ikán lesz az írásbeli versenytárgyalás megtartva a vízművek koncessziós alapon való elkészítése tárgyában.

— Japán nem küld katonaságot Észak-Kínába. Párisból jelentik: A Petit Parisien tokiói jelentése szerint a japán kormány visszavonta azt a elhatározását, hogy csapatokat küld Észak-Kínába, mert a pekingi japán követ közlése szerint a helyzet egyelőre nem fenyegető és így további csapatok kiküldése egyelőre felesleges.

Abbazia legkitünőbb penziója felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt, a dr. Horvát-féle üdülőotthon a Villa Florában. Kérjen ismertetést.

Dr. Barta Ádám ügyvédi irodáját Szuboticián Vilsonova-utca 11. szám (Milekics-palota) megnyitotta.

Palicsi Iszapfürdő Vasárnap Délelőtt Megnyílik!

5582

REUMA KÖSZÖNŐLEVÉL

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd, Kosovska 43

Alu írott Kovacic Mihály leghálásabb köszönetemet fejezem ki Önnek, hogy reumától, amely matt kezeimet és a lábaim mozgátni sem bírtam, az Ön orvossága megszabadított. Nem tudtam sem inni, sem enni, mert a reumám miatt a nyakamat sem bírtam mozgátni. Semmi orvoság eddig nem segített rajtam, azonban az Ön »RADIO BALSAMIKA« orvossága rövid idő alatt könnyebbített fájdalmamon. Amikor első ízben bedörzsöltem magam az Ön szerével, fájdalmaim sokkal nagyobbak voltak, azonban egy óra múlva teljesen megszűntek. Még egyszer hálás köszönetet monok Önnek, az orvosságát mindenkinek ajánlani fogom.

Bavnya, z. p. Bogitić (Sabac).

Hálás hive

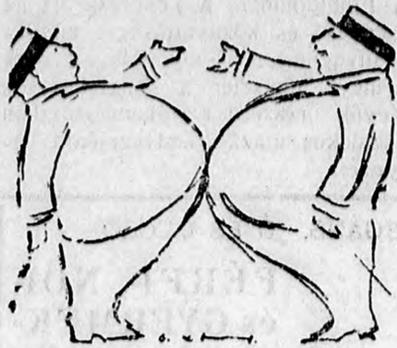
Kovacsics Mihály

A községi előjáróság a személyazonosságát igazolja. Törvényszéki elnök:

Djokić M. L. sk.

A RADIO BALSAMIKA orvosságot készíti, eladja, postán székküldi Radio Balsamika laboratorium, Dr. I. Rahlejev Beograd, Kosovska 43.

KINTORNA

Hallom, Blaustein ur, valami lovagias ügye volt. Igaz?

— Hát ugy félig-meddig igaz.

— Mi az, hogy félig-meddig?

— Valaki olyasmit csinált velem, a miért megérdemelte volna, hogy provokáljam.

*

— Spatz ur, siessen haza! Az anyósa megmérgezte magát légszesszel.

— No hiszen, szép gázszámlát kapok majd elsején!

*

Blut, a sakter, Schnell beszélget és arról van szó, ki mi szeretne lenni. Schnell azt mondja, hogy ő Wanderbilt szeretne lenni. Blut erre így szól:

— Én legszívesebben az angol király lennék, mert akkor nagyobb jövedelmem lenne, mint az angol királynak.

— Hogyan?

— Ugy, hogy én még azonkívül sakter is lennék.

Azt mondja Kohn Grünnek:

*

— Mit beszélsz, hogy a ti rabítok a jövőbe lát, mikor a jelent sem tudja.

— Miért?

— A multkor elpanaszoltam neki hogy a feleségem régóta beteg és az orvosok nem tudnak rajta segíteni. Erre azt mondta, menjek csak nyugodtan haza, két hónap múlva egészséges lesz.

— Na és?

— Na és. Hát van nekem feleségem?

KÖZGAZDASÁG

A noviszadi kereskedelmi kamara gazdasági konferenciája. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara június 19-ére, vasárnap délelőtt 9 órára a kamara helyiségébe gazdasági konferenciát hívott egybe, a melyhez a vajdasági gazdasági körök meghívást kaptak. Dr. Spaho Mehmed kereskedelmi miniszter is kilátásba helyezte, hogy a konferenciára Noviszadra jön.

A sztaribecseji gyógyfürdő és hajózási vállalat lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk az utazó és fürdőközönség figyelmét. A sztaribecseji ártézi gyógyfürdő az ország egyik legjobb hatású gyógyfürdője. Ugyanezen vállalat a modern kényelemmel berendezett »SZTARIBECSEJ« nevű hajójával állandó éjjeli és nappali járatot tart fenn a Tiszán Sztari- és Novibecsej között.

A noviszadi komlótermelőszövetség ülése. Noviszadról jelentik: A vajdasági komlótermelő szövetség igazgatósága Petzy-Popovics Pál alelnök elnöklétével esztőtörtökön ülést tartott, amelyen Matics Milorád igazgatósági tag terjedelmes jelentést terjesztett elő németországi és csehszlovákiai tanulmányjáról. Az ülés végén dr. Petrovics Bránko tőzsdei főtitkár, a szövetség igazgatója bejelentette, hogy a komlókereskedők és exportőrök egyesülete irodájuk vezetésére hívta meg, miért is lemond a szövetség igazgatói állásáról. Matics Milorád indítványára egyhangulag köszönetet szavaztak a távozó igazgatónak a szövetség megalakítása és fejlesztése körül szerzett érdemeiért és buzgóságáért.

A beogradi tőzsde delegátusai a noviszadi tőzsde közgyűlésén. Noviszadról jelentik: A beogradi tőzsdetanács arról értesítette a noviszadi tőzsdetanácsot, hogy a hétfői közgyűléshez és tőzsde-

palotamegnyitáshoz Sityarevics Szlavó és Almoslino Károly tőzsdetanácsosokat delegálta.

Országos vásárok. Szentáról jelentik: Martonoson június 5-ikén, Horgoson és Adán június 12-ikén tartják meg az országos vásárt.

SPORT

Hajduk—SAND

A már özés délután fél hatkor kezdődik a SAND-pályán

A szuboticiai közönségnek pünkösd vasárnapján kivételes attrakcióban lesz része. A spliti Hajduk mutatkozik be Szuboticián, hogy az országos bajnokságért megmérkőzzék a SzAND-al.

A mérkőzés délután fél hatkor kezdődik a SAND-pályán.

A splitiek játékeréjét nem ismerjük. A csapat 1924-ben már játszott Szuboticián és akkor pompás, nagyvonalú játékkal lépte meg a közönséget. A Hajduk azóta elvesztett néhány jónévi játékost, nevelt azonban fiatalokat, akik a technikai tudás minden kellékével rendelkeznek. Annyi bizonyos, hogy a SzAND-nak nehéz dolga lesz és igen nagy formát kell kijátszania, ha pontot akar elvenni a splitiektől. A SzAND a következő csapattal veszi föl a küzdelmet:

Sifjús — Beleszlín, Weisz — Bencze, Held, Ördög — Inotai, Kovács, Becics, Horváth, Karip.

A Hajduk csapata a következő felállításban játszik a SAND ellen:

Gazzari I. — Gazzari II., Montana — Poduje II., Kurir I., Kurir II. — Poduje I., Bencsics, Bonacsics I., Markovina, Radjcs.

A mérkőzést Fabris (Zagreb) vezeti.

Tisztújítás a szuboticiai autó-klubban

Az országos autómobil klub szuboticiai szekciója pénteken este dr. Manojlovics Vladislav elnöke alatt évi közgyűlést tartott, amelyen új tisztikart választottak. Elnöknek egyhangulag ismét dr. Manojlovics Vladislavot választották meg. Ügyvezető alelnök Schréger Lajos, pénztárnok dr. Fősz Dezső, titkár dr. Pavlovics Milán, a Lloyd ügyvezető titkára, igazgatósági tagok: dr. Engelman Jenő, dr. Ney László, Chalence Georg, felügyelő bizottsági tagok: Szárits Iván, ifj. Conen Vilmos és Strass Leó. Az ülésen élénk megbeszélés tárgyát képezte a helyi és az országos utak rendezése és rendbentartása. Szuboticiáról csak két-felé van épített münt, Topolára és Palicsra—Hergoson át Szegedre. Mindkét ut annyira elhanyagolt állapotban van, hogy azoknak sürgős megjavítása végett a beogradi központ utján intervenálni fog a helybeli szekció az illetékes hatóságoknál. Chalence villanygári igazgató bejelentette, hogy hajlandó a Palicsra vezető országút palicsi részét állandó olajtöltőszéssel pormentesíteni. A közgyűlés elfogadta azt az indítványt, hogy felkéri a városi tanácsot, hogy minél hamarabb hozza rendbe a város legfelsőbb területén levő utcákat, amelyek már nemcsak az autómobilistákra életveszélyesek, hanem a gyalogjárókat is közveszélyessé teszik. A felszólalók követelték, hogy a bérutak tarifáját sürgősen rendezzék és eziránt megkeresik a városi hatóságot, mert míg külföldön megfelelő taxaméter vagy hatóságilag rendezett díjszabás áll fenn, addig Szuboticián még ma is alkudozás és megállapodás szerint történik az autók bérbevétele.

Tennis-verseny Palicson

Becskerek—Szubotica

A palicsi tenispályán hétfőn délután játszik le a Becskerek—Szubotica városközi válogatott teniszmérkőzést. A verseny tizenegy számból áll: négy

férfi egyes, két női egyes, két férfi páros, két vegyes páros és egy női páros mérkőzésből.

A szuboticiai csapatot a palicsi Tennis Klub játékosai állították össze és részt vesznek benne: Kaciancsics, Vati, Kiss, Csávosi, Kvanier, dr. Gáborné, dr. Fránklné és Kiss Panni, míg a becskeréki válogatott csapatban Balázs Iván, Krisztián, Urbán, Wattay Szósi és mások szerepelnek. Balázs Iván szereplése a becskeréki csapatban nagyon próbára teszi a szuboticiai versenyzők erejét, mert Balázs kitűnő formában van.

A városközi mérkőzésen kívül több verseny is lesz Palicson, így bemutató mérkőzést játszanak Flaman, Ertl (Hódoság), Vensera-testvérek (Vrbász), Popovics (Beograd), Radovics (Szombor), akik szintén vendégei lesznek a teniszklubnak.

A verseny délután fél ötkor kezdődik.

TŐZSDE

Zürich, jun. 4. Zárlat: Beograd 9.1350, Páris 20.3625, London 25.24 hétényolcad, Newyork 519 harmincegyharmincketted, Brüsszel 72.23, Milánó 28.95, Amsterdam 208.20, Berlin 123.20, Bécs 73.175, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.10, Budapest 90.65, Bukarest 3.1350.

Beograd, jun. 4. (Magánforgalomban): Páris 224.40, London 276.90, Newyork 56.90, Brüsszel 79.45, Geni 1096.50, Milánó 317.90, Berlin 13.505, Bécs 802.67, Prága 169, Budapest 996.

Szentai gabonaárak, jun. 4. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Buza 325 dinár, Ujbuza 240—242.50 dinár. Tengeri morzsolt prompt 175—180 dinár. Ab hajó 182.50 dinár. Takarmányárpa 190—195 dinár. Sörárpa 220—225 dinár. Zab 177.50—180 dinár. Rozs 250—255 dinár. Bab 140 dinár. Gyapjú 19—20 dinár. Örlemények 0-ás liszt GG. 515 dinár, 0-ás G. 515 dinár, 2-es főzöliszt 500 dinár, 5-ös kenyérliszt 450 dinár, 7-es 340 dinár, 8-as 220 dinár. Korpa 200 dinár. Irányzat: lanyhább. Kínálat: csekély. Kereslet: gyenge.

Szombori terménytőzsde, jun. 4. Buza bácskai 76 kilós 2%-os 345—347.50 dinár. Zab bácskai vasut 240—245 dinár. Takarmányárpa 230—235 dinár. Tengeri bácskai vasut 190—192.50 dinár, bánáti vasut 187.50—190 dinár, Tisza hajó 192.50—195 dinár, Tisza hajó 194—196 dinár.

Noviszadi terménytőzsde, jun. 4. Buza 1 vagon 74 kilós, 2%-os 327.50 dinár, 75—76 kilós 350 dinár, bácskai 78—79 kilós 1%-os 360 dinár, szerbiai 74—75 kilós 307.50 dinár. Kukorica 15 vagon bácskai 190—192.50 dinár, 11 vagon bácskai paritás India, reláció Zagreb 192.50 dinár, Liszt 0-ás bácskai 470 dinár, 1 vagon 5-ös bácskai 420 dinár. Korpa 1 vagon szerémi új jutazsákokban 170 dinár és 1 vagon szerémi zsák nélkül 160 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom 108.5 vagon.

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vízek mai állása a következő: Duna: Bezdán 414 (— 7), Apatin 495 (— 1), Bogojevó 472 (0), Vukovár 390 (— 2), Palánka 382 (0), Noviszad 386 (0), Zemun 336 (— 4), Pancsevó 326 (— 6), Szmederevó 397 (— 6), Orsova 350 (— 6). Dráva: Oszićek 244 (— 4). Száva: Mitrovica 314 (— 2), Beograd 284 (— 4). Tisza: Szentá 294 (+ 24), Titel 378 (+ 4).

Budapesti gabonátőzsde, jun. 4. A gabonátőzsdén a határidőpiacon az irányzat lanyhult, a forgalom általában élénk. Szombaton először kötöttek üzletet márciusi rozsban. A készárupiacon az árak változatlanok, a forgalom szűk keretek között mozgott. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben: Buza márciusra 33.18—33.24, zárlat 33.26—33.30, októberre 30.70—30.82, zárlat 30.80—30.82, márciusra 27.80—28.16, zárlat 28.14—28.20.

Öröm az élet, Radion egymaga mos!

Bölcs Kató élvezi az életét! Nem kinlódik rumplival, dörzsöléssel, — Radionra bizza a mosást. Az helyette elvégzi a munkát! Egymaga, Radion? Igen!

Csakis így mossatok:

»Radiont hideg vízben feloldani! Az előzőleg beázott szennyest az oldatba tenni, — 20 percig kifőzni, — öblögetni!»

»A fehérnemű tiszta, vakítóan fehér lesz! Dörzsölés és rumplizás: haszontalan munka és veszély! Tönkre teszi úgy a fehérneműt, mint a kezeket! Vagy tán: megszépít? Radion oxigén által fehérit! Szavaltoltan mentes chlor és egyéb ártalmas vegyszerektől.

Kiméli a ruhát!

REGÉNY

AZ ÁLMOK VÁROSA

IRTA: CURT J. BRAUN

(28)

Az eddig közölt folytatások róvid tartalma: Heywoldt és Bendor, az »Álmok városá-nak alapítói Helmer feladatotól ajándékat kapnak a nap energiáját kihasználó (alá)manó értékesítésére. Heywoldt, a ki Bendor feleségének, Irának szerelmese, éjszaka meggyilkolja. Fia, Werner, aki Amerikából érkezett haza, ismét összeharátkozik gyerekkori pajtásával, Renával. Bendor leányával. Néhány nap múlva ismeretlen tettes kirabolja a pénztárépületet. Ira, Bendor felesége el-tűnik és Helmer találja meg az épülő csillagászati toronyba zárva. Ira elmondja neki, hogy Bendor ölte meg Heywoldt. Egy magán-detektív, akít a nyomozással megbíztak, jelenti Renának, hogy apja a gyilkos. A lány a csillagászati toronyban megtalálja Irát.

— Siri, Rena... — mondotta mély idegen hangon — siri, amíg még tudsz. Rena felemelte könnyes arcát. A szemében rémület volt:

— Ira, te tudod?

Ira Bendor intett:

— Tudom, gyermekem.

Rena hevesen átölelte Irát. Fejét a vállára fektette és kétségbeesve zokogott. Ira nagy szemekkel hámult rá. Végtelen gyöngédséget érzett Jaques Bendor gyermeke iránt.

Hozzáhajolt:

— Rena... Kedvesem...

Rena felemelte a fejét. Ajkai remegtek. Könyörgött:

— Mit tegyek, Ira?... Mit tegyek?

— Semmit, testvérem... semmit.

Egyikünk sem tehet semmit. Várnunk kell, hogy mi lesz velünk. Rena panaszosan felnyögött. Aztán kibontakozott Ira öleléséből és hangtalanul kérdezte:

— Ira, bizonyos vagy benne, hogy igaz?... Igen.

Rena kétségbeesve nézett körül. Észrevette az ajtó előtt felhalmozott butorokat, anélkül, hogy sejtette volna azok jelentőségét. Csak sokára kérdezte:

— Miért vagy te itt, Ira?

Ira fájdalmasan mosolygott:

— Ne kénezd, Rena...

A leány állhatatos maradt.

— Mégis... miért vagy itt?

— Azért... mert mindent tudtam.

Csönd lett.

Rena végre feltápáskodott. Kezet fogott Irával:

— Isten veled, Ira.

— Hová akarsz menni?

— Nem tudom. Már semmit sem tudok. Engedi, Ira. Emegyek.

Ira részvétellel simogatta végig a haját.

— Isten veled Rena... én ittmaradok.

Hosszasan egymásra néztek. Renát sirás fojtogatta. Remegő ajkakkal fordult meg és kiment.

Örökkévalóságnak látszott, amíg a folyosó végére ért. Már nem is csodálkozott azon, hogy itt olyan titkok tártak fel előtte, amelyekre sohasem gondolt volna. Nem is volt ideje arra, hogy gondolkozzék.

Felért az ajtóhoz és belépett apja hálószobájába.

Ekkor maga előtt találta apját... Jaques Bendor az ágy szélén ült felhajtott kabátujjal és a morfium-fecskendőt ép a böhöz illesztette. Amikor Renát meglátta, iveres szeméi kitégultak.

— Rena... — mondta rekedten.

A leány mozdulatlanul állt, mintha lábait a földbe gyökereztek volna.

Bendor egy ideig tanácstalanul nézte. Aztán felugrott és félelmetes horgésszal támadt rá:

— Rena, hol voltál?

Szeméi tébolyultan meredtek a szekrény mögé, a titkos ajtóra és Renára. Halott halvány volt.

Rena fáradtan ejtette le a fejét.

— Lenni voltam, apám.

Bendor lélekzet nélkül figyelte. Rá akart rontani, de amikor észrevette a leány tekintetét, félbenmaradt már megkezdett mozdulata. Állapcsa mozgott. Beszélni akart, de nem tudott.

Csöndesen néztek egymásra.

— Apám... — mondotta Rena hal-

kan.

Bendor felnyögött.

— Láttad Irát?... Rena bólintott:

— Beszéltem Irával. És ma délután ittjárt egy detektív is. Apám... valóban... igaz?

Jaques Bendor remegett. Ráncos arca görcsösen rángatózott. Megkapaszkodott kezével az ágy támlájában és kifeszítette magát.

— Igen!... Igaz!... Én zártam lenn be azt a bestiát és... Gregor Heywoldt én öl... — Apám! — sikoltott fel Rena.

Bendor a szó közepén elhallgatott és lehorgasztott fejjel nézett leányára.

Rena a szoba közepén állt. Remegett az izgalomtól.

Apja összeroskadva, kitárt karokkal közeledett feléje.

Rena futva menekült előre...

A folyosón senki sem látott. Felsietett a lépcsőkön, felszakította szobája ajtaját és berontott. A szive hevesen dobogott: senki sem követte. Mégis bezárkózott.

Két lépést tett, aztán lehanyatlott a szofára. A következő percben azonban már megint felugrott, a szekrényhez futott, kinyitotta annak ajtaját és sietve, válogatás nélkül kidobálta a ruháit.

Kis böhöndöt vett elő, abba belegyömöszölt mindent, ami keze ügyébe került. Válogatás nélkül, amit épen ért.

Becsukta a böhöndöt és fellelegzett. Kabátját és kalapiát vette.

Az ablakhoz futott. Künn szakadt az eső és vadul csapkodta az ablaküveget.

Magára vette esőköpenyét, a böhöndöt a kezébe vette... aztán hallgatózott.

Minden csendes volt.

Lerohant a lépcsőkön, mintha üldöztek volna. A kapu zárva volt, de a kulcs benn volt a zárban.

Nedves hideg fogadta.

Becsapta maga mögött a kaput és futni kezdett a sötétben.

Ut nélkül és cél nélkül.

Valahová... El innen...

Fénypontok cikáztak fel előtte. Megállt és gondolkodott: itt volt a város... szemben az étterem... ott autók álltak...

A zene foszlányai körüláncolták, mint koboldok.

Megállt és nyugodtan próbált gondolkodni... Egy fához támaszkodott és rendbe akarta szedni a gondolatait... Mi lesz most?...

El kellett innen mennie... igen el innen... Volt egy kevés pénze... ez kezdetben elég lesz... Bemegy a városba... valamelyik szállodába... aztán majd kitalál valamit...

Elment a vendéglő előtt és kiért a széles utra, amely a kijáratot vezetett.

Futás közben valaki megérintette. Érezte, hogy valaki erősen megfogja. Felemelte a fejét és meglátta maga előtt Werner Heywoldt csodálkozó arcát.

— Mi az, kislány? — kérdezte Werner.

Kiejtette kezéből a böhöndöt. Rena visszatántorodott. Most mindennek vége... Megingott és érezte Werner Heywoldt karjait, amelyek felfogták.

Fáradtan ellenkezett.

Werner felemelte.

Rena karjait Werner nyaka köré fon- ta és arcát a férfiéhez szoritotta.

— Werner... nem akarok visszamenni... segíts... vigyél magaddal... ne kérdezz semmit...

— Werner egy percig gondolkodva megállt. Azután a karjaiban hazavitte Renát, mint egy fáradt gyereket.

RADIÓ-MŰSOR

(A város mellett szám a hullámhosszt jelenti)

Vasárnap, június 5

Bécs (517.2): 10.30: Orgonakoncert. 11 és 15.30: Koncert. 18.30: Kamarazene.

Zagreb (310): 20.30: Esti zene. 21.45: Hírek. 22: Táncczene.

Prága (348.9): 16: Vegyes zenés program. 17: Koncert. 20: Vegyes program.

Figyel m! Figyelem!

Nagy hangszóró vásár!

Nagy „Brown“	1800—	din.
Nagy „Amp ion“	1800—	„
Kis „Amp ion“	750—	„
Musica'pha, tölce-ér nélkül	700—	„
Fortissimo	700—	„
Ingelen, porcellán	795—	„

Díjt lan bemutatás! Konrath d. d. Subotica

London (361.4): 15.30: Énekes zene-koncert. 16.20: Hangverseny. 21.15: Nagy koncert.

Lipese (365.8): 11: Térzene. 16.30: Koncert. 20: Operaelőadás. 22.30: Táncczene.

Róma (449): 10 és 21.10: Nagy hangverseny. 17: Jazzband.

Berlin (483.9): 6.30: Koncert. 11.30: Hangverseny. 19.15: Operaelőadás.

Budapest (555.6): 9: Istentisztelet a református templomban. 10: Nagymise. 12: Kamarazene. 16.15: Cigányzene. 17.45: Vidám est. 19: Katonazene. 20.30: »Aranykalitka« rádió operette. 21.20: Dalok és chansonok, utána cigányzene.

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Ezton is hálás köszönetemet fejezem ki a „Sreća”, kiházasító egyesületnek, hogy segélyemet minden levonás nélkül, pontosan kifizette. Az egyesületet szívből ajánlom mindenkinek.

Ruža Gerdje

supr. Jovana Stojanovića

Subotica, Gradska štamparija

8961

Értesítjük a nagyrészt vevőközönségünket, hogy külföldön személyesen beszerezett nyári újdonságok úgy mint *Harfilc*, *filc*, *panama*, *manilla*, *florentin*, *loször* stb. megérkeztek. Elismert jó minőség és szolid árak.

Braća M. Vitanovića

Subotica Sokolska ulica 4.

5252

Értesítés

A subotičai szent egylet ezuttal értesíti az érdekelt testvéreket, hogy Sabuoth második napján (június 7-én) az elhalálozottak nevei *kívételosen* nem a délelőtti, hanem a reggeli hazkara alkalmával kerülnek felolvasásra.

Subotica, 1927. május 31.

5482

Izr. szent egylet előjárósága

Hirdetmény

A Horgosi Közbirtokosság közhírré teszi, hogy a járáson furandó ártézi kuthoz, mivel a furási munkálatoknál a csővi szavonás alkalmával a víz-felvezetőcső a föld színétől 11 m. mélységben elszakadt, így a földben van 219 m. külső és belső csavaros mannesmann cső, keres oly vállalkozót, ki a csöveket felerészből felszedné. Jelentkezés a Horgosi Közbirtokosság irodájában, Kralj Petra ul. 91. szám. Hivatalos idő vasárnap, kedd, csütörtök és szombat délelőtt 7—12 óráig.

553

Az elnökség

Önkéntes árverés

Potiski Sveti Nikolán levő automatikus tizjratu vámmalom, 1922-ben épült, f. évi június hó 12-ikén délelőtt 10 órakor alulirotnál önkéntes árverésen eladatik. Bánatpénz 35.000 dinár. A malom tehermentes és bármikor megtekinthető.

Árverési feltételek alulirotnál megtekinthetők illetve levélben megtudhatók.

A tulajdonos képviseletében:

Dr. Kovács Árpád

ügyvéd, Novakanjiža (Banat)

5408

Árverési hirdetmény

A csődbíróság felhatalmazása alapján nyilvános árverésen eladatik vagyombukott Ripp Jakab knezevi-vinogradi-i kereskedő csődtömegéhez tartozó ingóságok, melyek 1—1546 és 1554 tétel alatt vannak leltározva. A leltár a szombori kir. törvényszéknél tekinthető meg St. 244/1927. sz. alatt. A boltáru 228.000 dinárra van felbecsülve és áll textil-, rövid-, fűszer- és vasáruból, eladatik pedig az egész áru egyszerre vagy csoportonként. Írásbeli ajánlatok folyó évi június hó 10-ig küldendők meg a csődtömeggondnokhoz. Szóbeli árverés f. évi június hó 12-én délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor lesz megtartva Knezevi-Vinogradiban a helyszínén. Az árverezni szándékozók az árverés előtt 20.000 din. bánatpénzt tartoznak letenni a csődtömeggondnok kezéhez. A vevő köteles az árut legkésőbb 24 óra alatt kifizetni és 8 nap alatt elvinni vagy átvenni. Az áru megtekinthető Knezevi-Vinogradiban f. évi június hó 6-án délelőtt 11 és 1 óra között.

Szomborban, 1927. május hó 30-án.

Dr. Toma Raló ügyvéd

csődtömeggondnok.

5452

Felhívás

Alulirott megvettem Nopper Georg fűszer- és rövidárú-üzletét. Felkérem az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket nálam nyolc napon belül annál is inkább jelentsék be, mert későbbi bejelentéseket nem veszek figyelembe.

Kolot, 1927 június 4

5581

Neupert József vegyeskereskedése.

Tisztelettel értesítem b. vevőimet, hogy a szubotičai képviseletet Szubotica és környékére Wandmann István urnak átadtam és fenti urat úgy az eladási feltételek megszabására, mint az inkasszára megbíztam. Kérem b. bizalmukat úgy mint eddig fenti megbízottam után továbbra is részemre fenntartani. Szubotičán, 1927 június 5-én.

Tisztelettel

Schlesinger Zsigmond

a Brill vezérképviselője.

5621

A Szubotičai Önálló Iparosok és Polgárok Betegsegélyző Egyesülete, június hó 12-én nagy

kirándulást rendez

a szanatórium alap javára, az iparos és polgári dalárda közreműködésével. Ebéd d. u. 1 órakor, ára személyenként 18 din., gyermekeknek féláron. Mindenki jól mulat, mert lesz: *szerencsehalászat*, *szerencsesátor*, *kacsahalászat*, *szépségverseny*, *lakas verés*, *sulydobás*, *dühöngők konyhája*, *zene és tánc*.

Jegyek előre váltandók, kaphatók a rendezőségénél, s az egyesület irodájában, az ipartestület udvarában.

Felhívás

Alulirott, a Braća Krautwurst novivrbaszi rőfőárú üzletet átvenni óhajta, miért is felhívja fenti cég hitelezőit, hogy követeléseiket e hó 10-éig bejelenteni sziveskedjenek, tekintettel arra, hogy a később bejelentett követelésekért felelősséget nem vállal.

5595

F. Wolf kereskedő, Novivrbasz.

Novisadi Autó és Motorkerékpár C'ntár

AUTÓK

Benz-Mercedes Sibinjanin Janko 22
Citroën A. Vranic i drugovi Kr. Aleksandra 7
Fiat Suhanov Zeljeznička ul. 77
Ford Autokar Trifković trg 6
Praga Rekord r. t. Temerinska ul. 6
Tatra és Hanomag Sibinjanin Janko 22

KAROSSZÉRIA KÉSZÍTŐ és JAVITÓMŰHELY
Mogin Mladen Temerinska ul. 49

AUTÓJAVITÓMŰHELY

Express Madiarska ul. 53
Fellegi József Futaki put 92
Marmos i drug Sibinjanin Janko 22
Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban
Zikmund i drug vas- és gépgyár, Limán

AUTÓBENZIN és OLAJTÖLTŐÁLLOMÁS

Komlós Testvérek Örmény-utca
Rogulya Iván Trifković trg 2
A. Vranic i drug Kr. Aleksandra 7

AUTÓALKATRÉSZEK

A'ba tükörgyár Zeljeznička ul. 53
Autó- és kocsikellékek, Lutze Agoston, Carinska ul. 10

AUTÓGARÁZS

Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7,

AUTÓ-URVEZETŐ és SOFFÖRISKOLA

Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban

MOTORKERÉKPÁROK

D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner

Futoški put 47.

D. K. V. A. Vranic i drugovi Kr. Aleksandra 7

TRAKTOROK

Case, Rekord r. t. Temerinska ul. 6.

Kardos hirdetővállalat együttes hirdetései Novisad

Arverési hirdetmény

Poljoprivredna i Založna Banka D. D. zálogosztálya f. hó 14-én d. u. 3 órakor árverésre bocsájtja mindazon zálogtárgyakat, melyek f. évi március hó 31 előtt jártak le.

Poljoprivredna i Založna Banka D. D.
zálogosztálya. 56 6

Hirdetmény.

A „Sreća” Jótékony Kiházasító Egyesület értesíti tagjait, hogy e hónapban a következő sorszámu tagsági könyvecskék kerülnek kifizetésre: 396, 528, 1, 142, 817, 12, 1233, 1260, 5 és 150, ezenkívül még a 254/B, 776/A, 636/A, 683/A, 777/A, 242/A, 714/B, 821/A és 44/A sorszámu új könyvecskék.

A helybeli tagok az egyesület irodájában kapnak információt. A vidéki tagokat pedig írásbelileg értesítjük a kifizetés pontos napjáról.

3961

Az Igazgatóság.

Ismét érkeztek nyári kalapmodellek

„ESZTERKA”

KALAPSZALÓNBA

és szalagok, virágok, kalapbortnik engros árban kaphatók.

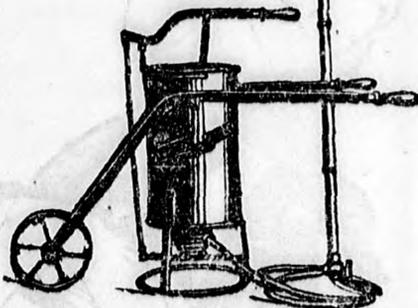
Subotica, Aleksandrova ulica

Komló-permetező

eredeti francia

„VERMOREL”-

gyártmány!

2 darab 2 $\frac{1}{2}$
méter hosszú
bambusz-
ruddalAra
1800
dinár

BARZEL D. D.

SUBOTICA

TELEFON 123

3.106

Fényképészlemezek

Tekeres-
filmek

Csomagolt filmek

Vegyszerek

A Braunslegel- és Grünsiegel-lemezek versenyen felül állanak, a **Perutz-film** pedig valóságos **különlegesség**. Fényképész-kellékek vásárlásánál nem szabad ezeket elfelejteni. — Sombori eláru-itóhely: „Kozmetika” Foto-Sport

Hirdetmény

A csődválasztmányának f. évi május hó 16-ikán hozott határozata alapján a G. Flórián Fiai csődtömegéhez tartozó és 89188 din. 50 parára becsült üzleti berendezést és vasárukat f. évi június hó 11-én délelőtt 9 órakor a helyszínén, a G. Flórián Fiai cég üzletelyiségében a legtöbbet ígérőnek *en bloc* eladom.

Venni szándékozók az árverés megkezdése előtt a becsértéknek 10%-át mint bánatpénzt tartoznak a tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni.

A vételár a vételi illetékkel együtt azonnal és készpénzben a tömeggondnok kezéhez lefizetendő. Vevő köteles a megvett tárgyakat legkésőbb 24 óra alatt elszállítani.

A tömeggondnok sem az áru minősége, sem mennyiségeért felelősséget nem vállal.

A tömeggondnok fentartja magának a jogot, hogy a berendezést és árukat külön is eladhatja és meg nem felelő ajánlat esetén az árverést beszüntethesse és illetve a leltározott tárgyakat nyomban *en detail* eladhassa.

Vršac, 1927. május 20-án.

Dr. Adelmayer F.

tömeggondnok

5407

Értesítem az igen t. üzletfeleimet, hogy **Horváth i Drug** férfi zabóságból kiváltam és saját nevem alatt ugyanaz a helyen

szabóságomat tovább folytatom

s a legújabb divatszertani fazonokat már **300 din.**-től kezdve készítek. — Szives pártfogást kér

Merkovics István

férfi-szabó

Oslobodjena ul. (Senčanski put) 10

F256

BORBÉLY ÉS FODRÁSZTEREM ÁTVÉTEL

Értesítem a n. é. közönséget, hogy volt Csobánović-féle borbély üzletet Novisad, Vilson-tér 7. átvettem és tovább saját nevem alatt vezetem. Az üzletet teljesen és a legmodernebb technikai és higiéniai követelményeknek megfelelően berendeztem, valamint

590: **nőiszalonnal bővítettem** k.l.
Kérem a n. é. közönség szives pártfogását és vagyok kiváló tisztelettel

BECK IGNÁCZ

borbély és fodrász

Novisad, Vilson-tér 7.

Új nagy állami osztályosorsjáték

A 14-ik sorozat I. osztályának húzása 1927. július 8-án kezdődik. Kis pénzen, melyen sorsjegyet vesz, meggazdagodhat.

1/4 sorsjegy din. 25.—

1/2 sorsjegy d n. 50.—

1/1 sorsjegy din. 100.—

dupla 1/1 sorsjegy din. 200.—

Ne feledje, hogy állami garancia mellett ezei sorozatnál

82,000.000.— dinárt

fognak kifizetni különféle nyeremények címén

Minden második sorsjegy nyer

Legcélszerűbb sorsjegyvétel az Ön számára az ha azonnal rendel tőlünk postán legalább egy darabot, és mi azt azonnal elküldjük címére és minden válózást, nyereményt nyilvántartunk és idejében hivatalos értesítést küldünk.

Mindenki a maga szerencséjének kovácsa

„BRISTOL“ TRAFIK NOVISAD

Telefon 25-96 * Željeznička ul. 27 * Telefon 25-96

Kérj k itt letépti és egy levelező-lapra felragasztva b küldeni

Ezzel megrendelek Önnél és kérem küldjön posta fordultával a 14-ik állami oszt. sorsjáték I. osztályából:

..... darab	1/4 sorsjegyet	á 25 dinár
..... „	fél „	á 50 dinár
..... „	egész „	á 100 dinár
..... „	dupla 1/1 „	á 200 dinár

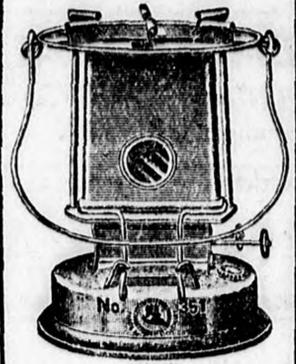
A sorsjegyek beérkezése után az értékük járó összeget 52860 sz. postatakarék számlájára elküldöm

Név:

Lakhely:

Ulica, szám:

Ingyen kap Ön egy ilyen petróleum forralót

mert a vételárat rövidesen megtakarítja.

MEDJANSKI I DRUG
Subotica

Ismertetést ingyen küldünk. 4187

Kiszolgálók: férfiak és nők, bármilyen szakmában, átást kaphatnak, ha az „URANIA“-hoz fordulnak. Beograd, Jug Bogdana 14. (Zeleni venac)

Házasságot köthet teljes megelégedésére, a legnagyobb diszkreció mellett az „URANIA“ útján. Beograd, Jug Bogdana 14. (Zeleni venac)

5221

kétüléses csukott (Coupe) Ford autó,

jókarban levő, keveset használt, valamint használt Ford teherautó olcsón adó. Ford, Fordson alkatrészek lego csóhban beszerezhető. 5613

Földv ri BÉLÁNÁL
Star Bečej Telefon 8

HADNAGY

aszaltosmester készít épületmunkát. Festett butorok állandó raktára.

Javításokat vállal. SUBOTICA

1575 Petrogradska ul. 6

ELADÓ

a mohácsi szigetben egy tagban levő 503 000 öles tanyabirtok megfelelő lakó és gazdasági épületekkel, avagy azt négyrészben, mégpedig 235.000 ö el, az összes épületekkel együtt, 103.000, 100.000 és 65.000 ölet épületek nélkül.

Dr. PASCHKE FERENC ügyvéd MOHÁCSON
Baranya megye.

SREBRNJAK SZANATORIUM ZAGREB

Új belgyógyászati szanatórium nyílt meg Srebrnjakon 62. szám alatt, a Medjašna ulicai villamos állomástól 10 percnnyire, alacsony dombon, ideális helyen fekszik. Körülötte szőlők és erdők. Gyönyörű kilátás a Száva völgyére és a zagrebi hegyekre. Az összes belsőbajok részére, kivéve a fertőző és elmebajokat. Dietetikus, fizikális és medikamentális gyógyítás a legmodernebb terápiai módszerek szerint.

Főorvos: Dr. Franjo Kavčić.

Mérsékelt árak! 11243 Telefonszám 23 8

Frau v. KÁROLYI-MHALOVITS MÄDCHEN-PENSIONAT, GRINZING

Villapanzió svájci mintára 2500 m²-es parkban. Továbbképzés, nyelvtanítás, zene, iparművészet, Háztartás. Pro pektusok.

Wien-Grinzing Himmelstrasse 30.
(Nyárcs át üdülőtthon)

4971

Új moziállalathoz

társ kerestetik

A mozi Vel. Bečkerekben egy forgalmas helyen fekvő szállodában működne és pedig nyáron a kerthelyiségben és télen egy nagy teremben. Felvilágosítás al, lehetőleg személyesen szolgá

Banatska Trgovačka Agencija
Veliki Bečkerek, Vlasenov trg 1.

LE A DRÁGASÁGGAL!

A NOVISADI „SRPSKI KRALJ“ SZÁLLODA

leszállította a szobaárakat. 2 ágyas szoba Din. 70. Egy ágyas szoba Din. 35. Megnyitotta kertihelyiségét. Elsőrendű káriócai borok és kitűnő házi és francia konyha. Leszállított árak, pontos és gyors kiszolgálás. 5609

CSÉPLŐGÉPEK

részére ajánlunk bel- és külföldi

SZENET valamint TÚZIFÁT

„CARBON“

Adolf Nathan & Co. K.D.
Novisad

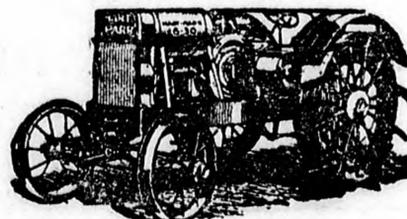
Trg Oslobođenja 6 Telefon 24-83

HART PARR TRAKTOR

nyersolaj és petroleum üzemre 12—24 és 18—36 HP

Garantált óránkénti anyagfogyasztás cséplésnél 3—4 kg., Első Magyar Gazdasági cséplővel, szántásnál 4—5 kg. amerikai Vulkán ekével

Kedvező fizetési feltételek

Számtalan elismerő levél

A novisadi kiállításon aranyéremmel kitüntetve — Bánátban több darab 10 éve állandóan üzembn
Kéthengeres blok-motor — Alacsony fordulatszám — Könnyen, előtanulmányok nélkül kezelhető
Hosszu élettartam

Állandóan raktáron a vezérképviselőnél

FINDEISEN GUSZTÁV és TÁRSA cégnél NOVISAD

Telefon 24-39 — Postafiók 100 — Željeznička ul. 100 — Orient palota — Saját ház

Sürgőnycim: FINDEISEN Novisad Raktárak: Kralje Matija ul. 1

Traktorunkhoz eredeti svéd kéveköfő- és arató-, valamint fűkaszalógéneket a legjutányosabb áron szállítunk

Minden gazdának fontos, hogy a HART PARR traktort raktárunkon meglekintse, hogy annak előnyeit a többi traktorokkal szemben megállapíthassa

Ez a valódi Daruváry Krém

Háromszarkos piros dobozban. Ne fogadjon el más. Kapható minden jobb üzletben. Ahol nem kapható rendelje postán a készítőnél.

Blum gyógyszerár, Subotica
Főpostával szemben.

GRAND HOTEL OSIJEK

Kávéház, sörcsarnok, étterem, téli- és nyári kerthelyiség. A bácskai kereskedők találkozóhelye. Elsőrendű italok és ételek!

Láng L. gépgyár R. T. Budapest 56

Ajánlja elsőrendű, jónevű, ismert gyártmányait.

Diesel-motorok
légsűrítővel

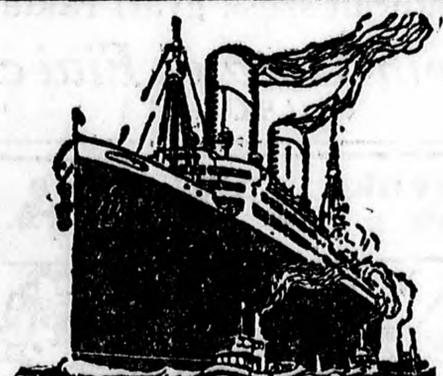
Diesel-motorok
légsűrítő nélkül

Stabil gőzgépek
Félstabil gőzgépek
Gőzkazánok

Mérsékelt árak. — Kedvező fizetési feltételek
Rövid szállítási határidő. Díjtalan mérnöklátogatás

Azonnali részletes felvilágosítással szolgál:

Somogyi László
okt. gépészmérnök
Subotica, Kr. Aleksandra ul. 15

Az összes tengerentuli államokba szállít kivándorlókat a Norddeutscher Lloyd

Képviselő:
STEFAN WAGNER
Novisad, Miletićeva ulica 41

Díjtalan felvilágosítás

Komplett 4 vagonos
tengeri szárító készülék
felszerelve első kézből eladó.

Megkeresések **KARDOS** hirdetővállalathoz
Novisad, Vilson trg 7. szám alá intézendők

REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt rejtveny helyes megfejtése:

Minden szentnek maga felé hajlik a keze

Helyesen megfejtették 38-an. Könyvjutalmat nyertek: 1. Heimrich Ilonka, Vel. Kikinda, Hotel National. 2. Schwartz Margit, Crna Bara, Čoka. 3. Schumacher János, St.-Mo avica.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtveny helyes megfejtése:

Vizszintes: 2. Minos, 7. Piros, 12. Is, 14. Game, 15. Étel, 16. Pé, 17. Szu, 19. Ser, 20. Nas, 21. Dea, 22. Tino, 24. Int, 25. Ttt, 26. Torn, 27. Rudi, 28. Anód, 29. Oder, 31. Sik, 33. Buza, 35. Kór, 36. Bau, 37. Ősi, 39. Iri, 40. Fries, 43. Ajakkal, 44. Aláír, 47. Pod, 48. Ulm, 51. Mea, 53. Ama, 57. Inda, 58. Ara, 60. Arat, 61. Iván, 63. Láma, 65. Sámí, 66. Bia, Ama, 71. Ilon, 72. Tri, 73. Élt, 74. Tar, 75. Ara, 76. Aó, 77. Ama, 78. Arad, 80. D. D., 81. Baal, 82. Sódar.

Függőleges: 1. Mistral, 3. Ig, 4. Nasi, 5. Omen, 6. Sertés, 7. Péntek, 8. Itat, 9. Rest, 10. Ol, 11. Leander, 13. Sziu, 16. Pero, 18. Undok, 21. Donau, 23. Oidó, 26. Tara, 30. Erő, 32. Indikátor, 34. Ubi, 38. Ifjan, 39. Zsaru, 41. RaI, 42. Eki, 47. Pan, 49. Már, 50. Tristan, 51. Miami, 52. Emmi, 54. Mali, 55. Atala, 56. Granada, 57. Fiatal, 59. Aratás, 62. Város, 64. Mora, 66. Béla, 67. Ilma, 69. Maró, 70. Arad, 77. Ab, 79. Da.

Hogyan védjük meg szörméinket a molyok ellen?

Hozza el a közismert szücsőz:

Božidar S. Mlinarević-hez
Subotica, Városi székház

Őrizetbe veszek nyári idényre mindenféle szücsárut, elvállalok megőrzés végett mindenféle szörmét kedvezményes áron

A megőrzés végett átadott árukért felelősséget vállalok

LE

a kötéssel és nyissák ki már egyszer szemüket, ne vásároljanak üzletben, ahol silány árut drága pénzért kínálnak, hanem vegyen még ma 50 paráért egy levelezőlapot, és írjon azonnal a több ezer ábrás képes árjegyzékért

R. Stermecki nagyruházának Celje (Slovenija) 27. szám

ahol csodálatos olcsó árakban talál ruháneműt, cipőket, kalapokat, ingeket, harmonikát, borovákot, toaletti, divat és sok más galanterie tárgyat. 500.— dináron felüli rendeléseket bérmentve Ha az áru nem felel meg, kicserélem, vagy a pénzt visszaküldöm

Parfüm KHASANA

halhatatlan

A költők már évszázadok óta megéneklék azt a kellemes illatot, ami a szép nőnek csodás báját kölcsönöz, amit a nő formás keze és ruganyosan karcsú teste áraszt ki magából és ez az illat az, ami a női lény titokzatosságát kábitóan áruja el. Ilyen csodás és finom vonzóerőt csak a halhatatlan KHASANA tud varázsolni.

Dr. M. ALBERSHEIM
Frankfurt a/M. — London

Ne feledje el:
„Khasana Eau de Cologne“
a kedvelt frissítőszer. Bájos, utazásra is alkalmas, szóródugós üvegcsekben.

»TOBLER«
világhíru
csokoládé-, cukorka- és kakaógyár

Értesíti igen tisztelt fogyasztót, hogy az eddigi ajándék-jutalmakon kívül sok más finom, praktikus és hasznos, felejtékek és gyermekeknek való ajándékot oszt ki.

Kérje az ajándékok jegyzékét bármely árusítónál!

Dr. FARKIĆ gyógyintézet Beogradban

KEZEL:
Idegbetegségeket, neurasténia, hisztéria, epilepszia, szifilisz, bönulások, lehas, stb.
Sebészeti, ortopéd megbetegedéseket: hátgerincgörcböléseket, izületi és csonttuberkulózust, osontörések, testű hűbék, stb., azonkívül reuma, skroffli, elizás, vérszegénység.
Vizsgyógyintézetű kezelések: (hydroterápia) villamosággal, (4 fűlkés fürdő), mesterséges napfürdő (kvare), szénaavas fürdő, eredeti postyói iszap, mediko-mechanika, ortopéd kezelés, masszáz.

Vizsgálat és kezelés Röntgen-sugarakkal Diathermia

Klinikai laboratorium

Az intézet orvosai:
Dr. Klein H. Igegbajoknak. Dr. C. Kajan sebészeti ortopéd orvos.
Az intézet nyitva: reggel 7-től 12-ig, vasárnap és ünnepnap csak délelőtt.
Árak: külön szoba 150, 2-3 ágys szoba 120 dinár naponta.
Felvilágosítással szolgál az intézet Beogradban, Knez Mihajlova Venac 23. Kalimogdánál szemben. Telefon 5-89.

A KOVÁCS-FÉLE
Nagyenyedi Arckenőcs
és
Borax-szappan

évtizedek óta elismerten a legjobb és a legártalmatlanabb arcszépítő és bőrfinomító szer. — Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertüzetben. — Főelárusító: **Droger a Herel** Subotica, Aleksandrova ul. 1.

Ügynökök kerestetnek
Jugoslávia összes nagyobb városaiban
egy új, külföldi, szabada-
dalmazott, versenynélküli
desinficiálószer eladására

Korlátlan terjesztési lehetőség. Csak az is, meg-
bizható és az eladás körül jártas egyének kéretnek
jelentkezésre. Ajánlatok a referenciák megjelölése
mellett a lap kiadóhivatalába intézendők „Első-
rangú” jellege alatt 5584

Használtból új!

Használatból
kopott bőrruháját
(kabát, nadrág, sapka stb) küldje be hozzánk
mi átfestjük a volt színre úgy,
újat viselheti. — Mérsékelt árak!

Készítünk mindennemű **bőrruhát**
modern mérték szerint is.
V. Knebl és Dietrich
Indija (Srem). — Telefonszám 3. 5505

**Az „Első Sombori Temet-
kezési és Kiházasító Egye-
sület” helyi képviselőihez!**

**A Bácska Temetkezési Egye-
sület „B) Sekciója”**

értesíti a t. helyi képviselő urakat, hogy
1927 évi május hó 14-én Suboticán
megkötötte a szerződést az

**„Első Sombori Kiházasító- és
Temetkezési Egyesület”**

teljhatalmu megbizottjával és szervező
elnökével: **Vojnics István** sombori la-
kossal, **Bakos István** ur sentai és
Árendás István ur subotici helyi kép-
viselők jelenlétében. Minthogy a **Bácska**
a szerződés idevonatkozó pontjai értel-
mében akceptálja az eddigi befizetést
és minden eddigi halálesetet elismer,
ennélfogva felhívunk minden helyi kép-
viselő urat, hogy szíveskedjék ezt tag-
jaikkal megismertetni és a bővebb fel-
világosítás végett lehetőleg a z o n n a l
hozzánk fordulni.

Subotici, 1927 május 30-án.

**A Bácska Temetkezési Egyesület
B) szekciójának Elnöksége**

Vigyázat! Vigyázat!
HANGSZERVÁSÁRLÓK

Zongorák, Pianinók, c akis elsőrendű gyártmányok
Hegedűk, Harmonikák, Fa- és Rézfuvóhangszerek
Gramofonok, világhírű „His Master's Voice”
és „Columbia” angol gépek, legújabb felvételű
angol és amerikai Tánclemezek, ugyszintén híres Művész-
lemezek nagy választékban kaphatók részletfizetésre is

**TRUPPEL
BÉLA**
hangszerkészítőnél
NOVISAD
Viszontelárusítóknak
árengedmény. Fenti
hangszerekről külön-
külön árjegyzék-
kel szolgálhatok

**A szőlőmoly elleni
védelem megoldva!**

ARZOLA MOLEX
arzenpermetezőszer arzenporozószer

Bordói léhez már a
legelső permetezéstől
kezdve állandóan ke-
verjen 100 literenként
30-40 dg ARZOLÁT

**Virágzaskor és július végefelé
egyszer-kétszer porozza meg a
fürtöket MOLEX arzenporral**

Kérjen ismertetőt! Vizszonteladók kerestetnek

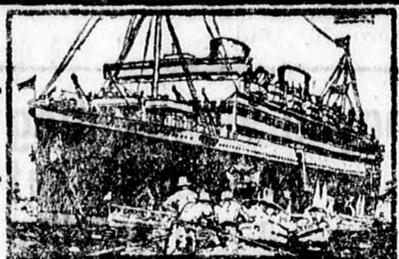
**Arzola din. 44 kg-ként
Molex din. 30 kg-ként**

KAŠTEL D. D.
KARLOVAC

„JUGOPROTEZIA” ZEMUN

KÉSZIT:
Műlábakat és műkarokat
Ortopéd apparátusokat beteg
vagy korcs és görbe vég-
tagokra
Ortopéd fűzőt ferde és görbe-
növésű testrészekhez
Különböző kötőket és bandá-
zsokat az alsó test külön-
böző elváltozásaihoz. Súlye-
dés, sérv és köldöknök
Hygienikus fűző a test formálására
és fűzésére. Az összes cikkeket az
egészség ápolásához és a betegség
gyógyításához. Speciális kidolgo-
zás! Minden orvosi felügyelet mel-
lett. — Orvosi rendelők és kórházi
berendezések. Kivétel tekintetében
úgy a külföldön, mint a belföldön
konkurrenciánálkül.

**Angol Királyi Gőzhajózási Vonal
ROYAL MAIL LINE**

DÉLAMERIKÁBA

Brazília — Urugay — Argentína
és CUBA — CHILE — PERU.

Minden felvilágosítás ingyen:
Bečkerék — Obala Princese Jelene 7.
Beograd — Karadjordjeva 91.
Sombor — Kralj Gjordija P. Kosta Dodić.
Osijek — Županijska 34. Drag. Blažević. 3973

Autó- és alkatrész-üzlet

kizárólagos **külföldi képviselettel**,
jól bevezetve, nagy vojvodinai városban, ked-
vező fizetési feltételek mellett

ÁTADÓ

Az üzlet kellő szorgalom mellett uri megél-
hetést biztosít. Komoly, tőkével vagy ga-
rancióval rendelkező reflektánsok szíveskedjenek
e lap kiadóhivatalához „Autó” jellege
alatt, pontos címek megjelölése mellett, fordulni
5248

Motoros komlófecskendő!

Brüder Sigmund Lüttelein gyá-
rától megérkezett a legújabb típusu

motoros komlófecskendő

250 literes réztartánnyal, 4 HP.
Deutsches Kanonenwerk
gyártmányu motorral, mely

más mezőgazdasági gépek hajtására is alkalmazható

Kezelése egyszerű és első-
rendű anyagból van készítve

Ne mulassza saját érdekében minden
komlótermelő, hogy **vételkötele-
zettség nélkül bármikor**

üzemben megtekintse a fenti cég vezérképviselőjénél
Eckstein Heinrich Novisad, Jevrejska ul. 2
Telefon 24-40 — Sürgőny cím Hmelj

Gyárhelyiség és gyártelep

a városban, főtton a vasutól 100 méterre,
amely különösen alkalmas gyárüzemnek, u.
m. szalámi, szesz, bőrgyár stb. részére

eladó

A telep áll cca 400 négyszögölből, a gyár-
épület 42 méter hosszú, 10 méter széles,
emeletes, betonépítményekkel és ciszternák-
kal, villanyüzemre bevezetve, 1 artézi és 2
közönséges kuttal, mellékhelyiségekkel és
egy házzal. 5304 Cím a kiadóban.

Telefon

55

Olasz és német KÉKKŐ

I-a raffiaháncs

Olasz kénpor Autó- és motor-

BENZIN

Amerikai GÉPOLAJOK

Amerikai GÉPZSIR

Kék és sárgauszó kocsikenőcs
denaturált szesz gyári raktára:

Klein Géza és Fiai cég
SUBOTICA 5242

Mindenki csak a PYRAM

cipőkrémet használja!

Eladó elköltözés végett

Kulán a piactéren

egy teljesen jókarban levő lakóház azonnal beköltözhető
lakással, nagy üzlethelyiséggel műhellyel és raktárhelyi-
ségekkel. Cím:

özv. Trebitscher Károlyné
butoraktár. 4611

Figyelem!

Kézimunka, stór, ágyterítő, ágynemű, fehérnemű, ugyszintén első-
rendű valódi fiék, toledók és ajórok, egész menyasszonyi kelengyékhez tartozó összes
felszerelések legújabb párisi mintáimból megrendelhető. — **Gobelin-képek**
óriási választékban! — Szíves meghívásra legrövidebb idő alatt elmegyek

Róna Miksa
kézimunka-üzlet

Subotica, Strossmajerova u. 6

Utazó urak figyelmébe

Hotel Srpska Kruna - Ko'onias - Požarevac

A legmodernebben átalakítva 35 szobával, elsőrangú étteremmel, gőzfürdővel, autógarázzsal rendelkezik. Olcsó árak dacára kereskedelmi utazóknak 20% engedményt nyújt. Szerbül, németül magyarul, franciául, olaszul és spanyolul beszélünk.

Szives látogatást kér
Sterija Averov
szállodás.

5549

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válasszák meg mellékletet.

Házvezetőnői állást keres fiatal nő. Cim a kiadóban 5622

Két jó korongos felvétetik Bokor István St. Kanjiza 5403

Elsőrendű szatónszabónó uriházakhoz ajánlközik. Otthonra is igen olcsón vállal. Cim Subotica. Cara Lazara ul. 52. 2395

Utazó (nő) fehérmű eladásra felvétetik. A szakmában bevezetett előnyben részesül. Cim a kiadóhivatalban. 5465

Perfekte serb-kroatisch deutsche Korrespondentin, flot- te Maschinenschreiberin Stenotypistin sucht Anstellung. Offerte an Dezider Gyöngyösi Sombor. 5483

Mindenesen perfekt szakácsné felvétetik azonnal Dohány Ottó faterkedőnél, Csirkepiac. 5524

Munkaadók figyelmébe! 25 munkással június 12-től munkát keresek, kapálást, aratást, cséplést, esetleg őszi munkálatok végeztéig is. Munkabérek új buzában vagy készpénz fizetésben megköthetők. Sürgönyököt leveleket, e hó 10-ig kérek, Kollár József munkavállalkozó címre, N. e. Poste restante, Slavonija. 5528

Fiatal fűszeres segéd és ki- futó fiu felvétetik. Cim a kiadóban. 5532

Teljesen perfekt szakácsnő kitűnő éves bizonyítványokkal, uriházba ajánlközik pusztára 10 éves kis leányával. Cime: Knézi iroda Bányai köz 6. 5487

Suche Stelle als Kinder- freulein. Habe 3 Bürger- schulen absolviert. War schon bei Kindern und kan die Stelle am 15 juni antreten. Adresse: Marija Koren bei Z. Dohány, Trumbićeva ul. 20. 5551

VÉTEL-ELADÁS

Szerb szilviorium 25-32 fokos kapható nagyban és kicsinyben franko Kragujevac (Szerbia), 20 para fokként. Csak június 1-től 20-ig ezen az áron. Dragutin Mikics Kragujevac, Hotel Jadran. 5439

Kisebb szőlőt urilakkal Sup- lákon, Kraljevbragen, Horgo- son, Tavankuton megvé- telre keresek. «Bömches» ügynöksége Bačkatopola. 5455

Hatos és nyolcas fogaske- rekes magánjáró gőz loko- mobilok olcsón eladók. Vad- nai Károlynál B. Topola. 2798

Kramer autógarage

Velika Kikinda

a legjobban felszerelt autójavítómuhely,
Javitások szakszerűen és olcsón
végeztetnek

Leány nevelőintézet

Hanausek t. n. e. r, Wien, I. Weiburggasse 10-12.

Az alapítva: 1862-ben. Öt n. p. s. h. rom polgári iskolai osztály. További építési tanfolyamok. Ny. iv. zene és festőia folyamok. In. er. n. t. s. f. u. n. t. r. a. t. u. s. e. n. t. e. r. n. a. t. u. s. Alapos testi és sz. le. m. i. t. e. v. e. s. Kéj n. p. r. o. s. e. u. s. t. 4798

AUTOMOBILOK FÉNYEZÉSE

és kárpitos munkák, **Duco, Nitro- cellulose**, valamint kence-lakkok- ka, legujabb fényezési eljárás, remek kivitel, kifogástalan gyönyörű szakmunka, legolcsóbb árak, csakis

HERMANN JAKAB
készi ényző gyárában CRVENKA

PONYVÁK

vendé lösöknek, továbbá cséplő és kocsitakarók a legjobb minőségben legolcsóbban kaphatók

SCHOTTEN I DRUG, NOVISAD

S OFFŐR-MECHANIKUS TANFOLYAM

nyit meg az Első Szerb Privát Sofőr Iskolában Beograd, Koszovszka 37. A tanfolyamon résztvehet bárki, minden előképzettség nélkül. Tanfolyam végeztével a tanulók állami vizsgát tesznek és engedélyt kapnak bármilyen gépkocsi hajtására (érvényes kül- földre is). Tanulási és vizsga szerb, német, vagy magyar nyelven. Az eredményért teljes felelősséget vállal az iskola. Tandij lakással együtt 1800 dinár. Bővebb felvilágosítást kívánatra küld az iskola.

1 drb Badénia tulhevitett 8-as magánjáró

továbbá 1 drb 8-as láncos magán- járó használt, de gyárilag teljesen átjavított álla- potban raktáron

Gustav Findeisen i Drug
Novisad

Željeznička ul. 100, Hotel Orient-épület

Eladó egy azonnal beépít- hető portál, jó rolókkal és üvegekkel. Vinczer Géza St. Kanjiza. 5475

Kévektő aratógép teljesen jókarban, jutányosan el- adó. Kollár Péter mészá- ros, Bajmok. 5352

Alkalmi vételi Mindős- sze három cséplésben dol- gozott MÁV. gyártmányu szivógáz magánjáró garnitu- ra, amely áll egy 35 HP Astra magánjáróból. B. 54. golyócsapágyas cséplőből és gyári elevátorból, komplett felszereléssel gyári jótállás mellett, kedvező feltételek- kel eladó. Érdeklődni lehet: Record r. t. Novisad, Teme- rinska 6. 5485

Jaj de piros! a horgosi édes nemes paprika. Meg- rendelhető Kmety Gy. pap- rikakereskedőnél Horgoson. Szállítások a most létesít- tett horgosi állami vegy- vizsgáló állomás által le- plombált zsákokban tör- ténik. 5307

Malmosok, hajósok! 110 HP 4 hengeres F. Komnick szivógázmotor, alkalmas malom, slep és üzem haj- tására, olcsón eladó. Cim: Djura Jović Subotica, Zmaj Jovin ul. 1. 5488

Eladó az első dűlőben a város alatt 16 lánca prima szántóföld kisebb parcellákban is. Bővebb értesítést ad dr. Mijatov ügyvéd iro- dája. 5417

Eladó ház forgalmas utvo- nalon, jóforgalmu pékség- gel. Cim: Oslobodjenja ul. 76. 4773

Eredeti japán gomba kap- ható - postai szétküldés: Blum gyógyszerár, Subo- tica.

«Macesz» frissítéses kap- ható Mavro Klein (zsidó templom mellett.) 5434

Olcsó dobozok, férfi cipő doboz 1.50 dinár, női cipő doboz 1.30 dinár, 50-es le- mezből. Kalaptartó doboz 3 dinár. Minden másfajta dobozt mélyen leszállított áron készít Fischer Ernő dobozgyára Subotica, Ka- radžićeva ul. 26. Telefon 341. 4429

Minden elfogadható áron eladó jókarban levő «Schev- rolet» autó. Trombitás An- tal B. Topola. 5438

Paplan részletfizetésre gvári áron, heti vagy ha- vi fizetésre Raktáron klotl és vatta minden mennviségben paplanok minden színben és minő- ségben 140.- dinártól fel- iebb. paplanvarrás 55.- dinár. Buliovčić Beláné Német Margit paplanos. Subotica Pašićeva 8. — Edénvniac. Gőzfürdő so- rán. 9549

Ne mulassza el az alkalmat. Női kézitáskák finom bór- ból 30 dinártól. Női haris- nyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 di- nártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségű férfi zokni 15 di- nár. Gyermekcipők 30 di- nár. Duplán varrott szan- dál minden számban. Vuj- kovics János (volt kis ba- zár) Rudićeva 3.

Öltönyt vagy felöltőt ren- delhet kedvező részletfize- tésre legolcsóbban V. Kunt- scher férfinszabónál Paje Ku- jundžićeva ulica 3. 3754

Centralna Banka zálogin- tézte Subotica, mérsékelt kamat mellett folvósít köl- csönöket minden értékkel bíró tárgyra. Nyitva 8- 12-ig. d. u. 3-6-ig. 5294

Jókarban levő 8 HP. ma- gánjáró Shuttlewort cséplő- garnitúra és 4 üléses Ford- autó eladó. Varga György, Bačko-Petrovoselo. 4198

Értesitem a n. é. közönsé- get, hogy lakatosmühelyem- ben gyártok új acéllókat, vállalak lakatosok részére lehengerelést. Ugyanott el- adó 100 HP szivógázmotor, külön MÁV. cséplő. Laka- tos tanoncok felvétetnek. Vászics Péter lakatos, Subo- tica. 5385

Tépla, legjobb minőségű első, másodrendű, flaszter- vasas köbméteres, rohbau (olajos) legolcsóbban, saját iparvágányunkon vagonba rakva, bármely vasuti állo- másra szállítva kapható. Kovács Antal téplagyár. Le- vélcím: Hermann Vilmos- nál Subotica, Karadžićeva 12. 5090

4 lánc kaszálo kiadó Maj- sai-uton I. Putnik trg 12. 5398

Jókarban levő ház III. kör Beogradski put 103, mely áll: koresma helyiségből és 3 kisebb üzlet helyiségből továbbá jégverem és pá- linka főző helyiséggel is rendelkezik. Külön 3 lakhe- lyiség és 2 konyha és a szükséges hellékhelyiségek- kel., eladó. 5392

Beltéren, jól jövedelmező kisebb családi ház eladó Cim a kiadóban. 5522

Tágas üziethelyiség a csir- kepiacra azonnal kiadó. Érdeklődni Cvetna ul. 10. 5535

Rimske Toplice (Szlovénia) rádióaktív termálfürdő, ki- váló hatású reuma, csuz, női bajok és idegbetegségek ellen. Panzió az előszezon- ban 60, a főszezonban 80 dinár. Felvilágosítással szol- gál a fürdőigazgatóság. 3866

LEVELEZÉS

Házasság céljából levelezni óhajt 16-24 éves hölgyek- kel két intelligens, önálló iparos. Leveleket «Boldog- ság» jeligére a kiadóba. 5589

«Édes» nagysád. Ne feled- jen el, ma este jöjjön el Bachinger Frigyes képke- retező üzletéhez a Korzón, hogy együtt gyönyörköd- jünk a művészies és olcsó képkeretekben. 3415

27 éves, jómegjelenésű, kö- zépiskolát végzett önálló iparos vagyok. Házasság céljából levelezni 18-26 éves hölgyekkel. Mindent kimerítő, teljes című «Ho- zomány» jeligés levelekre válaszolok. 5588

Ki lenne hajlandó kíséretül elvinni fürdőhelyre intelli- gens leányt, annak levelet kérem «Élet vagy halál»- jeligére a kiadóba. 5544

Vidéki jómódu, korrekt uriemberrel megismerkedne fiatal asszonyka. Leveleket «G. J. 28» jeligére a kiadó- ba kér. 5601

Házasságkövetitők! Ki tudna ajánlani 30 éves diplomás, jómegjelenésű, jobb családból való elvált embernek 300-400 ezer di- nár értékkel rendelkező le- ányt vagy gyermektelen asszonyt. Értesítést «Tisz- teletdíj» jeligére a kiadó- ba. 5605

női ye. n. g. e. m. b. !
Minden nőnek a kü. sz. h. e. t. e. n. Szenszáción szabaddalma olt. női olt. e. t. c. k. k. p. r. o. s. p. e. k. t. u. s. t. és leírását 10 dinár b. küldése ellenében (belv. gben is) aján- tott levélben d. sz. k. r. e. t. e. n. küldi a vez. r. k. e. p. v. i. s. e. Rendelésnél ezen összev. vissz. térít. e. k. Subotica post. i. o. k. 130

Lagner

uri és női fodrász üzletben a kis. olt. g. á. l. á. s. v. e. z. e. t.
Bubihajvágás, ma- nikür, ondulás, hajestés, ha mun- ka, maskirozás és babaklinika
Minden. f. e. n. öi. h. a. j. a. t. a. l. e. g. m. a. g. s. a. b. b. á. r. o. n. v. e. z. e. t.
Jovan Lagner
fodrász, Pašićeva d. i. o. c. 6

HÁZASSÁG

Házasságot urikörökben, ugy. bel., mint külállamok- ból is létrehozok a legna- gyobb diszkreációval. — Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 1623.

Sok vagyonos nő va- gyontalan urakhoz is férfi- hezmenni óhajt. Merbi- zást elhozad «Amor» há- zasságkövetítő iroda. Te- mesvár. Városház utca Nr. 16. 1622

Házasságokat legdiszkréteb- ben közveit az Első Dél- amerikai Magyar Házassá- gi Iroda, La Margareta Cass Corr 332, Buenos-Aires. 4186

FOGLALKOZÁS

Házmaster, gyermektelen, felvétetik. Kiadó 2 szoba, irodának vagy varrodának Aleksandrova ul. 11. 5580

Részletfizetésre elegáns és olcsó öltönyt és felöltőt ké- szítek. V. Kuntscher uri- szabó, Paje Kujundžić ul. 3. 3754

Gyógyszerészgyakornok, kurzussal, 16 hónapi prak- szissal, állást keres. Szerb, német, magyar nyelvisme- rettel. Cim a kiadóban 5591

Idősebb intelligens asszony üdülőhelyre díjtalanul bár- kit elkísérne. Cim a kiadó- ban. 5592

Deutsches Fräulein suche zu zwei Kindern. Eine Mä- derl 5 Jahre Alt eine Bube 4 Jahre Alt. Adresse Frau Basch, Vukovićeva ul. 26. 5594

Perfekt horvát-német leve- lező június 15-iki belépésre kerestetik. Ajánlatok bizo- nyítvánnyal «Zürich» jel- igére Radio Reklam Jugo- slavija Subotica, postafiók 48. címre küldendők. 5600

Pikoló felvétetik Zöld-kert Mali Hjoš. 5568

Szűcssegéd, elsőrendű mun- kás felvétetik, fizetésen ki- vül haszonrészesedése is van. Ajánlatok küldendők Emil Feldmann szőrmeáru kereskedésének Zagreb, Ni- kolićeva 9. 5573

Egy hónapra azonnali be- lépéssel okleveles vagy nem okleveles munkatársat keres Himmelsbach Gyula gyógyszerész, Apatin. 5531

Perfekt férfi és női szabász alkalmazást keres. Cim: Molnár könyvkereskedés. Senta. 5545

Helybeli fiatal segéd és egy fiu jóhábzból tanoncnak fel- vétetnek. Laza Konstanti- nović fűszer- és csemege- kereskedés. 5564

Kifutó, 13-15 éves, erő- sebb fiu felvétetik. Cara Lazara ul. 18. 5563

Liéno pravás kiszolgáló fi- zetéssel felvétetik. Cim: Verbai, Čoka, vasutállomás 5603

Intelligens, középkoru, ka- tolikus nő házvezetőnői áll- lást keres magányos urnál Cim: Lang Agentura, Su- botica, Pašićeva 3. 5565

Utazók felvétetnek magas jutalékkal kozmetikai cik- kek eladására. Könnyű el- adás, nagy jövedelem! Aján- latokat «Törökvő» jeligén kérek e lap kiadóhivatalá- ba. 5616

KORZO MOZI
 Június 2-5 csütörtök—vasárnap
 Elynor Glyn világhírű regénye
SPHINX
 (OROSZ TIGRIS)
 Tamara Alain Pringe
 Grégoire John Gilbert
 Tigrisvadászat Egyiptom an, pár-
 baj a bálteremben, asszony-
 szoktatás a trojkan, szerelem,
 szenvedély, orgiák.
REPÜLÉS REKORDJA
 Bombaytól—Párisig
 és a hős jugoszláv pilóta: me-
 rézsz ejtőernyő mutatványai a
 novisadi repülőterem.
 Rendes helyárak.

LIFKA KERT-MOZI
 Csütörtök—vasárnap
LILIAN HARVEY
 parádés szerepe
SZENVEDÉLY
 egy világvárosi színház prima-
 donnájának története.
VELENCEI KALMÁR
 Shakespeare szindarbjá után
 Portia Henny Porten
 Bassano Harry Liedtke
 Shylok Werner Krauss
 Jessika Lya Eibenschütz
 Rendes helyárak. Kezdete 5 és
 fél 9-kor mindkét moziban.
 Vasárnap 4—6 és fél 9 órákor.
 Kedvező len idő esetén az első-
 adó a teremben lesz.

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy sor 1 db-ot, vasárnapon és előző
 hétvégén számít. Legkisebb apróhirdetés 10 din.
 Csak felhívással jelölve levélben továbbítani.
 Kérdésfelvetésben válaszdíjmentes.

ÖRÖMET SZEREZHET
 magának és hozzátartozójának, ha vesz
FÉNYKÉPEZŐ GÉPET
 Óriási választéki Eredeti gyári árak!
 Az összes fotócékek legolcsóbban
TENNER OPTIKUSNÁL
 Subotica, Korzó 11. szám

Részletfizetésre adunk hitelesítést
 egyéneknek mindenképpen
szövet- és vászonárut
„TEKSTIL“
 Manufaktúrno sklađište — Kézműárkereskedés
 Subotica, Pašićeva (Gözfürdő) ul. 7
 Levélhívásra megbízottunk mintákkal békhoz jön!

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
KOVÁCS és GELÁNYI
 FÜSZER- és CSEMEGE-ÜZLETÉBEN
 JELAŠIĆEVA UL. 2
 2843

Grimbham, alig használt
 állapotban eladó. Cim a ki-
 adóhivatalban. 5534

6 lánccs szántóföld, 5 lánccs
 szélességben Csikéria kité-
 rőnél, a bajai országot mel-
 lett az állomástól 1 km-re
 eladó. Komlóültetésre kivá-
 lóan alkalmas. Bővebbet
 Zmaj Jovina ul. 29. 5438

6 HP MÁV. C. C. cséplő
 magányos, teljesen hiba-
 nélküli állapotban, csép-
 lére készen eladó. Rózsa
 Ferenc St.-Kanjiza. 5560

Apollo Novisad
 Június 1—2-án:
Mondj igazat —
beverik a fejed!
 Mulatságos filmtörténet
 6 felvonásban, a közön-
 ség kedvenceivel a fő-
 szerepben:
 Harry Liedtke
 Imogen Robertson
 Georg Aleksander

Szallagfűrészmagánjáró
 5 HP motorral eladó.
 Csonka Lajos, Jukićeva u.
 41. 5627

Jókarban levő családi ház
 azonnal átvehető, ugyanott
 butorozott szoba kiadó. Cim
 «Eros» ügynökségnél gyü-
 mölcspiac. 5628

Borbélyüzlet eladó, Suboti-
 ca, Crnojevićeva ul. 2. 5629

Eladó 2 drb fajtiszta rövid
 szőrű német vizsla kölyök
 érdeklődni «Zorka» műtra-
 gygyár állomásfőnöknél.
 5624

Dieselmotor, Benz kompres-
 sornélküli négyhengeres, 60
 lóerős, csak 9 hónapig volt
 üzemben, eladó. Levelekre
 nem válaszolok. Lenhardt
 Antal malomtulajdonos, V.
 Kikinda. 5576

8 HP 6 légkörös, fogaskere-
 kes magánjáró eladó vagy
 20—25 HP szivógázmotor-
 ért elcserélném. Péter Fe-
 renc, Pačir. 5617

Eladó 8-as 5 éves Hoffherr
 cséplőszekrény szijazattal,
 8 szelelővel, azonkívül 6-os
 Nicholson magánjáró ka-
 zán, 33 éves és egy Hoff-
 herr gyári elevátor külön
 eladó. Johan Bauernál, Ga-
 kovó, Bačka. 5618

Eladó jó állapotban levő 10
 éves 4-es Hoffherr cséplő-
 szekrény motorral és ele-
 vátorral. Josef Schiller
 Opono (Bánát) 5619

4—6 HP szivógázmotort
 vagy nyersolajmotort jó
 állapotban keresek. Pon-
 grác kőfaragó, Senta 5606

Pékiség, fehér és barna sü-
 tésre, jömenekelő, betegség
 miatt azonnal átvehető.
 Leveleket «Pékiség» jeligére
 a kiadóba kérek. 5610

Eladó 31 hold kitűnő szántó,
 szép palatetős téglá épü-
 letekkel, suboticiai vasut
 mentén. Holdja bevetve
 18.000 dinár. — 43 hold jó
 parti föld szállással Nova-
 kanjizán 6500 din. holdja
 — 211 hold kifogástalan
 föld, szép tanyával, vin-
 koveii vasuti fővonal men-
 tén, terméssel, 1.200.000
 dinár, több évi részletre. —
 183 hold fekete humus föld
 nagy, szép szállással, gaz-
 dag felszereléssel, termés-
 sel. Vršac alatt, holdja
 6500 dinár. — Eladó bács-
 kai, bánáti, slávoniai bir-
 tokokról bővebb felvilágo-
 sítás tiz dinár beküldés el-
 lenében «Bömches» ügy-
 nöksége Bačka Topola.
 5611

Keresek megvételre kisebb-
 nagyobb bácskai, bánáti,
 slávoniai birtokokat
 kimerítő ajánlatokat kérek.
 «Bömches» ügynöksége.
 Bačka Topola. 5611

Eladó keveset használt la-
 katösszerszám, 1 drb. le-
 mez karolló, kés hossza
 200 m/m. Rövid János, St.
 Kanjiza. 5583

Teherautó, Fross-Büssing
 mellékkocsival, 10 tonna
 hordképességgel, kitűnő ál-
 lapotban olcsón eladó.
 Transport r. t. Subotica.
 5585

Eladó 29 méter fronttal sar-
 rok háztelek. Segedinski
 put. Tálassy-kert. 5590

Somborban Krekova (Nyul-
 ul. 13. számú ház szabad
 kézből olcsón eladó és azon-
 nal beköltözhető. Szép gyü-
 mölcsös és szőlős kert-
 tel. 5593

Eladó a Szegedi-uton mo-
 dern ház, 5 szoba, parket-
 tás, fürdőszoba, mellékhel-
 lységek, fél hold kerttel.
 Cim a kiadóban. 5597

Fiat, 501-es, sportkocsi,
 teljesen jókarban olcsón el-
 adó. Klein Ignátnál Sen-
 tán, Városház épület. 5572

Kalaphorog, öntött vasból,
 kerthelyiségek és pavilló-
 nok részére darabja 3 dinár
 Medjanski vaskereskedés,
 Subotica. 5571

Pálínkaifűző rézkazán, két
 drb. jókarban levő jutányos
 árban eladó. Hauer Mór,
 Senta. 5536

Aratógépek, marokrakók
 generál javítva, eladók. Dr.
 Vojnich, postafiók 24. Bač-
 ka Topola. 5562

8 HP nyersolajmotor. Vo-
 hanka gyártmány, fekvő
 gatter fűrészes és szalagfű-
 rész fűrészes, 5 1/2 méter
 hosszú transmissióval, el-
 költözés miatt eladó. Al-
 brecht Sándor bognár, Do-
 roslovo. 5515

8-as vasrámas Haip-csép-
 lő eladó vagy elcserélném
 6-os MÁV cséplőért. Zá-
 vodszi Máté, Bačka-Topola
 Čantaviri-ut. 5555

Féderes spediterkocsi 15-
 20 mázsa hordképességű,
 jó karban, és egy komplett
 parádés löszerszám eladó.
 VIII. Crnojevićeva ul. 40.
 5501

Hoffer Shulewort 10 ló-
 erős MÁV. 54" cséplővel.
 Első Magyar gazdasági
 gyári magánjáró 10 légkörös
 MÁV. cséplő, MÁV. 8-as
 kazán, Hoffer cséplő csép-
 lére készen eladók. Rack
 Elek B. Topola. 5527

8 HP Elsőmagyar gazda-
 sági, 6 légkörös, acélönt-
 vényes, fogaskerekes ma-
 gánjáró gőzkazán, javított
 állapotban jutányos áron
 eladó. Guba József utódai-
 nál, B. Topola. 5262

VAROSI MOZI
 Péntek—szombat—vasárnap—hétfő:
Honfoglalás
 Monumentál film
Pufy ideges
 Kacagató burleszk
A legmodernebb hűtőkészülék
 állandóan üde, hűvös levegőt
 ad a teremben!
 Kezdete: hétköznapokon 5 és 9, ünnep- és vasár-
 nap 4, 1/27 és 9 órákor

*Mindenki saját ér-
 akeiben minél több*
IDOLKREM
*betűt gyűjtsön, mert
 a közel jövőben új
 módszert vezetünk
 be, mely szerint azok
 is részesülhetnek ju-
 talomban akiknek ez-
 ideig nem sikerült az*
IDOLKREM
szót összeállítani!

Plisse Rudić ul. 3. Plisse
Párisi ujdonságok!
 Legnagyobb választék! 5119
 Izléses mintákkal készül:
Engl varrógép új üzletben
 Vigyázat a címre! Rudićeva ulica 3.
 Vidékieknek 4 órán belül készítünk!

Palicsra
 zágrebi sör
 5234 palackonként
Dinár 2-50
 szállítunk naponta.
 Mergendéléseket fel-
 veszünk Park Kralja
 Petra 10. pincében

KÜLÖNFÉLE
 Száraz nagy sounterrain he-
 lysiség, nagy fedett szin ki-
 adó. Strossmayerova ul. 20.
 5578

Szép uccai butorozott szo-
 ba uri embernek azonnal-
 ra kiadó. Slávija Spedicia,
 Cara Dušana 1. 5575

Villa komplett butorozva,
 három szoba, konyha, üve-
 gezett veranda, szép park,
 zongorával, teljes berende-
 zéssel, Palics-füldön azon-
 nal kiadó. Száraz lakás.
 Villanyvilágítás. Érdeklődni
 Suboticián, Aleksandrova 9.
 az emeleten. 5574

Uj hentes, mészáros üzlet
 nyílik június 5-én Bajai-ut
 24. 5567

Csinosan butorozott szoba
 különbejárattal kiadó azon-
 nal. Cim a kiadóban. 5566

Szabadlakások 1—3 szoba
 konyha üresen, azonnal be-
 költözhető. Cim: «Eros»
 ügynökségnél gyümölcspiac
 5626

Kávéházak, vendéglők, fű-
 szerüzletek, trafikok stb.
 vannak kiadók, berende-
 zéssel, vagy anélkül. Cimek
 «Eros» ügynökségnél gyü-
 mölcspiac. 5626

Géptulajdonosok, gépészek!
 Szabadalmazott högyűjtő-
 met június hó hatodikán
 pünkösdi másnapján üzem-
 be helyezve bemutatom ud-
 varomon az érdeklődőknek
 délelőtt 10-től délután 4-ig
 Olcsó üzemet biztosít ke-
 vés költséggel. Csonka Fe-
 renc gépész, Senta (Bács-
 ka) 4572

Uj virágüzlet! Kain Lajosné
 városi üzlet Városháza épü-
 letben (kenyérpiac) Telep:
 Palicsi-ut, villanytelep mel-
 lett. Ajánlja naponta friss
 élő, vágott virágjait, rózsá,
 szekfü, ibolya, valamint
 cserepes virágokat, ciklamen
 erika, camilia, cirenária, dél-
 szaki növényeket, pálmák,
 diszfenyők. Készít eljegyzési
 valamint menyasszonyi
 csokrokat, színházi díszko-
 sarokat, halotti koszorúkat,
 rendkívül olcsó árakon.

Crikvenicára utasóknak
 ajánljuk a Wimmer Pen-
 ziót az új park, korzó és
 tenger mellett. Kitűnő bács-
 kai konyha. Olcsó penzió
 és ála kart. Szerb, horvát,
 magyar és német levelezés.
 5223

Uj kozmetikai szalonban
 (Strossmayerova ul. 8. I.
 em. huspiac), ahol már ed-
 dig is behozonyított biztos
 módszerrel volt végezve a
 szépségápolás. Kapható ga-
 rantált valódi, jó és elis-
 mert szeptő, májfolt és pat-
 tanás elleni kenőcs. Sze-
 möles és hajszálak eltávo-
 lítása villannyal. 4473

Zenjorák Plantók
 a világ legjobb
 márkái Hosszu
 le áratu részlet-
 fizetésre a leg-
 nagyobb rakitá-
 az országban
KAIN
 hangszerekészítő Subotica,
 Városháza épület.

Üveg, porcellán, kárpok-
 teső és kő esőnény üz-
 letemet június 1-én gyü-
 mölcspiacra Krekova és nagy-
 bazár közé helyezem át,
 ahol szortírozott rakktárol,
 szolid kiszolgálással kérem
 a t. közönség támogatását
Berkes József
 Zrinjski trg 9.

Pünkösdi olcsóság!
BRAĆA LITTMANN-nál
 (Huspiac)
 Finom női harisnyák, férfi-ingek, eszpkék stb. nagy választékban!

Női classe-keztü . . .	49—	Din.
Női flórharisnya . . .	13—	"
Női se'yemharisnya . . .	13—	"
Cérnakeztü	11—	"
Fátyolharisnya	27—	"
Valancie-csipke	1—	"-tól
Klőpl-csipke	3—	"-tól
Gyermek-zokni	3-50	"-tól
Férfi-ing	4—	Din.-tól
Férfi-zokni	7—	"-tól
Férfi-celyem zokni	15—	"
Kötött nyakkendő	5—	"
Se'yem nyakkendő	17—	"-tól
Sétalabot	10—	"-tól
Női ridikül	12—	"-tól

A „doktor tácsi” jubileuma

Ma ötven éve, hogy egy szerény fiatalembernek átnyújtotta a bécsi egyetem Rector Magnificus az orvosi diplomát s a fiatalember elindult vele szerencsét próbálni. Ez a fiatalember ma hetvenéves szelid öreg ur, a Senoe-uca békés és virágzó fáktól övezett költői esendjében lakik s kitarotán folytatja szívós harcát az öregséggel, mely nem tud rajta elhatalmasodni. Valamikor ötven évvel ezelőtt kiszegte tábláját a falra dr. Wilhelm Adolf orvos s azóta a betegek ezreit szolgálta s szolgálja szünni nem tudó lelkiismeretességgel. Hány embert kezelt azóta? Legalább hatvan-nyolcvanezret, egy egész nagy város telne ki azokból, akik megbízható tudásánál kerestek és találtak gyógyulást. A ma élő fiatal generáció aligha tudja ezt utána csinálni: ma a beteg nem szereti az orvost s az orvos is más szemmel nézi a beteget, mint régen, az akkori receptekben a gyógyszeren, a disztillált vízen s az izosítón kívül beledott még valamit az orvos — egy kis szeretetet. Az akkori orvos barátja, rokona, testvére, segítőtje volt a betegnek, nemcsak egyetemes orvostudor, hanem a jószág képviselője is. Ha az orvos megjelent a betegnél, akkor az áhítatos ünneplés volt, amelyen mély tisztelet övezte a gyógyulás követét. Ebben a szellemben dolgozott dr. Wilhelm Adolf, aki azóta sem változott át mássá: bölcsesség, jószág, emberi megértés a bajokban, őszinte szolidaritás másokkal, ezek az ő pszichéjének alapvető tulajdonságai. Mint orvost is közelről volt alkalmam tisztelgetni: láttam okos s az események zavaros káoszában éles kritikával dolgozó elméjét, láttam nála sok olyasmit, ami nincs a könyvekben, amit csak az intuitio s a helyes megfigyelés adhatott neki. Egy öreg orvos fejében több tapasztalat van, mint egy kórházban s több tudás, mint egy könyvtárban, de ez a tudás élő tudomány, nem a betűk holt tengerében uszó rejtély, hanem élő, aktív hatóerő, amely a betegnek pozitív segítséget tud nyújtani. Dr. Wilhelm Adolf jó orvos volt ezelőtt ötven évvel és is jó orvos ma is: haladt a korról, amelyet nem követett ugyan vakon, de nagyszerű intelligenciája megadta neki a helyes módot kiválogatni a jót a sok közül. Tanulni neki sohasem volt késő, de semmit sem akceptált, amit kritikus elméje nem talált jónak. A mai városi kórház az ő utmutatásai alapján készült s ebbe a kórházba járt ő ki negyven éven át minden nap. Ezt a becsülettel végzett munkát ma is áldják azok az ismeretlen tisztelek, akik az ő kezétől kapták vissza a látás boldogságát vagy a tifuszból való kiszabadulást. Dr. Wilhelm Adolf nagyszerű szemész és belgyógyász egy személyben, holott ma az egyik szakmát magában is alig győzzük. Évtizedeken harcolt a trachoma ellen, operált hályogokat olyan időben, amikor arra a szomszéd városokban senkik sem vállalkozott. Rengeteg járványban kockáztatta az életét, szaladt egyik szenvedőtől a másikhoz megállás nélkül s ez így ment ötven éven át szakadatlanul. Már reggel hét órakor elindult betegeihez, szaladt ki a kórházba s ott dolgát végezve újból a betegekhez vissza: hihetetlen munkabírással s hihetetlen teljesítményekkel. Ez a munka nemcsak kvantitatív, hanem kvalitatív is imponáló: nem hajszolta a munkát pénzért, hanem a munka hajszolta őt ingyen. A nagy munka nem csábította felületességre, akárhányszor konziliumban láttam, milyen minutiosus gondnal kutatta át a tüdők legelrejtettebb zugát is és talált meg elváltozásokat, amelyek mások előtt rejtve maradtak. A beteg, aki rábízta életét, érezte, hogy biztos kezekben van: ő nála nem volt »elnézés«, ő észre vett mindent, mert pontosan vizsgált és sürűn vizsgált. Késő öregkorában is oly pontosan hallja a szívzörejeiket, mint azelőtt: vizsgálati technikája friss és megbízható, semmit sem vesztett precizitásából.

A bécsi és beogradi egyetemek eljőnek most hozzá, az ötvenéves diákhöz s megtisztelik magukat azzal, hogy arany diplomát nyújtanak át neki. Köriből ez lesz az egész aranymennyi-

ség, amivel dr. Wilhelm Adolf rendelkezik, de ez öszerinte nem baj. Ha ügyvéd lett volna, bankár vagy sertés-hizláló, ma nagy vagyonnak volna bődög birtokosa, mint orvos körülbelül annyija van, mint mikor kezdte. A publikum nem sokat törődik a lelki értékekkel s szellemi kincsekkel a publikum jobban szereti a földi kincseket, azért mégis vannak ebben a városban néhányan, akik meghatottan gondolnak rá, szép, szelid, ideálisan orvosi arcára, melyet az egyik legnagyobb magyar költő, Kosztolányi Dezső már régen halhatatlanná tett.

Mi orvosok mély, őszinte tisztelettel viseltetünk iránta s megőrizzük ezt a kellemes érzést örökre. E sorok írója

pedig külön is hálás neki. Ezelőtt tizenhét évvel, amikor diplomáján még fel sem száradt a tinta, mikor elindult az életbe szerencsét próbálni, az első ember, kihez a véletlen vezette, dr. Wilhelm Adolf volt. Ezt a találkozást sohasem volt okom megbánni, sohasem fogom elfelejteni szerető támogatását, őszinte jóindulatát s minden feltékenységtől mentes mellémállását Vir integer scelerisque purus: ha Horatius nem írta volna le márványba vágyó szavait, dr. Wilhelm Adolfit újból ki kellene találni. Ötven év óta dolgozó, becsületesen élő öreg kollégám: mély tisztelettel hajlok meg egy arany diploma s egy még aranyabb lélek előtt.

Dr. Hermann Károly

A műhelyből

rtá: Baedeker

Nemesak az »örök utitársak«-nak, a nagy íróknak és művészeknek otthona, a műhelye, az alkotási módja és az erkölése, szellemi és lakásbeli intérier-je érdekes, — a kicsiké is az, ha őszinte képet, hűséges rajzot kaphatunk róla. Fokozottabb most mint valaha volt, a vágy megismerkedni azoknak a vizsgálatóinknak vagy szórakoztatóinknak az élete módjával, ajellemével, a munkakörével és az erkölcsi házikabátiával, akiknek a vásznait a falunkra akasztjuk s a könyveit olvassuk vagy legalább fölolvadjuk.

Engem is — a csekély szerepemhez képest — már sokan faggattak, hogy *hogyan* dolgozok, a napnak mely óráiban és mily alkalmatossággal (tintával, ceruzával, föltőtollal vagy írógépen) írok? Kész témával ülök-e az íróasztalhoz? Csinálok-e előre jegyzeteket az íráshoz? Végleges-e az első fogalmazványom, avagy förlök, javítok, fésülök és kefélek-e sokat rajta? Sohas tudtam felelni e kérdésekre, mivelhogy nincsenek megállapított és állandó szokásaim, amelyekről akár magamnak akár másnak beszámollhatnék. Csak arra az egy kérdésre tudtam teljes határozottsággal válaszolni, amely az írógépre vonatkozott: a szedők nagy bánatára nem ezen a pompás masinán készülnek a kézirataim. Egyebekben nagy a rendetlenség nálam. Nincs a napnak és az éjjelnek olyan órája, amelyben ne próbáltam volna írni, sőt — horribile dictu! — közvetlenül ebéd után, tehát a legképtelenebb időben is akárhányszor telepedtem a kutyanyelvek elé, és keveset törődtem vele, hogy a *plenus venter, amely non studet libenter*, mit szól ehhez az antipoeitikus és antiidiotikus módszerhez?

Néha csodakönnyen megy az írás nálam, s a sorok mesés gyorsasággal gördülnek ki a tollam alól, máskor meg keservesen megy a robot, annyira nyugósen, hogy sztrájkba lépek s aznap nem pazarolom tovább a papírost. Ez akkor esik meg velem, amikor a téma nem érdekel eléggé, vagy fölémmagasodónak, lebírhatalannak találok azt. S volt olyan időszakom is már, amikor egyáltalában nem voltam képes dolgozni. Amit leírtam, banálisnak néztem, sőt ostobának, s azt véltem észrevenni, (és kétségbeestem följött), hogy nem tudok magyarul. Talán ez az oka, hogy sohas tudtam megrendelésre írni, s ezzel elmulasztottam nem egy »kedvező« alkalmat, amely az íróasztalhoz jövedelmező üzlettel teszi. Nem szerettem hangulattal és fölhangoltság nélkül semmihez se fogni, mert ha nem is ért sokat, amit hangulattal és hangulattal papírra vettem, egyenesen hülyeség lett volna, amit kedv és »Stimmung« nélkül próbáltam volna megcsinálni.

Mégis, sose irigyeltem azokat, akik módszerrel és rendszeresen dolgoztak, s nem tudtam megérteni, hogy mint lehet egy író pusztán délután hangulattal s mint lehet minden délután (kivéve a vasár- és ünnepeket) szellemes egy másik.

S talán azért volt több gyönyörűségem a foglalkozásomtól mint sok nálammal jelentékenyebb íróársamnak, mert a legkülönbözőbb időben és módon, minden rendszer nélkül kíváncsított ki a tollamból mindaz az apró érték, amivel a szép papírost elérteketleníttem. (Mert így van az: Lessing »kinnal« preselte ki magából» saját vallomása szerint a halhatatlan Emilia Galotti-ját, egy apró író pedig gyönyörűzettel lódit ki a szellemi lomtarából egy kérszélletű hitványságot). Értettem mindég, hogy aktákat bizonyos meghatározott órákban fogalmaz vagy másol az ember, de sohas tudtam föfogni, mért van csak reggel, délután vagy este tehetése és esprit-je egynemely íróknak.

Ami a témáimat illeti, természetesen van mindig »raktáron« néhány s én is úgy bánok el velük mint mások, — akkor veszem őket elő, a mikor úgy érzem, hogy hangolva vagyok hozzájuk. A barátaim s olyik olvasóm is gyakran kínáltak témákkal, s némelyek rossz néven is vették tőlem, hogy nem vállalkoztam a földolgozásukra. De hát itt is áll a mondas: ahány ház, annyi szokás, — engem csak azok a témák érdekeltek mindég, amelyekre véletlenül bukkantam, s amelyeket az Élet vagy az embertársaim sorsa — ez a polgári világtörténet — dobott elém. Amit úgy készen fölajánlottak, sose kellett, bár néha tagadhatatlanul jobb és hálásabb volt a magam szerény készleténél.

Ha az írásom elkészült, az nekem — s ebben a kérdésben valószínűleg egyezek az olvasóimmal — sose tetszik, s ha nem adom azonnal nyomdába, akkor okvetlenül változtatok rajta. Azt a szerencsét, amely sok íróársamat teszi boldoggá, hogy kitűnőeknek tartsam a dolgaikat, megtagadta a sors tőlem. S talán ez az oka, hogy a könyveimet sohas olvasom. Ha olvasnám őket, rajtuk is szeretnék változtatni, simítani, — ezt pedig már nem tehetném. Hacsak nem a második kiadás számára, — ámde hol késik ez az éji homályban? Hogy tehát ne bosszankodjak, sohas olvasom magamat, — s ebben is megegyezek a publikummal, amely szintén keveset olvas engem.

Azt is gyakran kérdezik tőlem az olvasóim, mért nem írok soha regényt vagy drámát, s ezt a kérdést sokszor hallottam az írókollégáimtól is. A regényírók váltig tudakolták mért nem írok drámát, s a színműírók mindig jóakarattal biztattak, hogy írjak regényt, de ebbe a nagy fába kísérletképpen se vágtam a fejszemet. Éreztem, hogy jó regényt vagy sikerült drámai művet nem tudnék csinálni, — rosszat pedig minek produkáljak? Van már ugy is elég. A Bácsmegeyi Napló regény-pályázatán se fogok résztvenni, ahol a harmadik díjat azon egyetlen esetben tudnám elnyerni, ha kívülem csak ketten pályáznának. Oh, de többen lesznek!...

Egy bizonyos: szeretek írni, s az írás nekem nemcsak élvezet, de vi-

gasztalás is, és voltak napok, amikor semmi se tudott megvigasztalni a rám szakadt bajokon, csak egy ötlet, amelyet főjegyzésre méltónak tartottam s hamarosan papírra is vettem, s a remény, hogy egy-egy intelligens ember talán helyeslőleg fog bolintani, ha olvassa. Munkának sohas tekintetem az írást, mert sohas fárasztott, — ellenkezőleg frissebbé tett, kellemesen izgatott mint a koffein, s ha pár órán át szaporítottam a betűt, utánna vállalkozóbb lett a kedvem s később és képebb voltam valamely dolgot elintézni mint annakelőtte. Ezért merészkedtem azt állítani egyszer, hogy az írás nem szellemi munka, ami sok ellentmondást váltott ki az olvasók egy részéből, de az állítást (amely persze *cum grano salis* értendő és magyarázandó) ma is fenntartom, s ma is vallo, hogy az írók azért élnek aránylag tovább mint más entellektüelek, mert nem végeznek igazában fárasztó szellemi munkát, míg emezek ilyet robotolnak.

Amit dicsőségnek neveznek, nem szerzett nekem ez a pálya, de annál több gyönyörűséget, s bár tréfásan a szemérem lobbantottam első irodalmi tanácsadómmal és szálláscsinálómmal: az új talentumokat szívesen fölfedező és lelkesen pártoló Rákosi Jenőnek, hogy a jóindulatával s az elnéző kritikájával rászabadított az irodalomra és a közönségre, valójában sohas bántam meg, hogy íróvá lettem s nem választottam olyan foglalkozást, amely nagyobb anyagi boldogulással kecsegtetett. Biztos vagyok benne, hogy bármely más pályán már rég kidőltem volna, míg az íróin ugyanahogy még mindig működök és — élvezek. Hiszen nálammal is sokkal öregebbek még ifjonti erővel és fiatalokat megszegeyítő bravurral irnak újságot és könyvet. A nyolcvanöt esztendő Rákosi s a nálánál is idősebb Clémenceau abban a korban, amelyben orvos és ügyvéd már nem praktizálhat, rugalmas elmével és eleven szellemmel gyönyörködtetik a honfi- és kortársaikat, Theodor Fontane pedig, a francia nyelvű kitűnő német elbeszélő hatvanéves korában (tehát oly időpontban, amikor minden szabadfoglalkozásu a nyugalombavonulásra és minden tisztviselő a nyugdíjaztatására gondol) kezdte írni azokat a pompás regényeket, amelyekkel nemzete egyik legszivesebben olvasott írója lett. Amikor legjelesebb műve, az »Effe Briest« című szerelmes regénye megjelent, a szerzője már hetvenéves elmúlt...

Az ily példák kedvet csinálnak az írói pályához, amelyen a szellem minden megerőltetése nélkül lehet sikereket aratni. S ha nem is érhet el mindenki olyanokat, aminőket említettem, a maga gyönyörűségét elérheti bizton. Ami engem illet: ha az írásaimmal tizedrésznányi élvezetet tudnék szerezni annak a pár embernek, akik olvassák őket, mint amennyiben azok engem részesítenek, már boldog volnék. Am így se vagyok boldogtalan, mert olyan korban tudok még dolgozni (bár amit végzek, nem munka) amikor sok kortársam már rég kifáradt a tevékenységben, amely megörölte és kimerülten, pihenni vágyva menekült a semmittevés szomorú eldorádójába. Az igaz, hogy ők, szegények, szellemi munkát végeztek, míg én csak szórakoztam!

*

Ezeket kellett volna körülbelül feltenni azokra a kérdésekre, amelyeket az írásaim és a foglalkozásom dolgában intéztek hozzám.

Dr. HORVÁT ÜDÜLŐ OTTHONA ABBAZIA

Előrangú, modern kényelemmel berendezett úri magyar ház. Saját nagy Arnyas park, napos terraszok, minden szobából fölső tengeri kilátás, folyóvíz. Hires bánati konyha. Gyermekek 5 éven fölül kíséret nélkül is. Orvos a háznál. 148

Őslakók-e a bácskai bunyevácok és sokácok?

Két érdekes cikk a Radics-párti „Dom”-ban

A vajdasági katolikus szlávok története még meglehetősen homályos. A nagyobb történelmi művek alig emlékeznek meg a Duna és Tisza szögletében meghúzódó lakosság eredetéről. A napi irodalom erre vonatkozó termékeit pedig a legtöbb esetben a politika külön szempontjai vezérlik nem mindig exakt következtetéseiknél. Ez az oka, hogy a vajdasági bunyevácok és sokácok eredetéről még ma is a legkülönbözőbb és legellentétesebb verziók vannak forgalomban.

A zagrebi Radics-párti »Dom« legutóbbi számában most a vajdasági bunyevác-sokác dalárdák zagrebi felépése alkalmával két cikk látott napvilágot, amely ezzel a kérdéssel foglalkozik és új megvilágításba állítja a vajdasági katolikus szlávok történetét. Minthogy a cikkek minden sorát leplezetlen párttendéncia kíséri, ez a körülmény feltétlenül a tudományos hűség rovására megy.

Az első cikk, amelyet *Ispánovics* Mátyás szuboticei tanító írt, a bunyevácokkal foglalkozik. Érdekesebb részeit itt közöljük:

»A Bácska északi és északnyugati részét, a Baranyát, valamint a dunamenti Bánátot bunyevácoknak és sokácoknak nevezett horvátok lakják. Centrumuk a fehér Szubotica, ahol hetven ezer bunyevác lakik. Nagyobb számban élnek még Szomborban és az ugyanevezett bajai háromszögben, amely azonban sajnos, már nem képezi országunk alkatrészét. Őseik Boszniából és Hercegovinából, a *Buna* folyó vidékéről kerültek ide és odaválók a líkai és dalmáciai bunyevácok is. Már IV. Béla magyar király idejében (1242) vándoroltak ide kisebb csoportokban, tömegesen pedig a törökök betörése után. Mátyás király idejében sok bunyevác lakott már *Balán*, *Szomborban* és *Bácscon*, kisebb telepeik pedig *Budáig* és *Gyöngyös*ig is elhúzódtak. A magyar országgyűlés már 1563-ban emlékezik meg róluk és »katolikus rációk«-nak nevezi, 1561-ben pedig már *Prsics* István nemességet kapott *I. Ferdinánd* királytól.

A török uralom idején VII. Orbán pápa *Rendics* Alba páter dubrovnikai lelkész 1625-ben szmederevói püspöknek nevezi ki és rábizta a Krassától Temesvárig és a Tiszáig terjedő terület fölötti joghatóságot, ami azt bizonyítja, hogy még 1668 előtt, tehát a pravoszláv szerbeknek *Csarnojevics* Arzen patriarka vezetése alatt való idelepedése előtt is laktak »katolikus rációk« a Bánátban. Ha pedig tekintetbe vesszük, hogy *Imbrisinovic* Marin beogradi római katolikus püspök (1649-ben) feljegyzései szerint Beogradtól Budáig és Gyöngyösig osztotta a bértálas szentséget szláv katolikusok között, akkor világos, hogy a Vajdaság őslakói, a bunyevácok és sokácok katolikus horvátok voltak. Teljesen téves tehát az az állítás, hogy a bunyevácok és sokácok szerbek, akiket *Mária Terézia* térített át a katolikus hitre.

Abban az időben magyarok ugyyszólván egyáltalán nem laktak ezeken a vidékeken és csak később kezdtek tömegesen idevándorolni, amikor a horvátok termővé tették ezt a vidéket. Később a magyar kormány minden eszközzel magyarosítani próbált bennünket és sok nemesi család személyes érdekből be is hódolt nekik.

Még érdekesebb a másik, a sokácokról szóló cikk, amelyet *Kolar Matija* szombori ügyvédjelölt írt. Ennek a legérdekesebb részei a következők:

»Az első történelmi művet mirőlunk *Anunovic* Iván kalocsai püspök írta (1882), azután a szuboticei »*Danica*« kalendáriumban 1913-ban *Csepelics* Mirko djakovói kanonok, a horvát történetírók közül legutóbb dr. *Horvát* Rudolf. Mindezek azt állítják — és ebben megegyeznek a szerb történetírókkal — hogy mi sokácok bevándorolt nép vagyunk. *En ezzel szemben azt állítom: a sokácok a Vajdaság őslakói.* Ehhez a megállapításhoz hosszas kutatás vezetett, amelyet Bácsmegeye és

a kalocsai érsekség könyvtárában és irattárában folytattam. Az itt talált adatokat most rendezem és legközelebb ki is adom öke. Ezek az adatok azt mondják, hogy a vajdasági sokácok részét ugyanannak a szláv néptörzsnak, mely még a hunok, avarok és magyarok előtt uralta a Bácska és Baranya síkságát. A szlávok gyalogharcosok voltak, meg kellett húzódnok a lovas hunok és avarok előtt, visszavonultak a mocsaras vidékekre, ahová a lovasok nem követhették őket. Ennek bizonyítéka az is, hogy Noviszadtól

Budapestig csak a mocsaras vidékeken tartották fenn magukat a sokác falvak. Itt húzódtak meg, talán terjeszkedtek is egy kissé és ekkor jött 1526-ban a mohácsi csata. Ezután a török lovasok üldözték őket, leöldösték a férfiakat, az asszonyokat és leányokat pedig háremeikbe cipelték.

Igy szól főbb vonásaiban a két cikk, amelyek ellentmondanak egymásnak és nem magyarazzák meg, hogy a »bunyevác« és »sokác« között mi a különbség, két különböző eredetű és különböző történetű nép vagy törzs-e vagy pedig egy nép vagy törzs két névvel. A vajdasági katolikus szlávok történetében ez a két cikk sem hoz világosságot.

Pupics Ottó

Az érettségi vizsgák szenvedéseiből

Szubotícának is »kedves« régi ismerőse képződik meg előttem ezekben a napokban, amikor gondterhelt diákokat látok a parkokban; úgy járnak szegények föl és alá, szinte egzotikus dolgokat igyekezve beverni a fejükbe, amit érettséginek hívnak s nem látnak meg semmit a tavaszról, amely pedig erősebb kell hogy legyen bennük, mint a természetben.

Éppen huszonegy esztendeje a történetnek s azt akarom benne elmondani, hogyan buktattam meg az akaratom, a szándékom ellenére *Platz* Bonifác tanterületi főigazgatót, a diákok rémét. Akkor égette az ügy a lelkemet, de megengyhülök, ha az érettségik ostobaságára gondolok. Ma sem dől el, hogy szükség van-e rá, vagy sem? Pedig meg lehetne oldani a kérdést olyanformán, hogy ha a maturán megbukik egy diák, tessék nyomban elcsapni azokat a tanárokat, akik idáig jelengették. Nem lehet valakinek a tudását egy-két kérdés véletlen sikeréhez, esélyéhez fűzni.

Egy tavaszi napon diákkal teli találom Szegeden a Somogyi-könyvtárt, gömbölyű, buksi fejek borultak a könyvekre, szorgalmasan jegyezgettek. Elgyönyörködtem bennük, a ragyogó fiatalágukban s azt mondom:

— Ejnye, vajjon mi után érdeklődnek mostanában a gyerekek?

Nézzük a kérdőlapokat, szerepel azokon mindenféle szerző, kezdve Anonymustól Mindszenti Gedeonig, de az én Arany-imádó szívemet az örvendeztetette meg a legjobban, hogy Arany Jánosnak majdnem minden kötete kézben volt.

— Szép, szép a modernség, hasznos is, mert haladni kell, azért tiszteletreméltó a kegyelet is, megbecsülése az értékes multnak.

Aztán valakinek eszébe jutott, hogy tavasz van, hát persze hogy persze, közelednek az érettségi vizsgák, készülni kell, ismételni, — kicsoda matura az, amelyikből hiányzik Arany János?

Hetek multak, eszembe se jutott a dolog, egy délelőtt azonban találkozom *Platz* főigazgatóval *Lázár György* polgármesternél. Nem aprólékoskodás, ki fog tűnni, mennyire fontos körülmény, hogy pontosan negyed tizenegy óra volt. Szíves érintkezési viszonyban éltünk mindig, néha majd megölt a rám erőszakolt kedvességével, a papok tulzáásával beleavatkozott a családi életembe is, — jönnek hát az obligát kérdések, ki hogy van otthon, az én agyamban azonban táncolnak a gondolatok, összekapcsolódnak, mert hogy sosincsnek tétlenül s hirtelen azt kérdelem:

— Voltak-e az idej érettségi vizsgákon szép Arany János-dolgozatok?

Platz, a jégember, megmerevedik, az ajaka keskeny lesz, mint a papírszelet.

— Sok az iskolám, a délvidéki intézetekből be sem érkeztek. Becskerek, Baja is hátra van. Mit is kérdeztél? Hogy Arany János? Nem emlékszem a tételekre, de valószínű, hogy Arany is szerepel közöttük.

Bucsuzunk, elválunk s nem telik husz percben, lélekszakadva rohan hozzám *Kárpáthy Károly*, az állami főgimnázium igazgatója.

— Ki árulta el neked az érettségi tételünket?

Csak bámultam rá,

— Fogalmam sincs róla, hogy mit csináltak, mikor érettségiztek.

— Ma, éppen ma van az írásbeli, Magyarból. Arany János a tétel. Az első érettségink. Az idén nyolc éves az intézet. Szörnyű botrány. *Platz* épp az imént megjelent az iskolában s mivel te elárultad előtte magad, hogy ismered a tételt, felfüggesztette a vizsgát. Nagyon kérlek, mondd meg, ki sugta be neked, honnan tudod?

Majd leszédültem a székemről.

— Hol van *Platz*.

— Hazament, dühöng.

Rohantam hozzá.

— Főigazgató ur, nem csak a becsületes ember mondja eskü alatt, hanem a jó katolikus gyónja a papjának, hogy végzetes félreértés, véletlen az egész. Nekem a tételt sem közvetve, sem közvetlenül senki el nem árulta, nem tudok róla semmit.

Magyarázom is nyomban az egészet. Nincs olyan érettségi, amelyikben ne kapna helyet Arany. A legközönségesebb újságírói spuriusz az egész, nem is virtus ilyesmit kitalálni, annyira egyszerű. Micsoda dolgokat érez meg a jó riporter, ahol mások nagyképpen tapogatóznak, kombinálnak s százszor elmennek hamis utakon a lényeg mellett! Az a legboldobabb benne, hogy épp ma találkoztunk, amikor a fiuk a témát írták. Holnap már nem volna olyan sulya.

— Kérem, mondja rettentő hidegen *Platz*, (náthát lehetett kapni kánikulában is, amikor felrakta magára a bádorgócot) kérem, a tétel el van árulva.

— Uram, kaptam fel a fejemet, én nem szoktam a becsületszavamat hangoztatni. Ha azonban egyszer kimondom, abban élő ember nem kételkedhetik.

Platz láthatott valamit a tekintetemben, amiből könnyű testi sértés származik a temperamentumom alapján, ha nem pappal állok szemben, — egy fokkal lejjebb szállt.

— Én magát uri embernek ismerem és ebből következik az a rosszul magyarázott gavalléria, hogy védi az árulót. Ez lehet szép dolog, de nem tesz vele senkinek sem szolgálatot.

— Ugyan, kérem, undorodtam mindig a komédiáktól. Épp az a bajom az életben, hogy azt mondom, amit érek. Ha és farizeuskodni tudnék, hol lennék már! De végtelenül nagy jót méltóztatik tenni, ha a fiuknak nem történik kellemetlenégük. Végtere is, mikor találkoztunk. Igaz-e, hogy egynegyed tizenegykor?

— Akkor.

— Kérem alásan, egynegyed tizenegy órákor már nem lehet titok az a tétel, amit nyolckor bontottak fel.

De ő makacsodik tovább.

— Földrektor ur, mondom akkor, engem föltétlenül bánt, hogy rajtam keresztül, a tisztességes szándékom ellenére, igazságtalanság történik a gyerekekkel, de én tisztelem és félttem önt is. Emlékezzék csak vissza, mennyire meghurcolták a lapok a földrektor urat tavaly, mikor *Szabadkán* (akkor még így hívták), öngyilkos lett egy diák, amiért megbukatta.

— Ma egyszer nem felelt meg...

— Az más kérdés, a közhangulat ilyenkor mindig a gyöngébb mellé szegődik, főleg ha az áldozat is. Maturák idején

nagyon érzékeny a sajtó, az idén is felhánytorgatnak mindent.

— Nem kell a sajtó tudomására hozni az esetet.

— Hogy is ne! Mi itt homokba dugjuk a fejünket, aztán nem történik semmi. Legalább azt hiszik. A hátunk mögött pedig vágtat az élet.

— Nem tehetek semmit, felelte most már jéghegyvé merevedve *Platz*.

— Mi veszteség éri a diákokat?

— Nem veszteség semmit. Meghatározott napon új tételt kapnak.

— Helyes. Ezeket a tételeket csak a főigazgató ur ismeri, én azonban most leírok három nevet, kuvertába zárom, lepecsételjük és aláírjuk mind a ketten, hogy ki ne cserélődjék, ön elteszi és csak az újabb írásbeli napján bontjuk fel. Megpróbálom, hogy eltalálom-e még egyszer a témát. De érzem, hogy közte lesz a háromnak.

Leírtam egy papírszeletre: *Pázmány Péter*, *Széchenyi*, *Vörösmarty*, — aztán elzártuk kuvertába, aláírtuk. Egy hét múlva elfogom az uccán:

— Szabad érdeklődnöm, mit kaptak fel a fiuk?

— *Pázmányt*.

— Tessék felbontani a kuvertát! Uram, nem kell ehhez a sablonhoz olyan sok ész! Csodáltam volna, hogy papember kihagyja *Pázmány Pétert*.

A lapbotrány csakugyan nem maradt el, nagyon kellemetleneket írtak róla a fővárosi sajtóban. Azt, amit előre láttam és megjósoltam. Ezért viszont a halála napjáig azt hitte, hogy én írtam a támadásokat. Főleg a *Pesti Hírlapban* kezdte ki egy ma is élő kitűnő humorista, akit nagyon meginstáltam, hogy ne bántsa.

— Az ilyen ember, mondta *Jelesnek*, akinek kész humoreszk a neve, ne kergetse halálba a diákokat, hanem huzzza össze magát.

Nem értem el többet, mint hogy *Platzot* nyomban nyugdíjazták. De nekem nem tudott megbocsátani s abban a hiszemben halt meg, hogy áruló volt a tanári karban. Isten látja a lelkemet, hogy tévedett a hegyes, ideges, szimatolód orra.

Öreg riporter

TINTA

Anyanyelv

Ma egy érdekes, sokat hányódott és tapasztalt urral jöttem össze. Az mesélte ezt a históriát:

Fiatalkoromban tizenkét évet töltöttem Argentínában. Aránylag nem is kellett sokat küszködnöm. Buenos-Aires tündérváros, az emberek kedvesek, lovasiasak, jók. Csak egyetlen dologgal tusakodtam keményen: a nyelvvel. Fél év alatt valahogy gagyogtam spanyolul, a másik fél év alatt már beszéltem, társalogtam is. Gyakran azonban bizonytalanságot éreztem. Még mindig az agyammal beszéltem, nem az ösztönömmel. A következő évben határozottan önállóságra tettem szert. Voltak kitűnő napjaim, mikor minden úgy ment, mint a karikacsapás, de bizony akadt baljós, rossz napom is. Ezt elpanaszoltam barátainknak. Azzal vigasztaltak, hogy csak akkor tudok majd tökéletesen, ha spanyolul álmodom is. Azért a harmadik évben ez is megtörtént. Képzelmék, spanyolul álmodtam. Roppant örültem. Folyékonyan írtam-olvastam, leveleztem. Egy kereskedelmi cég alkalmazott jó fizetéssel. Anyanyelvem ködbe vészett. Ha olykor kezem ügyébe esett egy hazai újság, átlapoztam, a földre ejtettem. Magyar ismerősöm egy sem volt. Csak spanyolokkal érintkeztem. Buenos-Airesi nőt vettem feleségül. Tetőtől-talpig spanyol lettem. Így mult el tizenkét esztendő. A sors úgy hozta magával, hogy háború előtt haza kellett jönnöm. Hajóra szálltam. Ebben a pillanatban elfogott valami tétova izgalom. Visszafelé végigigéltam azt a tusát, melyet itten vittem. Vajjon mit fogok beszélni az otthoniakkal azon a nyelven, melyre édesanyám tanított? Még nem mertem véglegelni, hogy mit felejtettem, mit nem. Amint európai földre léptem, izgalmam növekedett. Ausztriában itt-ott már hal-

lottam magyar szót. Tátott füffel, tá-
tott lélekkel fogadtam magamba. Mi-
lyen idegenszerű volt és régies és édes
és igaz. Elhatároztam, hogy a határl-
lomnál megszólalok. Mindent előre
kiterveltem. Leszálok, bemegyek a
vendéglőbe s vásárolok egy cigarettát.
Összeszedetem azokat a szokat, me-
lyek öntudatom mélyén még sértetlenül
aludtak. A mondatot is megfogalmaz-
tam: »Kérek egy cigarettát.« Végre be-
rohogtunk. Mindenki magyarul beszélt.
Tüstént leugrottam a kocsiból, a ven-
dégő felé rohantam, hogy megtörjem
tizenkét évi némaságomat, mert most
tudtam meg, hogy az, amit idegen nyel-
ven fecsegettem, csak némaság volt. Szá-
jam hozzácsücsörítettem anyanyelvem-
hez, mint csecsemő, mikor szopni ké-
szül. Többször ismételttem magam-
ban: »Kérek egy cigarettát... kérek
egy cigarettát...« Emlékszem, valami
borfiu ácsorgott a vendégő ajtajában.
En feléje közeledtem, mint aki valami
döntő próbára készül, halálos lámpa-
lázban. Ekkor pedig olyasmi történt,
amit ma se tudok megmagyarázni. Rá-
tekinttem, kinyitottam a szájam s sze-
méremből, vagy iedelemből ezt dadog-
tam:

— Ich bitte eine Zigarette!

Kosztolányi Dezső

Csiratól kalászig

Ebben a pogányos zürzavarban, a
csörgő tavaszi öslakók közt is hogy
megmaradnak a régi névvel és a régi
körbe futó uttal! Pipacs: ha piros, akác-
ha fürtös és fehér, rozs: ha a nyurga,
szinte semmibe vékonyodó szár kalászba
hízik a fejével, épen mint tavaly volt,
még a bibliájuknak sincs más isten ne-
vével jelzett fejezete. Nem volt új vá-
lasztás, jószellemek meghagyták a na-
pot, rossznak a visszahatvenkedő deret
és az ünnepdelutáni mámort a mennyei
kocsmá esővíze fogja adni az idén is.
Egész közönségesek a június aranygyü-
rűs nászéjszakái, csöppet se kell pirul-
niok, hogy az eddig lány tavasz a sze-
mük láttára lesz asszonyos nyár. A föl-
gyult sövények résein vörösen sziszegő
nyelvecskék biztos nem is ennek örülnek
és nem ezt a nehezen vérző menvasz-
szonyságot csufollják. Olesó széphistória
ez, ingyen műmelléklet azoknak, akik az
élet cimitelen filozófiával vagy művészeti
folyóiratára előfizetnek a fájdalmak föl-
löslegével. Egy csomó festék a kerthen,
egy nyaláb vers az ég halványkék pa-
pirosán, bölcs értekezések az erdő szá-
gában, míg a venyigék csokros, keretes
rajzai között egyéb, egyelőre megérteni
nem lehet, édes szócsaták is melegsze-
nek: borbálok, elegiák, dithyrambok,
amiket csak a szüret piros forradalma
fog megmagyarázni. De a makrancos
örög gyerek, az ember, azért is fordítva
kapja maga elé a könyvet, szétpattant
minden lila szappanbuborékot, csak az-
ért, hogy mondhasa azt, hogy megérin-
tette. Poharában mindig a saját italát
akarja nézni, a szemmel könnyen ért-
hető látnivalók helyett a tulajdon nehe-
zen kibogozható elméleteit irogatja. Bus
perceiben egybelegyíti a szaporodó is-
tenek vért a váltakozó kínok könnyeit
és az örökgyő föld porát, hogy torz épí-
tést látszhasson magának a furesa ha-
bárcsal. Színeket, friss szeleket facsar-
ki és dobál szerte egy csepp maga mun-
káta olajért vagy bódító édességért.

A bogyók azalatt a jutányos sugarak-
ból szívják az ízt, a mag az érces delek
tüzen próbálja kis koponyáját, hogy elég
erős-e már. A virág öltözik, vetkőzik és
csak gunyolódhatik azon, hogy ő tiszta
marad ezekben a cifra táncosokban és
azok kergetik egymást véres vagy szá-
padt tavaszi tragédiákba, akik csupán
nézői a különben egyszerű ügynek, akik
urak a színpad előtt s akiknek állítólag
hálát vagy égit roppenő örömet kell ki-
érteznük mindezt. Mint a szentimentá-
lis író a múlt század elején, aki regé-
nyével a folyóba ugrasztott néhány sze-
relmet, de ő maga a kámzsás sötét ér-
tések írója az élet ajkát megutaztatta
minden kiszippantható édesség fölött és
szépen tarsolyába gyürte a hosszú öreg
esztendőket is. Mert ezek élnek, ezek

mennek igazán: a virág, a krácz, a nap,
a galamb, a cserje, szolgálunk talán, de
erősek, főlényesek, mint a szürke lán-
zálmokban fölöttünk átvezérelt hűvös
csillag. Ők nem utájkák a rosszat, ezer-
színű szirmokat festenek a trágya és a
föld fekete levélével, nem futnak tető alá
a zápor elől, nem hunyják le szemüket,
ha a fölők dühös műhelye előtt kattan
hatalmasat a villámlás diafragmája. Ők
csak élnek, tiszta italt szentelnek ma-
guknak minden serlegben, ahonnan kül-
lönben ezren isszák a fekete szomjusá-
got. Biztos mulatnak is rajtuk a tulaj-
don győzelmi koporsójában. A buza
egyszerűen lemosolyogja a megtoldott
parancsot, hogy a kalásznál még nincs
megállás, mert jön a gép, a malom, a
tűz és a bölcs ember akaratára kenyér-

nek vagy kalásznál kell lennie, tehát
egy olyan gyerek kezében, aki éppen ér-
te, őérette az apját fogja meggyilkolni
valamikor. És előre nevetet a kék bo-
gyó is, ha arra gondol, hogy holtával,
amikor már mindent jól kélvezett a su-
gár-áldásban, akkor kerül csak igazán
papírra, aranyat gyöngyöző számjegyek-
be. Kár minden porlelkéért, kacskarin-
gós boszorkánysággal tüzet sajtolnak
bele: bor lesz belőle, szép vörös ital.
Mért ne vihogna ennek, akár bölcseség
ez, akár bofonság? Mint a korcsmáros
józan kiszolgáló lánya, ha szemével, vá-
gyával csipkedni a beszeszelt éhes ven-
dég, aki szegény, még az éjjel érte csor-
gó szájjal a száraz, csunya, reszketős
felesége mellett fog ahudni.

Berényi János

Nusics Braniszláv szatirikus regénye magyarul

„A KÖZSÉG GYERMEKE“ lesz a Bácsme gyei Napló
új folytatólagos regénye

Nusics Braniszlávnak, a népszerű
szerb írónak regénye, »A község gyer-
meke« már jó néhány év előtt iródott,
még a háboru előtti időkben, de a szerb
könyvpiacra még ma is élő erővel hat,
aminek legjobb bizonyítéka az, hogy
nemrég jelent meg a könyv újabb kiá-
dása Beogradban. Nusics ebben a sza-
tirikus regényében éles társadalomkri-
tikát ad, de emellett minden egyes so-
ra szórakoztató, telve van jóízű hu-
morról, amely néha-néha maró gunnyá
mélyül. Az igazi szerb társadalmi élet
liktet a sorok között és Nusics szeme
mosolygósan nézi azokat az embere-
ket, akik ott mozognak Beograd hepe-
hupás uccáin és a vidékek falvain. A
falusi bírótól, jegyzőtől kezdve, a vá-
ros adminisztrációs életének hivatalno-
kain, a vándorszínészek, rendőrökön
át egészen a minisztériumi osztályfő-
nökig a társadalom minden rétegéről
ad erőteljes vonásokat Nusics Braniszlá-
v, aki ennek a könyvnek a megjele-

nésekor aratta legnagyobb és legjele-
tősebb sikerét. A község gyermekének
olyan hatása volt megjelenésekor, hogy
Nusics kénytelen volt a regényt kibő-
víteni és a második kötetet is elkap-
kodták az emberek. Nusicsot ebben a
regényében lehet legjobban megismerni
kedves, jóságos humorával, színes, gaz-
dag mesésövésével és finom szatír-
jával egyetemben.

A Bácsme gyei Napló Csuka Zoltán
gondos fordításában fogja napról-napra
folytatásos regényképen közölni Nusics
Braniszlávnak ezt a művét és ezzel
nemcsak jó, szórakoztató, minden egyes
lejezetében az érdeklődést teljesen le-
kötő és valóban irodalmi értékű regényt
nyújt olvasóinak, hanem a szerb-ma-
gyar kulturközeledésnek is szolgálatot
vé tenni, amikor a magyar közönség-
gel a szerb irodalom egyik legkiválóbb
emberét ismerteti meg az írás közelsé-
géből. A kitűnő regény közlését a közeli
napokban fogjuk megkezdeni.

Harc a tuberkulózis ellen

Beckereken rohamosan emelkedik a halálesetek száma
Beszélgetés dr. Iszakovics Vojiszlávv a tüdővész elleni
mozgalom vezetőjével

Beckerekről jelentik: A tuberkulózis
Beckereken és az egész Bánáthán egy-
re sürűbben szedi áldozatait. Az 1926.
és 1927. években a tuberkulózis követ-
keztében bekövetkezett halálesetek szá-
ma rohamosan emelkedik. Munkatár-
sunk felkereste dr. Iszakovics Vojiszlá-
v orvost, a beckereki antituberkuló-
tikus liga igazgatóját, a tuberkulózis el-
leni küzdelem kiváló és önzetlen elő-
harcosát, hogy tőle a tüdővész terje-
désének okairól és a tüdőhaj elleni mo-
zgalom állásáról felvilágosítást kérjen.

A halálesetek statisztikája

— Valóban az utóbbi időben a tuber-
kulózisokozta halálesetek száma lényeg-
esen emelkedett — mondotta dr. Isza-
kovics. — Míg 1925-ben Beckereken 91
haláleset történt, addig 1926-ban 113-an
haltak meg ebben a betegségben, 1927-
ben pedig ez a szám még sokkal na-
gyobb emelkedést mutat. Ennek a szo-
moru tünetnek az okát én egyrészt a
nép gazdasági helyzetének nagyfokú le-
romlásában látom, ami a gazdasági vál-
ság következménye, másrészt a nagy
spanyoljárvány ideje elő. Semmiestre
sem jelenti ez a szomorú tünet a tüdő-
vész elleni küzdelem eredménytelenségét,
mert amióta ez a mozgalom megkezdő-
dött, azóta folyton csökkent a haláleset-
ek száma egészen a spanyoljárvány fel-
léptéig.

Agitáció filmekkel

— Miben állott az önök tevékenysé-
ge? — kérdezte munkatársunk.
— Első feladatunknak a nép felvilá-
gosítását tekintettük. Erre legalkalmas-
sabbnak bizonyult a film. Először fel-
nőttek részére tartottunk filmelőadást,
de ez nem sikerült, mert az emberek
nem jöttek el. Erre gyerekekkel próbál-
koztunk és ezek teljes sikerrel jártak.
A gyerekek otthon elmesélték, amit lát-
tak, mire a felnőttek is érdeklődni kezd-
tek és később már a felnőttek is meg-

töltötték a termeket. Ilyen előadásokat
nemcsak Beckereken, hanem egyebütt
is tartottunk, mint pl. Kikindán, Kumán-
ban, Melencén, Itebén stb.

A díszpánzer

— Beckereken és egyes községek-
ben Pirque-oltásokat végeztünk és meg-
tudtuk, mely gyermekek vannak a tu-
berkulóztól inficiálva. Ezeket a gyere-
keket kezelés alá vettük és hozzátarto-
zóikat szisztematikusan vizsgáltuk és
akiről megállapítottuk, hogy beteg, azo-
kat gyógykezeljük. 1923-ban megalakí-
tottuk az állami tüdőbetegdíszpánzer-
t, ahol a betegeket megfelelő utánoltásokkal
látjuk el és köpöcsészét és egyéb vé-
dekező eszközöket adunk nekik. A bete-
gek bejárnak a díszpánzerbe, a testvérek
pedig felkeresik a betegeket lakásaikban
és megtanítják őket a szükséges óvó-
intézkedésekre, a higiénikus életmódra
és arra, hogy milyen változtatásokat
kell bevezetni az életrendjükben. A sze-
gény beteg gyermekeket elküldjük a ten-
gerre vagy a Fruska Gora hegyei kö-
zé ingyenes üdülésre.

— Ennek a propagandának egyik fon-
tos eredménye az, hogy nemcsak Becs-
kereken, hanem Kikindán, Novibecse-
jen és Jasa Tomicson is megalakult
egy-egy ilyen tüdőbetegdíszpánzer. A
jasa-tomici ezidőszent technikai
okból nem működhetik, de a novibe-
cseji és a kikindai ma is szép eredmé-
nyel működik. Próbáltunk Eleméren és
Basahidon is díszpánzer létesíteni, de
ez nem sikerült. Még nem érett meg rá
a két falu népe, hogy annak jelentősé-
gét fel fogja.

Antituberkulotikus Liga

— Az 1923. évben megalakult Becs-
kereken az Antituberkulotikus Liga,
amely megvédte egy kies fekvésű vil-
lát és ott helyezték el az állami tüdő-
betegdíszpánzer. Főléptettünk ott egy
védett helyen fekvőkurát és napkurát a

betegek számára. A díszpánzerben áll-
vos inficiáltak: dr. Faragó György, a ki-
tűnő helyőgyász, meg én.

Elkülönítés

— Mire volna szükség, hogy az Önök
munkája teljes eredményre vezessen? —
kérdéztük.

— Az egészségügyi viszonyok egye-
temes megjavításán kívül, mint minden
fertőző betegségnél, itt is a nyílt tuber-
kulózisban szenvedő betegek elkülöníté-
sére volna szükség legelső sorban. Szük-
ség volna tehát egy tüdőbetegosztályra,
ahova a fertőző tüdőbetegeket emhelyez-
hetnének. Kötelezővé kellene tenni to-
vábbá a köpetvizsgálatokat, mert sokan
vannak olyanok, akik nem is sejtik, hogy
nyílt tuberkulózisban szenvednek.

A lakás probléma, alko-

— A másik fontos kívánságunk volna
a lakásprobléma megoldása. Természe-
tes, hogy a zsuffolt, sötét, nedves és
egésztelen lakások, ahova ma össze
vannak zsúfolva a proletáreszaladok, a
tuberkulózisbacillusok gyűjtőfészkei. —
Amíg a szegény emberek részére egész-
séges lakásról nem gondoskodnak, addig
azok a tüdőhaj terjesztői és áldozatai
maradnak. El kell ismerni, hogy ezen a
téren Beckereken az utóbbi időben bi-
zonyos javulás tapasztalható, mert a kül-
városokban igen sok szegény, de egész-
séges proletárlakást építettek, úgyhogy
egész új városnegyedek kepződtek.

Az alkohol

— A tüdővész terjedésének egyik igen
hathatós tényezője az alkohol. Sajnos,
azt nem mondhatom, hogy az alkoholiz-
mus egyáltalában enyhült volna, inkább
talán az alkoholfogyasztás emelkedésé-
ről lehetne beszélni.

— A porlektetés szintén fontos kívá-
nalom és e téren nem vagyunk megle-
gedve az eredménnyel. Mégis elértünk
annyit Beckereken, hogy két hosszú
uccát kiköveztek és az uccákat gyakrab-
ban öntözik. De semmi sem egészsé-
gtelenebb, mint az, amit gyakran tapasztal-
unk sok helyen, hogy az uccákat a
legnagyobb forgalom idején söprök anél-
kül, hogy előbb megöntözzék.

— Szükséges volna továbbá a tuber-
kulotikus tehéntej forgalomba hozatalá-
nak megakadályozása. Előterjesztést
tettünk a városnál és a megyénél, hogy
az összes tehéneket vizsgáljuk meg tu-
berkolinoltással és a tuberkulotikus tehe-
neket sorra vágják le a vágóhídon. Ez-
zel a gazdák nem károsodnának, mert a
tehen húsá nem ártalmas, hisz a főzés
vagy sütés által elpusztulnak a bacillu-
sok, csak a tej terjeszti a kórt. A ható-
ságok nem teljesítik kérésünket, de any-
nyit mégis elértünk, hogy sok gazda ma-
ga megvizsgálta a tehenét és ha be-
tegg, levágatja.

— Agitációnk arra is kiterjedt, hogy
igen sok nyomtatványt terjesztünk a
nép között a tüdővész leküzdése érde-
kében. Hálával kell megemlékeznem a
sajtóról, amely minden alkalommal szí-
vesen pártfogolta mozgalmunkat és ez-
által elősegítette annak sikerét.

Dr. Hesslein József

Juhász Gyula:

Szikratávirat

Testvérek! Emberek!
Közös veszélyben fogjatok kezét!

Bajtársak! Szenvedők!
Borultatok le a Jóság előtt!

Bukottak! Győztesek!
Az Igazságban egyesüljétek!

Hívők! Kételkedők!
Az Ember vérték: Szeressétek őt!

Harcosok! Álmodók!
Mindnyjátokban egy bus sziv dobog!

Testvérek! Emberek!
Ne öljétek már! Ölelkezzetek!

AUTOBUSZJÁRAT

naponta RUMA—NOVISAD között
a Vénácon át!

Értesítem a n. é. utazóközönséget, hogy egy
nagy, 27 üléses német gyártmányú „Daag“
AUTOBUSZT NOVISAD és RUMA között for-
galomba hoztam. Indulás: Rumáról reggel 6:30.
Visszaindulás Petrovaradinról 4:30. Utazási idő
7) perc. Vasárnap és normanapokon indulás
Rumáról rendszeres időben, azonban Petrovaradin
helyett Kamenicáról hajóállomás, ahonnan minden
4) percben a kirándulókat Vénáca szál-
lítjuk. Visszaindulás Rumára 7 órákor este.
Tisztelettel

Pinter és Tsa
Autobuszutalajdonosok

A CSODAVÁRÓ

Írta: HAVAS EMIL

A zendülő tavasz már teljesen elvált a megrokkant téltől, önállósította magát és diadalmas szabadságával uralkodott a városban. Boldog halálhöz zengett a levegőben, amely sűrű és édes volt, mint a frissen fejt tej. A csábító nap kikerítette a nagy város ember-csordáját az uccákra; zümmögve áradt a nép a körutakon és szivta a természet duzzadt emlőit, fölfuvalkodott benne a dús jóllakottság, a nagy messziségekből felszűrte akácillat vetélkedett az élő aszszonyvirágok parfümjének mesterséges erejével és felleges részegségbe zsongította a sétálókat.

Akombákomos lépések vonszolták tovább az embereket, lustasággá lanyhult a friss tavaszi akarat és félálomban vitte a tömeget cövtalan célok felé. Egyik ember a másiknak motyogta a szent titkot: Tavasz van — és ennek a két szónak aranyzemeivel egy láncá erőszültek a széthullott isten-gyermekei.

Szomoru Pál is így révült el az embersűrűben, huszonhatéves frissességét lehuzta a természet bomló erjedése, vitétte magát bukdácsoló lábai vak ösztönével, hunyorgatta szemeit a hátor tavaszi nap előtt és mindig bocsánatkérő koldussá hunyászzkodott a nagy embersorban, melynek fölébe akart kerülni királyi fiatalóságával.

Olykor felmerészkedett tekintetével a gyötrőn kék ég felé, de reszkette esett a földre pillantása, mintha szűz-lány elrejtett meztelensége előtt tört volna meg kíváncsisága. A vére zugva hőmpölygőit keresztül az erek zsílipjein, hajnali dártdók bukkott mámorával itta a tavaszt, átjáratta magát szent tűzével, hogy a testén égő fájdalmat érzett mintha mérges nyilakkal spékelték volna tele.

Már egy órája ödögött elbámult szédelgéssel, amikor a Bazilikához ért. A méltósággal kitárt ajtókon kiszállt a zsoldáros szomorúság és megillette a szívet. Pogánykodó nemtörődömségét megszegyenülten tagadta le a tavaszi-ajándékozó, győzelmes isten előtt és ajtatos megrendüléssel lépte át házának küszöbét. Szomoru Pál, vidéki szabómester fia, leborult a hideg kőkockákra, a szigorú és mégis simogató orgonahangok apás parancsal hullajtották térdre, a füstölő tömjénillat beeröltette magát a tavaszi lehellet helyébe, az ol-tári csengőszó élesen és kiméletlen akarral ripakodott rá, hogy még jobban megrogyant és szinte elterült a földön.

Főlemelte fejét és áhitattal tekintett az oltár felé. Józsan kétségei eliramlottak, tavaszi megszálloottsága föloldódott hittől hívó gyerekké mélyült, naiv, tiszta, fertőzeten ő-paraszt lelkét teljesen és tökéletesen átengedte a templomi varázsnak.

Aztán kisodorta az uccára ismét a mallaszttal megtelt nép, a templomi hüvőség borzongását enyhítette az erősödő tavaszi nap, a misztikus félhomályhoz szokott szemét felüditette az ég ragyogó kéksége, a csöndbe borult lélek fészket fölverte az uccasarkokon mindenfelől befordult lármá. Tavasz van! — Tavasz van! — csurgott édes nyállal a város szájából a szó és begubózta Szomoru Pál hernyós megtértségét is a nyugtalanság lihegő, sejtelmes selyem-szálaival.

Megállt egy kirakat előtt, kihuzta magát üvegtükrének és hálásan belemosolygott, mert tetszetős jónak mutatta figuráját. Rántott egyet a nyakkendője kötésén és visszafordult. Ahogy ezt teltett életére lendülettel tette, beleütközött az elébe került nőbe és könyöke élen úgy érezte melle rugalmasságát, mintha nagy erővel ütöttek volna hozzá egy labdát. Megálltak, — pardon — egymásra tekintettek az ilyenkor ösztönös közbűbösséggel, — a nő bólint és fordulva megy tovább, de Szomoru Pál a hipnotizáltak kényszerült akaratlanságával serken utána, követi és nézi a remek alakot, előkelő finomságát, nagyszerű járását, amely csupa ritmus, igéző versorokat sorjázó tempójával, nézi és követi, rátapad a szemei véres fátyolával beborítja, átöleli, végigcsókolja és szenved, úgy szenved, ahogy csak tavaszkor

a huszonhatéves vágy öntüze gyötrélmétől szenvedni tud.

A Csoda, — a Csoda, — motyogja és eszébe jutnak borba csuszott fájdalmas megkívánások, párnátszakító éjszakai elképzelések, álmat feltehető hajnali életpezdülések. Földajzik fejében az előkelő nők megimádkozott és soha nem teljesülő szerelme, ahogy férfiasága elindulása óta várja a Csodát. — a földre hullt ruha-remeket, a leszakított selyem-inget, a megtépázott, jegyesre marcangolt, ragyogó testet. A lompos szobalányok, fűrésztelen masamódok, a szoba állott levegőt, párnákban hordozó varrólányok elfogadott szerelmét megváltó, ismeretlen, új, nagy nő — a habosát, a fürdőtől illatosat, az élvezetekben rafináltat, — a Csodát: az előkelő nőt.

Az előtte haladó már észleli a kitar-tóan ismétlődő lépéseket, bujva hátrapislog, szimatolja a férfiakaratot és érzékeli a benne fölmarjuult és feléje áradó vágyat. Szokásos megállás a kirakat előtt, — de most már két alakot ver vissza az ablak. Együtt fordulnak el, a nő megizgul kíváncsisággal, a férfi végzetesen merész, rögeszmés elhatározottsággal.

Két perc múlva beszélgetnek. Türelmetlen, ellenállhatatlan, perzselő megrohanással az egyik, ügyillikkel mérsékelt lépéssről-lépésre hátráló, józansággal fontolgató engedékenységgel a másik. De befonja kitanult tartózkodását a nem tudott hatalmas paraszterő, rávilázik az áhmatlan éjszakák sűrűjéből kitört szenvedély, bebagyalja, hogy mozdulni nem tud, hogy akaratlan bábba lesz és sodorja a megadás felé az érzékiség ujdonságot sejtő ösztökélése s rásüvit és betakarja forráságával az előmlő megkívánás, mint Számum homokja a szomjúságtól lihegő vándort.

— Kicsoda maga tulajdonképen? — kérdi.

— Szomoru Pál vagyok... árvaszéki jegyző — és két erős válláról magasba rendül a feje.

— Szomoru, — Szomoru — kacarászsa az asszony. — Milyen mulatságos! S maga tényleg mindig ilyen szomoru?

A fiatalembert megejtí a játékos kedv. még jobban összeszűri a vérért az asszony mosolya, bizalmasodása, hátrabbá, biztosabbá teszi és mohón feleli:

— Eddig mindig magára vártam, tehát mindig szomoru voltam. De most már nem vagyok az.

— Rám várt?

— Igen, magára. — De hallgatva szégyenkezi el az imént önmagának kicsordult titkot, nem beszél a csoda-váró éjszakák kínjairól-kéjeiről, hanem megy tovább mellette, együtt ütemezik a járásuk, kar feszül a karhoz, comb a combhoz és fölbug bennük az egymásra törő gerjedés, hogy szinte avér is teljesen egyforma ritmussal ver az ereikben.

Az asszony néha dugott mosollyal átpislog a mellette haladóra. Friss vonzalom vagy régi malicia bujkál a mosolyában, — nem lehet tudni. De ahogy teli tüdővel kapkod a zamatos levegő után, miközben a magasba hintázza egészségesen feszülő melleit, ahogy kiparázsih szeméből a vágyzólt lelkesség, attól Szomoruban megrendül az élet és szilaj önbizalommal hajítja a teljesülés felé.

Fehér villalakás előtt állnak, a falak visszarágyogják a napot, Szomoru éhes szeme kíváncsiskodva bukdácsol rajtuk és mesebeli kristálypalotává csodásodik benne a modern palota.

Kezében az asszony keze és árasztja a legifőbb jó ígértét.

— Mikor láthatom? — kérdi nekibátorodva.

— Minden délután hatkor kikocsizom. Ha a Viztoronynál lesz, felveszem és kicsit beszélgethetünk.

Egy héti vizik fehér táltosok a két embert. Szomorut álomba ringatja a rugós hinto-ágy, oldalán érzi a megérkezett Csoda-királynőt, fogja a karját, simogatja a kezét és egyszer a boldog szürkületben ráhanyatlik a szájára. Viztoronytól Viztoronyig tart az álom, aztán le kell szállania és a hatodik nap látja csak a kocsis oldalán a grófi koronát és a cimert. Megáll rá a szíve verése, mint az óra a földrengés idején.

Az utolsó sétakocsizás az álmok országában, az utolsó könyörgés, a be-teljesülő ígért sétája és holnap este kilenckor oda fog menni a kristálypalotába.

Egész nap poroszkál és megroppant esze már nem fogja a képzeteket, idegei nem reagálnak az érzetekre. Mumia jár az uccán, — képzelgi — aki visszaleve-nedett a Faraók közül, hogy eszte elme-hessen a legszebb királynőhöz, lehuzni a köntösét, megcsókolni a papucsát, megbujni a keblén, rászakadni a szájára, fölégni az ölben, meglátni a Csodát s aztán visszahalni, mumivá dermedni, hogy ezer évig hordja megkövesedett testében a rászállt Csoda ízét.

Titkos tapéta ajtó helyett megvilágo-sított hall várja. Pislogó szemébe bele-szur a ragyogó villany és rogyanó lá-bai lámpalázzal reszkettek, míg a fe-hérkeztyüs inas gögös szolgálatkés-zséggel elveszi a felöltőjét.

— A méltóságos asszony várja. — hangzik az engedélyező parancs és bot-torkál zilált bizonytalansággal a piros szőnyeggel borított márványlépcsőkön. Izgalommal égő agyában régi emlékek ujjáznak és bevallja, hogy úgy fél, olyan együgyűen, olyan gyerekes bor-zongással fél, mint amikor egyszer tíz-néhéteves korában a főispánhoz kellett mennie valamilyen protekciós ügyben és reszkette vígyázott, hogy a piros szőnyegen minél kevesebb poros nyo-mot hagyjon.

Nehéz tölgyfaajtó komor bizalmatlansággal nyílik. Aztán a második, a harmadik, a tizedik és aztán intim kis szobába jut, — kutat az emlékezéseiben és egy Courth-Mahler-regény nyomán megállapítja, hogy budoárban van. Le-ültetik és egyedül marad. Most szenved, gyötről a hallgatag rejtély, ráriad a zárt selyembrokát függönyre, amely mögött nem látható, nem hallható Vala-kit érez. Bukdácsol benne a szándék, hogy talán tovább állna innen, de kilép a függöny mellől az asszony, pihegő rózsaszín pongyolában, mint ahogy ki-fakad zöld levelek közül az érett rózsabimbó.

— Méltóságos Asszonyom! — hajlong esetlenül és alig látja anak megértő mo-solyát, játékos szivességét.

— Üljön le. Szomoru. — mondja egy szerü előkelőséggel és a férfit most gyötrőn keseríti, amikor a nevet hallja, a legvigabb percben, a leggyönyörűbb ajakról. Olyan szomoru ez — gondolja önmarcangoló aggállal. Szomoru Pál, árvaszéki jegyző, a Szomoru István szabómester fia, itt, a tündöklő fényű fogadóban, a halk szavu urnő mellett, akinek kedveskedő hangja lágyan zeng, mint az égi hárfá, az égetően zöld bro-kátfüggöny a falon, ez a sok szépség, mind, mind a megérkezett Csoda külső megnyilatkozásai. Otthoni legénylaká-sában meg a penészszagú ripszgarni-tura, az egyasztalkészes kényelmes-ség és még távolabb, a szülői lakásban, a vasaló-pörkölés émyegős szaga, fé-ligkészes kabátok a szegeken, köztük egy nadrág, két szárnyával kifeszítve, mint ajtó fölé babonaszegelte denevér.

— Parancsoljon egy teát! — szól az égi hárfá és attól riadtan még inkább magába hull. Teszi, hogy érdeklí a tea színe, nézi, hogy elfoglaltságát ma-nak indokolja. Az ujjai közt finom kek-szet morzsál, aztán csemeseg a szájá-ban, képtelen lenyelni, amikor szólni akarna, megakad a torkában és megkö-högteti a cigányut.

Háta mögött az inas-szobor. Nem látja, de a tarkóját égeti annak halotti-maszk arcán lefojtott gunymosolya. Ez még jobban zavarja, nagyokat nyel, izog-mozog, az egyik lábát átveti a má-sikra, eszébe jut, hogy ez nem illik, visszaveti, hánytörög, viaskodik tehe-tetlenmagával, köhög, rikácsol és ki-nyögi:

— Az életem legholdogabb perce. Kö-szönöm, köszönöm, méltóságos asszonyom.

S elébeomlik, átzug rajta a kétségbe-esett, dühös, véres boldogság, csókolja a kezét, lekuszik a lábához s amikor tovalép, csókkal bornl a lába nyomára.

Királyi fenséggel nyul utána a nő, magához emeli és csókot kegel az esztévesztőnek. Ott áll a fölemelt füg-göny előtt, fehér karján fölsiklik a se-lyem, hóna alatt feketén árnyazott bü-

vös mélyedés, a férfi odacsókolna, de nem mer, elrabolná a diadalt, de meg-torpan és kezei lehullanak, mint döglött madár szárnyai.

— Szomoru, — hangzik belülről, — jöjtem kérem. — Beljebb alázatoskodik és ott áll a boldog megvalósulás ígért-földjén. Rózsaszín titokzatosság, ködös árnyak, visszaviharzó szerelmes éjsza-kák beszédes sejtelmek. Raffinált illatár felhőzi be a selyempárnákkal magasra vetett ágyat, mely úgy áll ott, mint keleti templomban a misztikus oltár. Minden összefolyik könyvbeborult szemei előtt, értelmetlenül csak rásejt a dolgok valójára és míg szétesni érzi hitvány gyengeségét, ismét hallja a parancsot:

— Segítsen, kérem, kinyitni ezt a kaptart!

Katonás tempóval áll elé, bajlódik a gyöngyosor lefejtésével, karjai lépés-nyire kivetítve, nem bír távolodni, nem mer közeledni, a vágy belefáj a gerin-cébe és ólmos megálljt parancsol gyöt-remes kíváncsának az asszony föl nem érhető, pompázó előkelősége.

A gyöngy lehull a földre, az asszony utánahajol, ő pedig csak áll és nézi a selymet gömbölyűre feszítő csipőket, megrohanná, földre gyünné, de nem le-het, nem teheti, nem bírja elveszteni a józan megfontolást a megjelent Csodá előtt.

— Forduljon el kissel — ez már úgy csap bele az arcába, mint meggyalázó pofon, érzi, hogy ha ezt most megteszi, helyrenehozhatóan meggyalázza férfi-magát, beledől a neveltségesség szurkos pelyheibe, — s mégis megfordul és olvasni kezdi a tapéta girlandjait.

— Jöhet, kérem, — freccsentik büsz-keségére az utolsót és hümmögve, zi-hálva, lompos akaratának szánalmas vergődésével iszkol az ágy felé. Szomoru Pál, a csoda-váró a felkorbácsolt, megjuhászodott szerelem-cseléd.

Egy óra múltán ki nem élt vérpezs-düléssel, a megvertség keserü ízével a szájában, fölbujánzott vágyának tuské-től égetve piszmog lefelé a lépcsőkön. A kapu megnyílik és bezárul előtte, szemeit lesüti az inas előtt s hallja a vigasztalan, parancsolt köszönést: Jó éjt.

Jó éjt! — kacag rá odakinn a ra-gyogó este. A május fölguyjtotta az ég tiszta lámpásait, a hegyekről áthuz a friss levegő a város szívébe. Szomoru Pál elernyed izmai földuzzadnak a Ta-vasz újraértesítésétől, ráköszönti poharát a félig élvezett mámor, megdühösti a piruló szégyenkezés, el nem használ erejében lármázik a lebírási iramok kedve és kergeti. Fut, fut, uccákon, te-reken, aszfalton, köveken. Elhagyja az ivlámpák gögös előkelőséget, a gázlámpák polgári nyugalmát, kijut a külvá-roshoz, ahol már éjjelre zárultak az abla-kok és egyikből-másikból legfőbb ha-petroleumcséses szerénykedő ki pisztá-koló fényét. Eléri és megzörgeti a há-láz ablakát:

— Ki az? — szűrődik ki az ébresztett hang.

— Eressz be, eressz be, édes Mar-csám! Eressz be, az isten áldjon meg. — és már bujik is be az ugysis nyitó, ne-héz éjszakai szagot lehelő ablakon.

AUTOMOBILOSOK!

FIAT TORINO

a legkedveltebb világmárka

Az 1927-es Fiat típusok

magában összesítik az autotechnika összes vívmányait

Minden kis kocsit négyajtós, négy kerékes, valódi bőrözés, minimális benzinfogyasztás. Néze meg garázsunkat, legmodernebb berendezett javító-műhelyünk mely fel van szerelve

DUCCO

lakozási apparátus. Megnyit a soffor kurzus. A-i nálunk autószerkesztés beszerzi

ingyen garázsírozhat, továbbá kocsikat elvállalunk évi általány össze ben kezelésre.

Autómobilia

FIAT-TORINO Iőképviselete

SUBOTICA Skadarska u. 7.

A börbajusz

— Megáll az ember esze, amik manapság történnék.

— De hogy éppen a Szollárné!

— Hát nem féli az az Istent?

— Hogy számol majd be az urának a másvilágon erről a csufaságról.

— Hát jó, azt nem mondja senki, hogy ne menjen férjhez, hisz arra való, meg annak a két kis családjának apa is kell, de akkor mért nem ment Galsa Matyihoz, hisz kérette?

— Iszik? Hát ugyan ki nem iszik máma? A szegény se kutya, hogy mindég csak dolgozzon.

— Igazán nem fogy csudám, hogy ahhoz a jegyesképü Lőrinchez megy.

— Na vigyázzák meg, ki gyün az én szavam, nem lesz ezen áldás.

— Nézzék, nem rosszból mondom, mert hát ugy-e »az Isten keze szabad minden emberrel«, de higyjék el, van abban valami, ha valaki már jeggyel születik.

— Ott van a Sári András, a bal kezén hat uja volt és lám, tizenkettő magával állt a fa alatt, mikor a villám lecsapott, oszt csak ő maradt ott halva.

— Vagy teszem Mikus Tóni, akinek az egyik lába rövidebb volt, nem a kutba fulladt-e, mikor a vödört ki akarta huzni?

— Hiába, van ebben valami intésféle, csakhogy a gyarló ember nem tud benne kiokosodni.

— Ehm-e a Lőrinc is! Ámbár itt mint-ha más oldala volna a dolognak.

— Itt talán, bünömül ne essék, a Teremtő azért fuserálta el Lőrincet, hogy a világi népek óvakodjanak tőle.

— De hogy éppen Lőrinchez!

— Ó, az az asszony, az az asszony!

— Élő ember még ma is Homolya Gerő, megmondhatja, hogy már gyerekeknek is olyan szótalan, meg nagytörvényű volt, mint most embernek-e, csak akkor még nem látszott a jegye.

— Való igaz, hogy tán csak minden századik esztendőben születik olyan anyaggyász gyerek, mint Lőrinc.

— Ádám bácsi, a Lőrinc tulajdon édes apja, akár kétszer a füllere csavarhatta volna a bajuszát, akkora volt neki, Lőrincnek meg, bár a negyvenedik esztendőjét tapossa, olyan a képe, akár a tengerem.

— Egy szál bajusz, de egy szál szakáll nem sok, de annyi sem nőtt neki.

— Hát ez már jegy.

— De hallják, megint csak azt mondom én, nem véletlen az ilyesmi az Istentől.

— Lőrinc emiatt a jegy miatt nem kapott eddig lányt.

— Olyan egyes-egyedül él, mint ez az ujam-e!

— Még kutyája sincs. Ugy lehet a kutya meg se marad az ilyen ember házában.

— Ó! az az asszony, az az asszony, de hova is tette az eszét!

— Nézzék, nem hallomból beszélnek, de tulajdon két látó szememmel láttam, most esztendeje mult a tavasszal, hogy könny csepp nem sok, de anynit sem ejtett, amikor az anyját temették. Csak leszegte a fejét és ment koporsó után.

— Cudar az ilyen ember nagyon, nem hiába jegyes a képe.

— De tudják, legalább megmondaná, hogy mér men hozzá.

— Már ugy-e nem akárki ember az öreg Radóki, a szövetkezeti pénztáros, de mikor emiatt megszólította, annak is csak aszonta: csudát láttam István bácsi, csudát, nagypénteken vírradóra, mikor a varsákat mentem fölészni.

— Tán tudják is, mióta az urától özvegyen elmaradt, ő maga halászatot tovább.

— Ami igaz, igaz, el köll ösmerni, szépen eltartja belőle magát is, meg a két kis családját is.

Lőrinc, a szótalan, a jegyesképü halász éppen az utolsó potykát tette át a saját varsójából az özvegy varsójába most három hete, nagypénteken vírradóra, amikor a parti füzes zöldbe borult ágait széthuzta egy asszony.

Csak egy pillantást vetett oda s mint-ha igézet szállta volna meg, egy szemrebbenésig szinte fényben uszott előtte az egész Tisza. Majd lassan, zajtalanul, mint a tetten ért bűnös, visszahúzódott.

A többi sorukat pedig egész bizonyosan a legfőbb halász, Szent Péter igazította erre az utra. Mert hiába, emberek, még mai napság is vannak csudák.

De azért mégis csak van abban vala-

mi, hogy a Teremtő keze írása mindenkin rajta van, amikor megszületik, csakhogy nem minden gyarló ember tudja azt elolvasni.

Novoszel Andor

Bocsáss meg, fészke

Bocsáss meg, fészke, hogy elvagyom tőled.

Te nem tudod mi az, mi bennem ég!

Üzen a tenger, illatok üzennek...

Ugy csábit, vonz, úgy hív a messzeség.

Bocsáss meg, fészke, hogy elvagyom tőled.

Erősebb nálad ez a hatalom.

Blívös igézet hálója borul rám...

Es mennem kell, ha nem is akarom.

Bocsáss meg, fészke... te azt meg nem érted.

Mi az, mi engem új tájakra üz.

Égő szövétnék, világító idklya,

Mi bennem kígyul, vágy lángján: a tűz.

S vagyok: idegen égnek bus csillaga,

Virágon harmat, hegyesucson a hó.

Erdő vagyok, meg kis patak a völgyben,

Tenger vagyok, az örök lázadó.

S vagyok: a boldog, telkacagó öröm.

Suhanó, sötét, néma tájdalom.

Hogy is bírok el ennyi drága kincset!

Kell, hogy elszórjam — el is pazarlom.

S kirdly vagyok az érzéseknek trónján.

Dusan osztom a lelkem aranyát.

Nem, nem lehetek én soha kifosztott,

A holnap nekem százszor ennyit ad.

Bocsáss meg, fészke... ugy-e megbocsátasz.

Hogy sokszor hűtlen, haldatlan vagyok.

Üzen a tenger, illatok üzennek...

Visznek az álmok — hívnak a dalok!

F. GALAMBOS MARGIT

Taormina, 1927. április hó.

TERE-FERE

Dosztojevszki első fellépte. Egy német újságban most jelent meg Dosztojevszki első házasságának hiteles története. Ezt a házasságot a nagy író 1857 március 6-ikán kötötte meg Kusneckben, Szibériában, ahol már kitöltötte büntetését.

Dosztojevszki a házassági szándékáról először Varvara hugának ír aradozó levélben, melyet 1858 december 22-ikéről keltez.

A regényíró, miután elmesélte, hogyan találkozott jövődöbeli feleségével, egy Jasev nevű hivatalnok özvegyével, lelkesen fölkiált, akár egy növendék gimnazista:

— Örültem szerettem ezt az asszonyt, jobban szerettem, mint tulajdon életemet s ha megismernéd ezt az anygalt, magad is elámulnál. Okos, szeretetreméltó, művelt, szelíd természetű, valóságos. Balszerencséjében ismertem meg, mikor a férjének nem volt állása. Ha láttad volna, micsoda hátorsággal, erővel, önmegtartózással viselte el a sors csapásait. Most rettenetes helyzetben tengődik. Egy külföldi városban édeleg, mint özvegy, teljesen elhagyatottan. Szerelmemet sokáig nem vallottam be neki. Az urát úgy szerettem, mint a testvéretem, de az asszony mindig sejtette, hogy szerelmes vagyok beléje. Most szabad s az ura halála után másfél évre megkértem a kezét, miután a szibériai hetedik gyalogezred hadapródjává neveztek ki. Ismer, szeret, becsül engem. Hozzám jön. Ha közben nem történik semmi váratlan, február 15-ikén egybekelünk. Rendkívül hozzám való. Egyforma műveltségünk van, teljesen értjük, becsüljük, szeretjük egymást. Én harmincöt esztendő vagyok, ő huszonkét. Jó családból származik, de szegény.

Aztán az író rátér az anyagi kérdésre, megbizsa hugát, hogy járjon a pénz után.

Levelét így végzi:

— A tények magukért beszélnek. Én még mindig a bizalmatlan kormány felügyelete alatt állok. Zagyva eszméimért megérdemeltem ezt a bánásmódot. Egy házasságban azonban sokkal jobban meg fogok bízni, mint afféle

széllé-bélelt legényemberben. Azt tartják, hogy a házasember nem játszik úgy a sorsával, családjával és nem lekededik mindenféle veszedelmes gondolatokért, mint a fiatalság. Meg akarom szerezni a kormány bizalmát. Erre okvetlenül szükségem van.

*

A dolgos és hü berlini nő. Váltig dicsekszik a dolgos, hü berlini nőket. Aki meg akar győződni, hogy mennyit dolgoznak a berlini nők, annak elég egy reggel megnéznie a földalatti vasutakból, villamosokból, autóbuszokból kiszálló nőtömeget, mely a külvárosokból, az ipari, kereskedelmi gócpontok felé áramlik. A statisztikák megállapítják, hogy Berlinben 577.000 nőnek van ipari és kereskedelmi foglalkozása.

A hivatalos adatokból kiderül, hogy száz tizenhat és hatvan év közötti nő közül 37 a kereskedésekben, üzletekben, hivatalokban van alkalmazva. Németországban e tekintetben első helyen áll Berlin. Berlin után következnek Monaco 35 százalékkal, utána Hamburg 29 százalékkal.

De a berlini nő — ezt állítják a lokálpatrióták — hü is. Ezt nehezebb statisztikailag ellenőrizni, mint az előbbi állítást. Az egyetlen alapot a válásokról szóló kimutatás alkotja.

1925-ben Berlinben 7500 válást mondtak ki hűtlenség folytán, de száz eset közül 76-ban a férfi volt a hűtlen. A törvényszékek azt is megállapították, hogy a berlini nő többnyire csak a 25-ik év körül képes ballépést elkövetni. Ezzel szemben a férfiak leginkább 40 és 50 év között legénykednek.

Még egy nem érdektelen adat. Poroszország népjóléti minisztere a tizennégygyermekes családanyáknak külön jutalmat ad. Ezt az ajándékot legutóbb egy pomerániai anya kapta. Már el is juttatták hozzá a 350 aranymárkát érő porcellánkészletet. E csábitó kifizetés ellenére alig vannak tizennégygyermekes anyák. Berlinben egy sincs. 1926-ban a német fővárosban a születések 40 százalékkal rokkantak, noha közel annyi házasságot kötnek, mint békében.

A német statisztikusok még valamit tudnak. Azt, hogy a legboldogabb há-

zasságok azok, melyeket a börtönben kötöttek. Furcsa, de — legalább szerintük — így van.

*

Kártyáshistória. Párisban esett meg, A történet valóságáról szavahihető tanuk kezeskednek.

A híres kártyás a nagynénje temetésére indult. Előzőleg a virágárusnál gyönyörűszip koszorut vásárolt ibolyákból, rózsákból, gyöngyvirágból.

— Van még egy óráim — gondolta — kicsit benézek a körbe.

Gyászszalagos kürtökkelapjával megjelent az előcsarnokban. A szolgák néma részvétellel köszöntötték.

— Jules — mondotta a ruhatárosnak — addig beadom ezt a koszorut. Csak egy kicsit fölnezek.

Bement a kártyaterembe. A kártyamester javában gereblyézte a tétet. A gyászoló ur körüljárta a bakkarasztalt. Barátjai szorongatták a kezét. Így szóltak hozzá:

— Öszinte részvételem — majd hozzatették:

— Husz frankot teszek.

A kártyás a néma fájdalomtól lerogyott egy székre. De a kártyamester egyszerre eléje tette a koporsót. Ó siri hangon így szólt:

— Ötszáz frank a bank. Mehetünk, urak?

Nyert, vesztett, megint nyert, megint vesztett, bankot újított, de az aszal folyton ütött. Végre nem maradt egy fityingje sem.

Kitámolygott az előcsarnokba. Így szólt a ruhatárhoz:

— Jules, adjon kölcsön ötszáz frankot.

— Ha majd meg tetszik adni azt az ötvenet.

— Jó, jó. Hát adjon huszat. Azt se lehet? Hát tartsa meg akkor a koszorut. Azt eladhatja száz frankért. De most azonnal nyomjon ide ötöt.

És hozzátette:

— Szegény boldogult nagynénjem olyan egyszerű, áldott lélek volt. Mindig mondotta, hogy ne küldjék neki koszorut, ha meghal.

*

Kivégzés Kínában. Aponte, aki kínai utirajzait teszi közzé, leír egy pekingi kivégzést.

Peking uccáin délután egy és három óra között majdnem mindennap zeneszót hallani. A katonabanda egy csapat fegyveres katona előtt muzsikál, a csapat után durván összeszokkált kordély dőcög, azon ül az elítélt, a halálfelelemtől egészen megbutulva.

Az elítélt kezeit a hátára láncolják lóg, mely arról értesíti az uccát, miért kell életével fizetni a bűnösnek. Ő egyébként üveges szemekkel bámulja a mindenünnen odacsődülő népet.

E piszkos kínai városnegyedekben gyorsan összeverődnek az emberek. Néhányan próbálják kisilabizálni a papirkardon levő kínai ákombákomokat. Ha tolvajról van szó, akkor így kiabálnak:

— Csak végezzék ki megérdemli.

Aztán a katonákhoz csatlakoznak, velük együtt mennek a Cen-men-re, a kivégzések szomorú helyére.

Ha pedig valami szerelmi tragédiáról van szó, az érdeklődés még jobban fölszigázdódik, még nagyobb tömeg kíséri el utolsó útjára a halálraitéltet.

Minap egy mongolt kísértek így a katonák, aki megölte feleségét. Egyetlen kívánsága az volt, hogy erre az alkalomra fehér ruhába öltözhessen s míg a kordély dőcög, irhasson. A szerencsétlen szerelmes verseket írt ahhoz a nőhöz, aki miatt megölte feleségét.

Peking szereti az ilyenféle látványokat.

Nemrégiben két helyőrségi katona nagyon sok rizsot talált inni. Utána jegy nélkül próbált beszökni egy színházba. A jegyszédők tiltakoztak, erre a katonák előrántották pisztolyukat, lövöldözni kezdtek.

A hadtestparancsnokság a két katonát azonnal lefejeztette. Fejeiket intő példálul föltűzte a színház két pillérére, meghagyva, hogy három napig maradjanak a bűnösök fejei kintüve.

A szinigazgatónak óriási sikere volt. Az összes jegyek egy pillanat alatt elővételben fogytak el.

Hetvenöt éves a suboticei zsidó Nőegylet

Ünnepi istentisztelettel ülik meg hétfőn a zsidó Nőegylet és Népkonyha jubileumát

Felemelő ünnepe lesz június 7-ikén, kedden a suboticei izraelita nőegyletnek és népkonyhának, amely most ünnepli fennállásának hetvenötödik évfordulóját. A háromnegyedszázados jubileumot hétfőn, zsidó pünkösd napján a zsidó templomban ünnepi istentisztelet keretében ülik meg, egy később megállapítandó időpontban pedig ünnepi közgyűlést és más jubileumi ünnepségeket is terveznek.

A suboticei zsidó nőegylet és népkonyha hetvenöt éves története nem annyira külső eseményekben, mint inkább a jótékony és emberbaráti cselekedetekben gazdag. A világosi fegyverletétel után 1851 februárjában alakult meg a suboticei zsidó nőegylet, amelynek első elnökei Hirsch Teréz és Geiger Mária voltak, míg titkára Blau Simon volt. A szerény keretek között megkezdett munka évről-évre erősödött és a régi Szabadka zsidó társadalmának minden számottevő tagja hozzájárult ahhoz, hogy ezt az emberbaráti jótékony egyesületet felvirágoztassa és izmossá tegye. Különösen sokat fejlődött a nőegylet Heintzrichné, később Geiger Adolfiné és Taussig Vilmosné vezetése alatt. Erős akarattal és buzgó fáradozással teremtették meg azt a biztos alapot, amelyen a jótékony egyesület jelenleg is nyugszik és amelynek folytán érdemessé vált egy a városnak, valamint a közönségnek pártfogására és támogatására és aminek segítségével el lehetett érni annak az eszményi célnak a megvalósítását, melynek az elérése a nőegylet hivatászerű kötelessége.

Lehetetlen felsorolni az egymásután váltakozó elnököket, alelnököket és titkárokat, akik a legjobb akaratukkal, minden tudásukkal és önzetlen fáradozásukkal álltak a jótékony cél szolgálatában és akiknek a munkája virágoztatta fel az egyesületet egész irai magas színvonaláig. 1882 januárjában ünnepelték az egyesület harmincéves fennállásának évfordulóját, 1893-ban a negyvenéves jubileumot, 1902 januárjában pedig a nőegylet félszázados fennállásának jubileumát és ezekhez az ünnepségekhez csatlakozik most a hetvenöt éves évforduló szép ünnepe.

Külön-külön megemlékezni a háromnegyedszázados ünnepségen a nőegylet-hez tartozó népkonyha nemes emberbaráti működéséről, amely különösen 1921 június 5-ike óta fejt ki Szuboticán nagyfontosságú emberbaráti működést, amikor elhatározták azt, hogy a népkonyhát egész éven át üzemben tartják. Ez a nemes intézmény néhány éve külön otthonnal rendelkezik és a nőegyletnek legszebb intézménye. Felekezetre való tekintet nélkül nyitva áll az ajtaja mindazok részére, akiket szomorú sorsuk arra kényszerít, hogy igénybe vegyék a segítségét. A népkonyhát átlag kilencvenen veszik igénybe naponta és maga ez az intézmény egyedül is indokoltá tenné a nőegylet fennmaradását.

Ezenkívül azonban a nőegylet még számos irányban fejt ki jótékonyt: munkaképtelen és szegény asszonyokat havi segélyben részesít, szegény leányok kiházasításához segélyt nyújt, szegény tanulóányokat tankönyvekkel és téli ruhával lát el, a hozzá folyamodókat esetről-esetre segélyben részesíti, a különböző jótékonyági intézményeket rendszeresen támogatja, télen tüzelőanyagot oszt ki a szegények között és szinte felsorolhatatlan sok jótéteményben részesíti a rászorulókat. Az egyesület áldásos működésének dokumentálására talán elég azt az egyetlen adatot felemlíteni, hogy a legutolsó esztendőben az 1926 május 1-től 1927 április 30-ikáig terjedő időben a nőegylet 89.530 dinárt fordított segélyezésekre, míg a népkonyha összes kiadása 122.096 dinár volt.

A suboticei zsidó nőegylet és népkonyha elnöksége ma a következőkből áll: ügyeleti elnök Ungár Pálné, népkonyhai elnök Sporer Mórné, nőegyleti alelnökök Kriszthaber Jenőné és Szenes

Arnoldné, pénztárnok Váci Józsefné, ellenőr Licht Samuné, népkonyhai alelnök Gled Adolfiné, pénztárnok dr. Hirth Ferencné, ellenőr Neumann Oszkárné, titkár dr. Lórdán Zoltán. A mai vezetőség hivatása tovább fejleszteni a nemes emberbaráti egyesületet, amelynek a háboru csapásai és a gazdasági viszonyok leromlása óta egyre szaporodnak

a kötelességei.

A suboticei zsidó nőegylet és népkonyha háromnegyedszázados jubileumi ünnepén büszkén tekinthet vissza a jótéteményekben és emberbaráti cselekedetekben gazdag multra, amelynek hetvenöt esztendeje alatt sokezer szenvedő szerencsétlennek szántotta fel a könnyeit.

Öreg diákok

Irta: Fischer Jákó dr.

Eljöttetek valamennyien, régi jó cimborák, derék iskolás pajtásaim, akik az Ur 1887-ik évében együtt drukkoltunk a világ legnehezebb vizsgája, a matura előtt. Itt vagytok valamennyien, akik negyven év előtt június hónapnak negyedik napján a nálam megörzött írásos nyilatkozatban megfogadtátok, hogy a legközelebbi tíz évben találkozni fogunk mindannyian, akik »akkor testvéri szeretetben élve egymással, most elválnak és mint férfiak ezen őszinte barátságukat és szeretetüket megújítani akarják.«

Az első tíz év — ugyálszik — megeláztotta ezt az intim vonzalmat és a gyermeki egyszerűségből fakadó meleg baráti érzést, de a negyven év, mikor az élet teléhez közeledünk, mikor a második gyermekéveinket kezdjük ismét élni, újból összehozott bennünket. Milyen fájdalom, hogy a huszonötötököl csak ilyen kevesen maradtunk meg és nem szoríthatjuk keblünkre azokat is, akikkel a sors kegyetlenebbül bánlt, akiket időelött elragadott tőlünk. Milyen kár, hogy nem büszkélkedhetünk a jó öreg professzoraink előtt, akiknek akkor kezében volt a mi jövőnk irányítása? Szeretnénk előttük eldicsekedni, hogy munkájuk és vesződsük nem volt hiábavaló és nem csalódtak, amikor az életre elég éretteknek minősítettek bennünket.

De hol vannak ők is a szelíd Tipka Antallal, az osztályfőnökkel együtt, aki még néhány év előtt, a hetvenen felül, gyalog járt ki kedvenc kebeli szülőjébe és utánozta azt a bizonyos Cincinnatus urat, aki a konzultágot az ekével, ásóval és kapával váltotta fel. Milyen kellemes ma visszagondolni rá, a homeopátiás gyógymód propagálójára és a világ legnagyobb papucsosára, mikén azt mi annakidején megittuk. Emlékszel-e rája, Tari Pista barátom? Amikor a görög írásbeli dolgozat készítése közben a hátad mögé állva vizsgálta a fordításodat és az ő jellemző orrhangján dunnyogta, hogy »maga Tari stibicelt« (puskázott), magát felfüggesztem az érettségi vizsgától. Te méltatlankodva utasítottad vissza ezt az alaptalan vádat, pedig a vád nem is volt alaptalan, hanem perrendszerűen bizonyítható. Az történt ugyanis, hogy az öreg az iskola táblára felírta Aeneas egyik költeményét és mi hamarabb készen voltunk a fordítással, mint a tanár a szöveg leírásával. Hiszen csak az első sorokat kellett megismerni és a többi könnyű volt a puskából fellapozni, lemásolni. De hát a puskázót is könnyebb utólni, mint a sánta kutyát. Hiszen mi a fordítás birtokában olyan boldogok voltunk, hogy azt sem ellenőriztük, vajon milyen szöveget írnak fel végig a táblára. És valóban az érettségi szövegből kihagyták a zárjelben levő sort, ami a magyarban, zárjel nélkül, de le volt fordítva és így valamennyien egyöntetűen azt is irtuk a dolgozathoz, ami kihagyandó lett volna.

A rosszindulatú tanár bizonyára be is váltja a fenyegetését, de a mienk nyomban felvilágosítással szolgált és erre az összes dolgozatok egyszerre szakadtak széjjel, mint katonai kommandóra. Tehát Téged sem függesztettek fel az érettségitől, amiként nem hozott halálos ítéletet felettünk a diákok félelme, Fehér Ipoly sem, aki azt konstátálta, hogy mind a kilencen, akik egy osztályban készítettük a matematikai dolgozatot, ugyanazt a szorzási hibát követtük el.

Persze a Szeibenburger tati nem kisebb újságot olvasott és tartott maga elé, mint az akkori »Egyetértést«, nehogy módja és alkalmá legyen észre-

venni, hogy Stein Jakab osztálytársunk, aki a nevére »Garaira« akarta sokszor magyarosítani, de akin még ma is rajta maradt a »Ribicei« nemesi előnév, dolgozta ki részünkre a több ismeretlen párosult egyenleteket. Szinte »Auforderung zum Tanz« volt a viselkedése. Felszólítás, hogy fiúk, ne szégyeljétek magatokat, segítsetek egymásnak és ha mégsem mennétek, hát kimenekülök egy kicsit a folyosóra a meleg elől. Ezalatt talán a leggyávább is helyrepotholhatja azt, amit nyolc iskolai éven át elmulasztott.

Annyi bizonyos, hogy olyan józúket és nagyokat senki sem tudott ásitozni, mint ez a tanárunk, aki amellet, hogy az önkéntes tűzoltóknak feszes uniformisában szerette volna a hadsereg varázsát kifejteni, a legnagyobb színész, lehet mondani, színésznő barátja volt a városnak, de egyben a legelnézőbb szinkritikusa a hetenként egyszer megjelenő »Szabadkai Közlöny«-nek. Hiába tartott felfedező körutat éjjelenként az ő »Sárkány Katája«, a »Tati« csak reggel felé vetődött mindig haza. Nem csoda, ha mindig ásitozott.

Emlékeztek-e megboldogult Prokesch Ignácra, aki a sétáló, korzózó diákok réme volt.

Mindenki el lehetett készülvé a felszólításra, aki ezzel a tanárunkkal az uccán találkozott. Nem kellett ennek a találkozásnak éppen a főuccán történni, az ő Argus-zemei a melléküccákat sem kerülték el. Őt tartottuk a legnagyobb spionnak. Már a következő órán kiszóltotta néhai Deli Ferkó vagy Kávai Gyurka barátainkat, akik persze egy szót sem tudtak a leckéből. Aztán jött a fanyar szemrehányás: »Deli! Maga tegnap megint cigarettázott!« »Kávai! Maga tegnap este ismét kurizált!« Nem is engedte őket az érettségire.

Mi tagadás benne, nem nagyon élvezetes volt a tanítása ennek a tanárnak, aki »feladta« a leckét és nem úgy, mint Kosztolányi Árpád, akinél minden diák a magyarázatából megtanulta a két legnehezebb tantárgyat, a matematikát és a fizikát.

Mennyire sajnáljuk, hogy nincs közöttünk dr. Toncs Gusztáv, a magyar nyelv és irodalom, valamint a bölcsészeti tanára. Meghívtuk, hogy jöjjön közénk, de ő elháríthatatlan akadályllyal mentette ki az elmaradását. Szeretettel emlékezünk meg róla, akiről már akkor is elismertük, hogy a legműveltebb és a legolvasottabb tanárunk volt. Nem változtat ezen az, hogy a bölcsészeti előadásainak nagyobb részén elszundikáltunk, mert valószínű, hogy nem az ő monoton hanghordozása, hanem a delutáni tikasztó hőség és a tárgy emészthetlensége volt az ok, hogy minduntalan felkapkodni kellett a lehanyatló fejünket. Azt hiszem, hogy nem veszi rossz néven, ha most negyven év után elárulom neki, hogy az ő csufneve volt a »Kabak«, Haverda direktoré pedig a »Butus.«

Jaj volt annak a tanárnak, akinek valami gyengéjét felfedezték a diákok. Az nem menekült el az irónia nyilveszői elől. És a diáknak éles szeme van ebben a tekintetben. Nem lehet elrejtteni előle semmiféle félszagséget, emberi gyengeséget.

Egyébként Haverda Mátyással nem volt sok dolgunk. Az igazgató csak inspicálni járt be hozzánk és a klasszika filológia tanára különben sem sok vizet zavart. Az elmaradhatatlan Fehér zsebkezdője, melyet állandóan kézben tartott, már messziről felismerhetővé tette, aminthogy ő is minden diákot ismert. Bámulatos volt az

emlékezőtehetsége, amely annyi sok év után sem hagyta cserben. Most, amikor a napokban meghívtam az érettségi találkozóra, elmondottam, hogy kik lesznek együtt. Minden egyes névvel tudott megjegyezést tenni, mintha a tanári konferencián elnökölne. Dr. Löbl Nándorra nagyon kíváncsi volt és Stein Jakab tiszakálmánfalvai orvosra, pedig rögtön rámondta, hogy milyen elsőrendű tanuló volt.

Ne feledkezzünk meg Mérei Ágoston szeretett tanárunkról, aki még most is teljes, jó egészségben köztünk van és velünk együtt él-ezi a visszaemlékezés örömeit. Emlékszem rá, hogy milyen sokoldalú képzettsége volt. Akármilyen szakmát kellett helyettesíteni, őt vették elő és ő a nyelveken és a történelmen kívül a természetrajzot is éppen olyan otthonosan kezelte, mint az irodalmat vagy a fizikát. Érdekes, hogy még ma is naponta kijár az ő kis földjére és sajátkezűleg gazdálkodik és ahonnan mindig üdén tér haza. Ugyálszik, az öregek visszakiánkoznak a földnek, a természetnek a szeretetéhez.

Ki gondolta volna akkor, hogy Kulundzsics Pájó tiszteletes urunk után a város legszebb uccáját fogják elnevezni, mikor a mi időnkben fegyelmi vizsgálatot kellett kiállania pánszláv érzelmei miatt. Persze akkor is voltak intoleráns nacioanlisták, akik az uralkodó osztályhoz való tartozásukból tökélet kovácsoltak. A puritán jellemű embert, korrekt gondolkodású tanárt és a kötelességét teljesítő tisztelendőt nemcsak a fegyelmi bíróság rehabilitálta, hanem a nagyközönség is, amikor őt plébánossá választotta meg.

Szeretettel gondolunk vissza Iványi István tanárunkra, mint olyanra, aki igazi nevelője volt a tanítványainak. Őt nem elégitette ki az iskolai tanítás ideje, hanem rendelkezésre állott a jó diákoknak máskor is, amikor ezért fizetés nem járt. A privát diligencia nélkül nem volt becsülete előtte egy tanulónak sem, pedig tanította a latint, magyart és németet, irodalmat és amelyet ráért megírni Szabadka város történelmét, eredeti kutforrások felkutatása alapján.

Korán elköltözött Grohmann Vilmos tanárunkat is emlékezetbe idézem, habár minket nem tanított. Ehelyett, az életbe kikerülve, sok szatírával csipkedett meg az általa szerkesztett »Bum-berdo« című éleclapban.

A tanárokkal ekként elszórakozván, jusson eszünkbe azoknak a neve, akik már nem jöhettek el erre a találkozóra. Deli Ferkó, aki azt hitte magáról, hogy szebben énekel Fráter Lórántnál, Furherr Gyula, aki a harmadik padból tudta kiolvasni a felmondandó leckéjét, Kohn (Kármán) János, az első eminens és későbbi noviszadi főorvos, Kávay György, a legszerencsésebb udvarló, Vidákovics Balázs, a néger kinézésű katymári jegyző, Fülöp Bertalan sánta pajtásunk, későbbi kir. adótiszt, Gabrics Vince városgazda, dr. Havas Dezső orvos, Milényi Samu, Pataki Emil, aki megígérte, hogy az anyósát is magával hozza és Körmőczy János nincsenek többé, Fränkel Manó, aki a legjobb táncos és nőihangu énekes volt, mindjárt a vizsga után Buenos-Ayresbe származott el és ugyálszik, nem hagyhatja el gyárüzemét.

Azok, akik eljöttetek, legyetek üdvözölve! Nézzünk vissza negyven év elmulására és vessünk számot azzal, hogy mit végeztünk, hogy magunkkal és az egyetemes emberiséggel szemben teljesítettük-e a kötelességünket? És ha nem hiúlt ki még belőlünk az iskolapadokban szerzett baráti érzés, akkor tartsunk továbbra is össze az élet alkonyán.

RÁDIÓAMATŐRÖK

szakvéleményt adok, készülékeik felülvizsgálását, javítását végzem, új készülékek szakszerű felállítását, mindennemű alkatrészt szállítok legolcsóbban

CZUCZY EMIL OKL. MÉRNÖK
SUBOTICA,
MASSARIKOVA 25. 181

Kabos Ilonka

Páris, június

Ez az Élet könyve egy kicsit,
A tied is tehát, Ilonka,
S mert nagyon-nagyon a Halálé,
Ne tépd íjű haraggal rongyra,
Élet és Halál egy testvérek
És úgy ülnek egymással szembe,
Mint Kabos Ilonka és

ADY ENDRE

Ez egy csinos, piros könyvben a »Vér és arany« legrégebbi amatorkiadásának első oldalán olvasható. Szépen megformált betűk, egyenletes sorok, látszik, hogy a költő kezében nem remegett a toll, mikor ezt a döbbenetes erejű dedikációt írta. A dátum 1908. januárját idézi föl és Budapestet, azt az időt, amikor Ady Endre mindennapos vendég volt Kabos Ede vendégszerető otthonában, ahol hosszú órákon keresztül elbeszélgetett, eltréfált a ház szemfényével: Ilonkával. Éjszaka kemény tusás a »Három holló«-ban, nappal megpihenés, erőtöltés Kaboséknál józan, polgári lencsefőzelék és finom, habos földieper mellett. Szombat délután a ház ura, a Budapesti Napló szigorú főszerkesztője bezárja »Bandit« a dolgozószobájába és az ajtó csak akkor nyílik ki, ha három vers elkészült már a vasárnapi lap számára.

Mulnak a hetek, a hónapok és a hártság Ady és Ilonka között egyre meggyőzőbbé, egyre melegebbé válik. Ilonkának születésnapja van és Ady kettős ajándékkal lepi meg »kedves kis hugát.« Oda áll az ünnepelt elé, egyik kezében selyemcukor, a másikban az új Ady-könyv, a »Szeretném, ha szeretnének.« Ilonka a könyv felé nyúl először, gyorsan átlapozza s az egyik oldalon rábukkan a hozzáírt versre: *Fehér lány virágkezei...*

Érdekes, hogy Ady mennyire szándékosan választotta témául Kabos Ilonka kezét, mintha tudta, érezte volna ennek a kéznek sorsát, hivatását, mint ha előre érezte volna, hogy ez az ideges, elomló s megint fölviruló, virág-érzékenységi kéz érdemes arra, hogy Ady Endre állítson neki versbeafagott, örök emléket a könyvében. Azóta sok ezer embert rikatott és vigasztalt meg ez a kéz, Kabos Ilonka keze, ujjongó és zokogó akkordok elővarázsolója, fehér virág, amelynek illata a legtisztább és legnemesebb muzsika. Azóta Kabos Ilonka művésze minden országban megcsillogott és ma már Párisban, Londonban így hívják: *Európa legnagyobb zongoraművésznője.*

Most itt lakik Párisban, Auteuil-ben, egy kedves, kertés villa első emeletén, bezárkózva négy fal közé. Órák hosszat viaskodik hatalmas fekete zongorájával. Igen, viaskodik, örök küzdelem, mámoros és veszedelmes vítézi torna. Kabos Ilonkát pedig mélyeséges, igaz szerelem köti a zongorához, halálos szerelem, amely az étellel együtt mulik el. De nem is mulik, csak átalakul, mint minden termékeny szerelem, mint az elcsendült hang, mely lélekklavínákat indíthat el. Az interpretátor művésze alkotójával együtt száll a sírba, de elmúlása után is hat tovább titokzatos módon és láthatatlanul. Lehet, hogy nincs igazam. Lehet, hogy költői képzelődés az egész, de ösztönöm néha azt sugja, hogy egy-egy verssor vagy mondat különös, mákonyos zeneiségében valami rég porladó muzsikás művésze virágozik tovább. Valamelyik finomlelkű és hallhatta ezt az egyetlen és egyéni árnyalatú melódiát tülkölő pásztoról vagy kóbor hegedőstől, a hang gyökeret vert benne s a késő utód szavaiban századok múlva zendül meg újra. Lehet, hogy képzelődés, de vajjon van-e költő, aki nem döbbsen meg néha szavaival ismeretlen, soha nem hallott, atavisztikus zengéséről?

Kabos Ilonka fanatikusan hisz az interpretátor művészetének szociális hatóerejében. Nem a hírért, nem a dicsőségért zongorázik, nem is a pénzért. Magasabb rendű erő, benső parancs ülteti a zongorához, lelki kényszer, amely lényegében azonos Kant kategórikus imperatívuszával. Nem vizsgálgatja, nem boncolgatja, hogy van-e célja, eredménye a muzsikálásnak. Elég anynyi, hogy kell zongorázni, a természet pedig nem parancsol hiába.

— A muzsikálás vallomás — mondta egyszer, mikor meglátogattam — és nekem mindegy, hogy egyedül, bezárt szobában vagy a dobogón ezer ember előtt játszom. Már gyerekkoromban megtanultam, hogy ne legyek szégyenlős, álszemérmes, hanem mondjam ki a gondolataimat, az érzéseimet nyíltan és őszintén. Talán éppen ennek a nevelésnek köszönhetem, hogy a közönség

elő is ki merem teregetni érzésvilágom útjait. És talán még valaminek: szeretem az embereket Optimista vagyok a végtelkéig, az én szememben minden ember a jószág és a becsületesség mintaképe, egész addig a pontig, míg ki nem derül róla, hogy gazember. Nem gátol tehát sem gyanakvás, sem félelem és ennek nagyon örülök, mert úgy vélem, hogy csak az a művész adhat mélyet és nagyot, aki őszintén ad.

Finom fejét lehajtja, úgy beszél, mintha magának beszélne. Hangjának csengése épp olyan közvetlen, épp olyan őszinte, mint a muzsika, mely zongorájából kiárad, ha játszik. Az Élet — írta róla Ady — az ifjú Élet, a hívő és dolgozó generáció. Tegnapelőtt Londonban zongorázott, tegnap Hollandiában, ma Párisban, koncerttermekben és a legelőkelőbb arisztokraták estélyein és holnap, holnap talán ha-

zamegy Budapestre. Külföldön Bartók-nak, Kodály-nak, Dohnányi-nak, Weíner-nek, Harsányi-nak, Kósának szerzett hódolókat, odahaza majd a fiatal francia zeneszerzőket mutatja be. Dolgozik, egyre dolgozik, életereje hajtja előre, megalkuvások nélkül halad egyre magasabb csucok felé. Szép, fiatal aszszony és nagy művész, tehát nagyon sok ellensége lesz még. Lesznek, akik gyűlölik majd, mert tehetséges, mások meg hizelegnek majd neki és csak titokban áskálódnak ellene. Minden nagy művésznek ez a sorsa, ezt jól tudja Kabos Ilonka, de azért nem retten vissza, virágkeze végigfut a billentyűkön és muzsikál, muzsikál, míg a szíve dobog, az igazi művészetnek úgy sem árthat semmi és Kabos Ilonka zongorajátéka igazi művészet, a legigazibb s ha valaki hallotta egyszer, nem felejtí el többé soha.

Honti Ferenc

A vesztfáliai béke

Az iskolához közel esett a park, annak falombjai között rigók kergetőztek s tulózó hangjuk beszált az ablakon. Csupa illat volt a levegő, ismeretlen helyről küldte üzenetét a gyöngyvirág, jókedvű kacagások hársantak fel kívülről, álmodozik a föld, amely a határban buzavetések zöld bölcsőjét ringatta, ugyanakkor pedig az egész lányosztályt bezárták délután hétig.

Az osztályfőnöknő csakis azon tündött, hogy ki volt a bűnös, de ezt a problémát megoldani soha nem fogja, mert az előzményeket örök homály fűdi.

Ha komolyan vesszük az életet, be kell látnunk, hogy a kíváncsiság mit sem ér. Minek tudjon az ember mindent, mikor annyi tapasztalathoz jut az életben ugyanis, hogy elég volna a fele is. Mert az lesz a legnagyobb boldogság — higyjétek el nekem — ha egyszer senkimen tördök semmivel. Az ellenkező rész manapság legfeljebb egy osztályfőnöknőben születhetik meg, aki meddő öreglányágában annyi mindenre kíváncsi, hogy immár csak az ilyen születésekhez jut el. Érdemes volna öt külön is lerajzolni, de csak úgy, ha keblemetlenebb volna az időjárás, teszem azt holond őszi eső verné az ablakot, sőtét falkában varjak kárognának a ház fölött — akkor, ah, igenis, akkor a stilsztika segítségével megfelelő hasonlatokhoz is jutnánk, meg hagyva ki a pápaszemet, a fonnyadtan vékony két arcot, de főlemelve kegyelemből a ritkaságszámában, mélytűző tekintetet, amelyet — Isten tudja, mily gondolatok ragyogtatnak meg ennyire!

Az bizonyos, hogy a kis lányok határozottan jobban érezték magukat két óra előtt, mint kettő után s habár nyitva volt az ablak, mégis azt gondolták, hogy ők most rabok, akiket megfosztottak a szabadságuktól. Az is megfordult a fejcskékükben, hogy milyen kárpótlást ad majd mindezekért egyszer az élet, határozott választ azonban nem kaptak. Csak bámulta a levegőt az egész osztály, akik pedig közelebb ültek az ablakhoz, sokkal nagyobb érdeklődéssel lesték az uccán járók szavát, mint a kis Gizi akadozó felelését.

Unalmas is volt az s az ember — értve alatta az életet kíváncsi, üde, szemmel néző, eleven ifjúságot — sosem hatolhat bele a pedagógia misztikumába, amely novellahősök, halálos szerelmek, várkastélyok festői leírása, izgalmas, fojtott hangú párbeszédék helyett arra az unalmas problémára akarja terelni a figyelmüket, hogy Richelieu miért rendelte alá a vallás érdekeit a politikának?

Keserves nyögdecslések után mégis elintézte Gizike a kérdést, aztán megvillant agyában a boldog remény, hogy a többi már más mondja el. De a tanárnő ezuttal nem volt hajlandó félbeszakítani a feleletet s kimondta a kegyetlen szót:

— Tovább!

Igy aztán Gizike nagy kellenlennél belekezdett a lecke második részébe.

— A vesztfáliai béke. A vesztfáliai béke, amely alaptörvénye lett Németországnak... Németországnak...

Most, csak ez egyszer most segits, Istenkém, gondolta a kislány és belekezdett újra.

— A vesztfáliai béke. A vesztfáliai béke, amely alaptörvénye lett Németországnak... Németországnak...

Ekkor csoda történt, a kedves nővér ugyanis azt mondta:

— Elég. Folytassa Ila.

Gizi mélyet lélegzett, Ila pedig titokban megfogadta, hogy ha ezen is át-esik, lefekvés előtt egy üdvözlégyvel többet mond. Annál nagyobb oka volt erre, mert azt sem tudta, miről van szó. Csak nézett nagy őzike szemével jobbra-balra.

— Mi van a kezében? — hangzott ekkor hirtelen a támadás.

Ila jól markirozott ártatlansággal mutatta fel az üres kezét, a padok alatt azonban hirtelen élénk mozgás támadt, mintha kézzől-kézre szaladt volna valami, miközben az első padból kirepült egy levél.

Az osztályban csend lett, szíveket tépő, izgalmas csend, ami rosszabb mindennél, különösen ilyen tavaszi napon, amikor egyre jobban pattan a rózsafakon a rügy, hogy kacérkodásba kezdjenek a napsugárral.

A levelet a tanárnő vette föl s egyre jobban elkomoruló arccal olvasta, szinte önmagának suttozva:

— Szerelmes vers! Bizonyos románc egy bizonyos keresztnevet viselő fiatal úrról, meg egy kurtaruhás lányról, akik kicserélik érző kis szívüket, aztán belesodródnak az élet nagy árjába, hogy még sokáig és sokszor gondoljanak egymásra. Voltaképpen a vágy csak a bizonyos keresztnevet viselő ifjút emésztí, mert a szívtelen leány játszik a férfiszívekkel és csak a temetésére érkezik el annak a bizonyosnak.

Szó sincs róla, izgalmas, lelkekbe kapó történet volt az és sóhajok röpültek minden poétánál nagyobb poéta: a szerző felé. Épp azért nem mertek egymásra nézni a kislányok ebben a dermesztő pillanatban, mikor a költszet muszája megszegyenülva kullogott tovább. Gyenge, fagyott szárnyu madárkák voltak ők most és némán fogadták a vallatást.

— Kié ez a levél?

Egy negyedórai sikertelen faggatás után pedig elhangzott az ítélet:

— Az egész osztály itt marad hatig.

Hogy még nagyobb legyen a büntetés, becsukták az ablakot is. Ez volt a legnagyobb kegyetlenség, nagyobb annál, amit emberi ész felfoghat, gyenge erő megérthet, elveszik a rab tigris levegőjét, sólyom elől a bérceket, mikor dobveréssel, trombitaszóval épp akkor haladnak arra bizonyos hősök, akik fáradtan és porosan is félistenek maradnak ifjúái álmok rázsáskertjében. Ezek a hangok aztán csak igen tompán szűrődnek a szobába, megélenkítésükhöz szükség van a belül fakadó érzésekre.

Egy pici székeség odasugta Ilának:

— Látod! Meg kellett volna monadni az igazat!

Az osztályfőnöknő aztán zsebregyúrta a levelet, az ablakhoz lépett és megszire eltekintett a levegőgömbben, ahol madarak repültek nagy sietéssel, közben diszkréten sóhajtott és visszatért a jellenbe.

— Ila, folytassa a leckét.

Ila pedig, látva, hogy itt már ugysem használ semmi, mára vége mindennek, mert hat óra után komoly idők

következnek (sem séta, sem elemzése magának a szerzőnek eredeti felfogásában a versnek) — fejét lehajtotta s tengernyi keserűséggel, tompa hangon, amelyet a sírás fojtogat, belekezdett a világ legunalmasabb dolgába, amihez, Isten rá a tanum, semmi köze, hiszen szól arról a bizonyos vesztfáliai békéről, előbb címként említve föl, aztután mint az első mondat elejét, amely alaptörvénye lett Németországnak.

Bob.

Kicsi város

A szomorú lány bejött a vendéglőbe. Asztalhoz ült és az étlapot kérte. A levest bizonyos kecses, ám mégis észrevehető mohósággal kanalazta, mint aki jóideje nem evett már. Azután valami huséltelt rendelt. S amíg ez készült, a szomorú lány poudrét vett elő és a retikül belső lapján fényesedő tükröt maga elé tartva egy darabka szarvasbőrrel az arcát kezdte dörgölni. Ebben semmi különös nincsen, nemde jó olvasó?

A szemközti asztal az »Igyunk barátim« asztaltársaságé volt. Barnára füstölt gipsz Bacchus meresztette pillait e törzsasztal mögött. Az asztaltársaság saját Bacchusa volt ez, védszent vagy kicsoda, egy könnyelmű órában indított gyűjtés eredménye, Kalupetzky hozta, a gyógyszerész, Felhervárról. A borköziség rózsaszínjében, igaz, hát megszépült olykor e füstös, barna isten és a cécók hevében Tormai bácsi, az adótárnok, szájon is szokta csókolni részegen és cuppanósan. Szóval hát szent egy istenség volt és szörnyű mód büszkélkedtek rája.

Kilenc felé járhatott. A törzsasztalnál mindössze Csupor ur, a segédhivatali tiszt merült el az estilapban, no meg a vendéglős ült ott, ugyanis mint vendéglős, ugyanis mint tag. A szomorú lányt figyelte, aki még mindig a vacsorára várt. Nem mutatott semmi türelmetlenséget, a vizenyős fehér gázlámpákat nézte és a papírtányérokat körülöttek, egykedvűen és láthatóan messzire utazott gondolatokkal nézte, pedig hát jó tíz perce várhatott már.

— Lajcsi — ordított a vendéglős — Lajcsi, mi lesz a bal hárommal?

— Az istenfáját — tette hozzá azután halkabban, önmagának mintegy, no meg Csupor urnak, a segédhivatalinak — ezt a mamlaszt is ki kéne rugni már.

Csupor ur felhézett az újságból. Cigarillót vett elő és lassu, pipiskedő élvezettel tartotta eléje a gyufát. Lustán nézett körül a teremben. Ásított.

— Még kétszer két decit — suttozta.

— Még kétszer két decit Csupor urnak — visszhangozta a vendéglős. Lajcsi...

Csupor ur révetegen meredt a plafonra. A cigarillos is rosszul szelelt, dühöket szippantott. Ekkor pillantotta meg a szomorú lányt.

Valami zavart meglepetést vélhetett volna felfedezni arcán a figyelmes szemlélő ekkor. A szomorú lány is odanézett, közömbös ráismeréssel biccentett, de Csupor ur nem köszönt vissza.

— Mit keres ez itt? — fordult a vendéglőshöz. Ez az, akit tegnap éjjel hazakísértem. Van pofája...

Csupor ur nagyon dühös volt. Hogy hát ez a nő, akit tegnap hazakísért...

— Tóni, ezt nem szabad kiszolgálni. Ez egy olyan. A szentségit, hova nem szemtelenkedik.

— Mi az? — rezzent fel a vendéglős.

— Mondom, hogy eriggy, dobd ki. Valami artistanó. Tudod, kérlek, mégis csak kellemetlen.

Az ráhagyta. Valóban kellemetlen. De jobban megnézte a szomorú lányt. Csinos — gondolta — de azután zajosan helyeselt Csupor urnak. Így meg úgy, meg hogy az ő vendéglőjében nem szolgálhat ki egy ilyen. Ennyire — hála Isten — még nem jutottunk.

Felkelt és elindult a szomorú lány asztala felé. Lajcsit, aki épp akkor hozta a vacsorát, egy kézmozdulattal visszaparancsolta.

— Nagyon sajnálom, kisasszony — hajolt az asztal fölé — itt nem szol-

gálhatjuk ki. Tudja, a vendégek miatt. Hiszen ért.

A leány meglepődés nélkül nézett fel rá. Mint aki várt is ilyesvalamit. Mint akinek érthető ez az egész. Azután csak annyit mondott: »Pedig olyan éhes vagyok.« De egy cseppel sem lett szomorubb, mint azelőtt volt. Nagy ámulásra való szemé volt, mint az alvó babáknak és fáradt finom mozdulatai. Felvette a retikült néhány ilyen mozdulattal és indult az ajtó felé. Csupor urnák megint odabiccentett. Nem haragudott Csupor urra nyilván.

Mire visszajött a vendéglős, teljes számban együtt ült már a törzsasztal. Csupor ur dültől vörösen gesztikulált.

— És van pófája — üvöltötte.

— Dög — mondta a patikus és az alakja iránt érdeklődött.

— Botrány — mondta az ügyvéd és széles gesztusokkal kezdte magyarázni a társadalom feladatait a prostitúcióval szemben. Persze szöke volt? — kérdezte azután és kijelentette, hogy nem szenvedheti a szöke nőket.

Tormai bácsi a hatodik két decit hozta és olvadón, szerelmes gügyögéssel megcsókolta a Bacchust. Csupor ur szontyolodottan jelentette ki, hogy elrontotta az estjét ez a perszóna. Vette is a kabátját.

A vendéglőst az imént éljenezték meg harsányan tapintatos és mégis erélyes fellépéséért, amellyel sikerült megmentenie a helyzetet. (Az ügyvéd szavai.)

Am csodálkozással kellett látniok, hogy a vendéglős már nincs ott. Kis idő előtt szökött meg a hangosodó asztaltól és — mint Lajcsi meséli — feltűrt galérral sietett a szomorú lány után.

Debreczeni József

Nyilvános köszönet

A Szuboticaí Kereskedők és Gyárosok Egyesülete által néhai titkáranak, Damjanovics S. Milánnak elhunytá alkalmából jótékony célra saját tagjai között gyűjtött adományok kimutatása:

Öt ezer dinárt adományozott: Közgazdasági Bank Rt., »Zorka« prvo jug. d. d., Hartman & Connen.

Kétezer dinárt adományozott: Általános Hitelbank Rt.

Ezer dinárt adományozott: Rothmann Imre és Gábor Béla, Kőfaragó és Márványipar Rt., Barzel d. d., Löventhal Henrik, Manojlovics Dusán, Steiner K. Kálmán, Herczeg László, Frankl és Löwy, Roth Armin, dr. Manojlovics Vladisláv, dr. Miladinovics Radivoj, Vidákovics Vécó és Fiai, Székely Máttyás, Fako & Baxrich.

Ötszáz dinárt adományozott: Jakobcsics Imre, Brankován Iván, Horvácki Máté, Eisler Zsiga, Törley Bálint, Trópomet d. d., Lepedat és Jovanovics, Malagurszki Alba, Gradska Stedionica, Prva Hrvatska Stedionica fil., Ferrum d. d., Hütter Árpád, Löwy Armin, Pjukovics József, Kaufmann Hermann, Fischer Ernő, dr. Dimitrijevic Dragomir, dr. Manojlovics Jácó, dr. Miladinovics Borivoj, Spartalj Aca.

Négy száz dinárt adományozott: Ivkovics Jován, Hollander Lázár és Samu.

Három százötven dinárt adományozott: Vas Gyula és Balog Lina.

Három száz dinárt adományozott: Dr. Fellner Alfréd, Pendszics György, dr. Sztipics Károly, dr. Ivkovics-Ivandékics Pál, dr. Malusev Dusán, dr. Kendjelac Milivoj, Ruff Testvérek, Fischer Andor, Kohn Mór.

Kétszázötven dinárt adományozott: Jadransko osig. d. d.

Kétszáz dinárt adományozott: Keplich Leó, Paul György, Gombos Lajos, »Sava« osig. d. d., »Dunav« osig. d. d., »Adria« osig. d. d., »Herceg-Bosna« osig. d. d., dr. Fischer Jácó, dr. Kalmár Elemér, Milekics Jácó, Korhec Gyula, Steiner Jenő, Lifka Sándor, Heuduska és Hermann, Nagel Ferenc, Hermann Mór, Lengyel Vilmos, Bélipar Rt., dr. Rafajlovics Milos, dr. Ognjanov Szvetozár, Dohány Ottó, Fraenkel Ignác, Vig Lipót, Baruch József, Vukovics Martin, Balog Arnold, Jerkovics Máté, Bedő Ferenc, Krausz Lajos, Schenker & Co. d. d., Wetsch és Schlesinger, Diklics Szvetozár, Pivarev Radovan.

Százötven dinárt adományozott: Wetsch Henrik, Timár Imre, Faragó Béla,

dr. Bruck Máttyás, Krauser Károly, Lederer Emil, Jugosl. Banka fil.

Száz dinárt adományozott: Kaics Péter, Beck Imre, Reiter Jenő, Sólyom Ernő, Wilhelm János, Nojseck Géza, Fischer és Krausz, Szabados Béla, Nagy Samu, Schlager Henrik, N. N. (Lövy János utján), Erdélyi Antal, Mittler Gyula, Pinter Ferenc, Schaffer Adolf, dr. Löbl Marcel, dr. Vas Antal, dr. Hősz Dezső, Schvarz József, dr. Schaffer Aladár, Sanlitter Tivadar, Vasvári József, Kurtes Milos, Ujhelyi Ernő, Vukovics Gerő, Vidákovics Kálmán, Stern Adolf, Schaffer Béla, Bory Béla, Baruch Aladár, dr. Fraenkel Endre, Rieger Mihály, dr. Boschan Samu, dr. György Imre, »Pallas« Cernin, »Sever« d. d., Berger Mór, Cigler Gyula, Kopp M., Hamburger Gyula, Klein Izidor, Urge Ernő, Vujkovics Péter, Schossberger Ignác és fia, Fraenkel Sámuel, Pullmann Ernő, dr. Horváth Mór, dr. Székely Zoltán, Ulrich László, Puhalák és Szentfi, Deutsch Izidor, Bachrach Henrik, Minerva d. d., Hegyi Fülöp, Wollheimer Andor, Zopí Hermann, Margit malom Rt., Petrik, dr. Ney László, Balázs Jenő, Hirsch, Sándor Ferenc, Sztipics, Havas és Forgács, Obláth Náthán, Heisler Benő, Spórer

Mór, dr. Szántó Gábor, Centralna Banka, Jevrejska Banka, Fischl Pál, Engler Albert, Brummer Gyula, Halbrohr Miklós, Rothbar Miksa, dr. Bárdos Izsó, Burchard Iván, Dér Gyula, Dedakin Nikola, Piukovics és társa, dr. Havas Emil, Krausz Imre, Maglov Dusán, Román Oszkár, Karsai Bertalan, Csóvics Vince, Pećeríc Danika, Herd Jenő, Sonnenberg Armin és Béla, Beck Jenő, Faenkel Lajos, dr. Kellert Benő.

Ötven dinárt adományozott: Bajazeth József, Kaics Dezső, dr. Kriszhaber Gyula, Krausz Géza, Ceizler Károly, Gyelmis Gavra, Krnjajszki György, Wagner Ferenc, Steiner Imre, Szent József, Spitzer Lajos, Róna Miksa, Lejkó Béla, Horovitz Máttyás, Gabrics és Kollár, Beck Sándor, Heisler Izsó, dr. Tordai Izsó, Ács Andor, Fischer és társa, Csillag, Tenner, dr. Abelsberg Pál, Mucsy György, Fürst Géza, Aradski Bránko, Engländer Martin, Adam Aladár, dr. Biró Andor, Blitz Emil, Beck Lajos, Grossberger Ignác, dr. Hirt Ferenc, Korom Sándor, Fraenkel Ferenc.

Harminc dinárt adományozott: Buchvald Gyula, Misajlović, dr. Kunetz Béla. Husz dinárt adományozott: Hütter Imre.

ORVOSI DOLGOK

Szabadlevegő és fekvőkúra

Az utolsó évtizedben sokat tanulunk Amerikától. Néhány esztendővel ezelőtt jött divatba Amerikában, hogy gyári munkások, fejmunkások szombat délután nagy tömegekben zárandokolnak a »zöldbe« családostul együtt, sátrort ütnek az erdők mélyén, folyó, tó, tenger partján, itt táboroznak, sportolnak, turistáskodnak, base-ballt játszanak, amíg a heti robot a városba nem szólítja őket.

A kirándulás lényege: a szabad levegőn való tartózkodás, mozgás, test-edzés, az egészség ápolása. A szabadlevegő-kúra abban különbözik a napkurától, hogy míg a napkuránál a napra kifejtett meztelen test a nap hő, fény és kémiai sugaraitól várja a gyógyhatást, addig a légkuránál a napnak csak másodlagos szerep jut, fontos: a tiszta levegő és a mozgás.

A szabadlevegő-kúra

idegeseknek, szellemi kimerültségben, anyagcserebetegségben, álmatlanságban szenvedőknek, vérszegényeknek, hűlésre, légzőszervi bajokra hajlamosoknak, könnyű szívbetegségeknél és üdülésre szorulóknak való. Kivételre első és legfőbb feltétel a tiszta, ózondus, pormentes levegő. Szabadlevegő-kuránál dobjunk le magunkról minden felesleges ruhadarabot, ne féljünk a »megfázástól« és ha csak lehet meztelen felsőtesttel és lábakkal végezzük a szükséges mozgásokat a test szükségletéhez és képességéhez alkalmazkodva. A németek erdei kunyhókat építenek e célra és a test edzését télen-nyáron egyforma lelkesedéssel végzik. A hideg téli hónapokban is strandkosztumban gyakorlatoznak a hóban fiatalok és vének.

A szabadlevegő-kúra csak akkor tökéletes, ha a test összes izmait foglalkoztatja és csak kevés pihenőt ad a testnek. Favágás, fűrészelés, gyaloglás, kerékpározás, svéd torna, szabadgyakorlatok, lovaglás, szabadteri játékok segítségével érhetünk célt. Kezdő stádiumban levő tüdőbajosoknál a levegőhatáson kívül egy másik gyógytényezőt is találtak. Enyhe sportokra, fizikai munkára a tuberkulotikus góccokból a tuberkulinnal azonos ellenmég kerül a véráramba, amelynek gyógyhatása minden kétségen felül áll. A szervezet ezen öngyógyításának furcsa tudományos neve van: autotuberkulinizáció és éppen ez az a gyógy mód, amire a zárt levegőjű helyiségekben tartózkodó tüdőbajosok — nem számíthatnak. A szabadlevegő-kúra másik célja: a test és az idegrendszer edzése. A légfürdő ezenkívül

helyreállítja a fáradt szellemi munkás munkaképességét, feljuttja az életre fontos szervek legyengült működését.

Német orvosnádok már évek óta hangsúlyozzák, hogy a korai megöregedés egyetlen orvossága: a szabadlevegő-kúra. A fejmunkások kurája ez elsősorban és éppen ezért a légfürdőkét enyhe vizkurákkal, lemosásokkal, zuhanyozással kell kombinálni. Különösen a könnyen hűlő »fázós«, tuberkulózisra hajlamos, félelmi neurózisban szenvedő neuraszténikusok, reumára, köszvényre és elhízásra hajló egyének várhatnak a hidegvizkuráktól értékes és tartós eredményeket.

Gyermekek légkuráját már a csecsemőkortban kezdhethetjük meg

és ha később is rendszeresen folytatjuk, sok-sok betegségtől óvjuk meg a fejlődő, zsenge szervezetet.

A klímának kevés köze van a légkurához. Annyi bizonyos, hogy a légnyomás befolyással lehet az ember kedélyére, sőt az egész organizmusra is. Az évszakok változása és az időjárás is befolyásolhatják az ember kedélyét. Találhatóak az ember kedélyét. Tavasszal az emberek frissen, elevenen, ragyogó szemekkel, szinte megfiatalodva járnak-kelnek, míg ősszel a kedély nyomott, borongós lesz, alkalmazkodik a szomorú időjáráshoz. Magaslatti helyeken a vörös versejtek rendkívül elszaporodnak.

A légfürdőköt mindig erőteljes és öntudatos belégzési gyakorlatokkal kell összekötni.

A gyermek legjobb légzési gyakorlata a szabadteri futkározás. Rendszeres légzőkúrát csak felnőttek végezhetnek. Megállapítást nyert, hogy a munkás embert a tüdő jó állapota teszi munkaképessé. Rossz tüdő mellett rossz a gyomor, hibás a szív működés, hiányos a vérképzés, tökéletlen a szellemi és testi munka. A tüdő torna rendkívül egyszerű: magasba lendített karokkal végezzük az orron keresztül az összes mell és hasizmok segítségével hirtelen belégzést és leeresztett karok mellett hosszú kilégzést. A tüdő erőlyes kiszellőztetésére főként a zárt helyiségek levegőjében dolgozóknak van multhatatlan szükség. A kilégzési és kipárolgási mérgek termékek, a levegő és világosság hiánya, a tüdő tökéletlen gázcsereje, az anyagforgalom zavarai azok, amely lassan, de biztosan ölnék, legjobb esetben is vérszegénységhez, sápadtságához, keringési és emésztési zavarokhoz, idegkimerültséghez, a szervezet legyengüléséhez vezetnek.

Fekvőkuránál

a nyugalmi helyzettől és a friss, szél és pormentes levegőtől várjuk a gyógyulást. A fekvőkúrát tulajdonképpen tüdőbajosoknak ajánlják az orvosok. — Ezernyolcszáznyolcvankettő

Már több mint 100.000 km.-t futnak a

„RENAULT“ taxik és turakocsik

a vajdasági utakon; ugy a sofför mint az utasok megelégedésére anélkül, hogy garázs- vagy javítóhelybe kerültek volna

az országban legnagyobbak és a legjobbak a

„RENAULT“ autobuszok

A legüzembiztosabb! A leggazdaságosabb!

Vezérképviselőt és gyári lerakat

Krausz Eduard

Noviszd

Az összes alkatrészek raktáron!

5.420

március hó huszonegyedikén közölte először Koch Róbert a tuberkulózis fel-fedezését az orvosokkal, azóta tehát egy félszázad mult el és még a mai napig se találtak fel

olyan szert, amely a negyven évvel ezelőtt bevezetett fekvőkúrát nélkülözhetővé teszi.

A szabadlevegőn való fekvőkúra tehát a tuberkulózis egyetlen nélkülözhetetlen orvossága. Fekvőkúrát minden beteg otthon is végezhet, ha meg vannak hozzá a szükséges kellékek. Fekvőkúrára természetesen legjobban a tüdőbetegszanatóriumok vannak berendezve, sajnos azonban csak minden ezer tüdőbetegre jut egy hely a sanatóriumi fekvősarnokok nyugágyain.

Az első és legfontosabb kellék itt is az abszolút tiszta, pormentes levegő. A betegek lehetőleg eső és szél-től védett, délre néző árnyékos, fedett helyen végezzenek fekvőkúrát. A sanatóriumi fekvősarnokot teljesen pótolja egy kerti lugas, veranda, délre néző erkély, nyitott folyosó.

Fekvőkúrát mindig felöltözve végezzék a beteg, azonban a ruházatot az évszakhoz alkalmazzuk. Télen is lehet fekvőkúrát a legnagyobb hidegben — meleg takarók, szőrmekabátok alatt. A hátontekvés a legelőnyösebb: ez a fekvési mód biztosítja leginkább a szabad légzést.

Tudnivaló, hogy minden tuberkulotikus bántalom meggyógyul, ha a beteg testrészt nyugalomba helyezzük.

Ami a tuberkulotikus izületnek, csontnak a rögzítő gipszkötés, az a beteg tüdőnek a szabad levegőn való fekvés. A hosszadalmas, kitartó fekvőkúrával végül is megindul a beteg tüdő rész be-egedése, elmeszesedése, amit az is elősegít, hogy a beszéd nélküli fekvőkúránál a köhögés — a tüdő gyógyulásának legfőbb gátlója — megszűnik.

A fekvőkúrák időtartamát könnyebb esetekben maga a beteg, súlyosabb hajónál az orvos állapítja meg. Függ ez a beteg erőbeni állapotától, kedélyétől, szív működésétől, test súlyától és a betegség természetétől. Napi egy-két órai fekvéstől akár tizenkét órát is feketik a beteg a szabadban, rövid sétákra szánt megszakításokkal. Lázas beteg a szobában végezzen fekvőkúrát nyitott ablakok mellett. Azok a betegek, akiknél csak a délutáni órákban jelentkeznek a hőemelkedések, a dél-előttöket a szabad levegőn tölthetik.

A fekvőkúra sikere sincs klímához kötve. Az alföldi sanatóriumok gyógy-eredményei vetekednek a drága magaslatti helyek eredményeivel. Gyengeszervezetű, vérszegény, erőtlen szívű hurutos betegek a tengermenti melegebb éghajlatot kedvelik, míg erősebb szervezetű láztalan betegeknek a magaslatti kurák felelnek meg inkább. Érzékeny, ideges, lázra hajlamos, nem súlyos betegek a közép magas hegyvidéken találnak gyógyulást. Mirigy, csont és izületi tuberkulózisban szenvedő gyermekeknek a tengeri éghajlat valóságos csodákat művel.

Dr. Munk Arthur

— mondta Dzsék nevetve.
 — De hát hol voltál? — kérdezte ismét Szilvia.
 — Megígéred, hogy senkinek sem mondd el?
 — Persze, hogy megígérem.
 — Akkor jó. Megmondom. A jó lelkű iskolájában voltam.
 — A jó lelkű iskolájában? — csodálkozott Szilvia. —
 — Hát az milyen?
 — Ott tanulunk mi, jó lelkű. Ott készítettük el a leckéinket.
 — Hát te jó lelkű vagy? — csodálkozott még jobban Szilvia.
 — Persze, hogy az, még nem találta ki?
 — Nem én. De mondd meg, Dzsék, milyenek azok a jó lelkűek?
 — Milyenek? Hát kis emberkék, akik a hegyekben élnek. Régebben sokszor segítettek az emberkéknek, de az emberek már nem hisznek bennük, azért elhagyták az emberkét. De néha még megjelennek a jó lelkűek a mezőn, néha emberek közé is elmennek, eljelenként pedig összegyűlnek az iskolájukban és megtanulják mindazt, amire az emberkéknek szükségük van, hogy segítsenek rájuk. Mikor megnőnek az ilyen jó lelkűek, kitűnnek nagy tudásukkal, mert sokkal többet tudnak, mint akármilyen halandó.
 — Nem mehetek el én is abba az iskolába? — kérdezte Szilvia.
 — Még sohasem hallottam, hogy emberek eljöttek volna a mi iskolánkba — mondta Dzsék. De talán te eljöhetsz velem. Gyere ide be holnap este, amikor mindenki alszik már és magammal viszel. De vedd az eszedbe, hogy jól fogozz belém és ne fejj sermittől.
 Másnap nagyon izgatott volt Szilvia. Alig várta, hogy esteledjék már és elérkezze a lefekvés ideje.
 Mikor mindenki elaludt, Szilvia felkelt az ágyból, az ágyhoz lopózott és kopogott Dzsék ajtaján.
 — Te vagy az, Szilvia? — kérdezte Dzsék.
 — Én. Nos megyünk már?
 — Vajon mindenki lefeküdt már?
 — Le, hát! Istennek. Dadi már rég horkol és hallottam, mikor a nevelőnő becsukta a szobája ajtaját.
 — Akkor menjünk hát.
 Ezzel kézenfogta Dzsék Szilviát és a nyitott ablakhoz vitte. Egyet fülttyentett, mire egy nagy fekete macska jelent meg az ablakpárkányon.

— Dehogyan aztani! Az eső nem tud átmedvesíteni engem aztal meg?
 Istennem, Dzsék! Hol jártál ebben a nagy viharban? Nem oman jött a hang, hát az ablakpárkányon ott állt Dzsék.
 — Itt, mikor valami koppantás felét hallott. Az ablakra néz, mert fiedt szegény leánya és éppen arra gondolt, hogy felkelti a sarokban a kályha mellett, de Dzsék nem volt sehol. Megoda felemében kis ócsa? Aztán megnézte a szekrény mögött, az ágy mellett. Szilvia benézett az ágy alá, nem bujt-e talán Dzsék nincs az ágyban. Az éjeli méces halványan pisláskolt báb és Szilvia csodálkozva látta a nagy világsötétben, hogy Abban a pillanatban egy fényes villám cikázott át a szovia és óvatosan közelebb ment Dzsék ágyához.
 Talán nagyon mélyen alszik, — gondolta magában Szilvia és óvatosan közelebb ment Dzsék ágyához.
 Semmi válasz.
 Alszol, Dzsék? — kérdezte még hangosabban.
 Nyitotta az ajtót és benézett, de nem kapott semmi választ. —
 — Ebben vagy, Dzsék? — kérdezte, miközben halkán kijött.
 — Bába, megnézi, mit csinál Dzsék. Hátia ő is felebredt és megfiedt, de mindjárt arra gondolt, hogy bennem a másik szobában, egy éjtel nagy dörögésre ébredt fel Szilvia. Nagyon meglomonda, hol fekszik Timbuktu.
 — Is tudt a legnehezebb számtami kérdésekre, még azt is megfrancia feladatát, mindig tudta, mit kérdeznek tőle, sőt felelődest intézetek hozzá. Dzsék egy szempillantás alatt megírta a legfőbb szót azt sem tudta hirtelen, hol van, mikor valami kértakozott, feltűllet hallgatta a nevelőnő magyarázatait és kőznt. Dzsék éppen ellenéte volt Szilviának, aki mindig szólamta a leckéjét. Mert azon azian igazán lehetett csodálkozott azon, ahogy Dzsék, — mert így hívják ócsát — meglia. Szilvia nagyon csodálkozott ezen, de még jobban csodálruhat is kinőt egy nap. Egy hét alatt akkora lett, mint Szilvia egy kinőt ruhájába és tünneményes gyorsasággal nőtt. Három Szilvia gyermekszobájában volt. Dadi felőhözlette Szilvia aludt a kis fiú és csak akkor nyitotta ki szemét, mikor már a virágkelyhen. Dadi óvatosan kiemelte és vitte haza. Mélyen ócsiket keresni. A kis fiú még mindig ott aludt a nagy, sárza Dadi kézen fogta Szilviát és elmentek ketten a mezőre nézd meg.
 Ott ill egy virágkelyhen a mezőn. Gyere velem dadi,

ÜZENETEK:

Ripp Potyi. Legközelebb sorra kerül ez is. — Temunovics Ilona. Sok jutalmazandó van ám Ilonkám, nem bizonyos, hogy éppen reád esik a szerencse. Mindenesetre azon leszünk, hogy feléd is essen a szerencse-almákból. — Surányi Erzs. Az egyik nagyon könnyű. — Juhász Mancsi. Neked ugyanazt tüzenem, mint az előtted írottnak. — Gilde Babi. Ugy tudom, hogy a neved a névsorban volt. Talán rosszul nézted, vagy a mi gépünk tévedett. Mindent helyre igazítottunk. Szervusz! — Kocsis Pál. Máskor érthetőbben jelezd a rejtvényeket és ird hozzá a megfejtéseket is. A meséket várom. — Krenn Karcsi. Bravó! sikerült. — Erhardt Klári. Ugy van drága gyermekeim, a jókat szeretem s miután ti is köztük vagytok, benneteket is a legkedvesebbjeim közé sorozlak. Igen örültem a leveleteknek. Gyakrabban is gondolhattok reám. Rejtvényetek kissé könnyű. Eszeljétek ki kissé nehezebbeket. Bizonyosan sikerülni fog. — Berasits Irénke. Úgyes rajzoló vagy. Magyar írásod ellen sincs kifogásom, sőt egy szerb iskolástól ez nagyon is szép. Csak haladj ezen az úton tovább is, hogy tényleg kifogástalanul tudj magyarul írni. Szép dolog, ha többféle nyelven tudunk beszélni és írni, de első mindig az anyanyelvünk legyen. Irjál sokszor nekünk.

K él él él
 él él él

Beküldő Surányi Erzsé

A BÁCSMEGYEI NAPLO vasárnapi ingyenmelléklete

Subotica, 1927. június 5.

Palika ajándékot kap

látad?

Ocsikét találtad? Milyen boldog lesz az anyuska! Hát hol tá-
— Nem lehet az, szivecském, — kétekedett dadi. —
nagyot csodálkozott, mikor meglátta az izgatott gyermekket.
gellit készített. Szilvia neki mondta el a nagy újságot. A dadi
voltak otthon, körülhívték a kazdaságban, a dadi éppen reg-
Rohant haza, ahogy csak lába vitte. Apja, anyja már nem
tam egy kis öcsikét! O, milyen boldog vagyok!

— Milyen szerencsés! — kiáltott fel boldogan. — Talál-
a virágkehelyben.
Szilvia nagyot ugrott örömben, mikor meglátta, mi van
modott.

— De nekem úgy tetszik, hogy ma többet vágyunk a
— Együtt! — felelték a gyermekek. — Itt vagyunk mind!
— Együtt vannak az összes távirányítók? — kérdezte.
Ebben a pillanatban teljes fényben ragyogott a hold a
dombra és barátságosan mosolygott a gyermekekre.

Ebben idejében érkezünk.

— Ez a mi tanítónk — sugta oda Dzsék Szilviának. —
vára senki rá sem nézett.
reja a domb felett. A jó lelkek egyszerre elhallgattak. Szil-
gomba alá. Alig helyezkedtek el, mikor meglátta a hold ka-
— Ez a mi helyünk — mondta és mindkettőn bebugyorkoltak a
gomba alá.
Dzsék kézenfogva vezette Szilviát egy még üres
fűt megkezdődik a tanulás.

— Ez a mi helyünk — mondta és mindkettőn bebugyorkoltak a
gomba alá.
Dzsék kézenfogva vezette Szilviát egy még üres
fűt megkezdődik a tanulás.

— Ez a mi helyünk — mondta és mindkettőn bebugyorkoltak a
gomba alá.
Dzsék kézenfogva vezette Szilviát egy még üres
fűt megkezdődik a tanulás.

— Ez a mi helyünk — mondta és mindkettőn bebugyorkoltak a
gomba alá.
Dzsék kézenfogva vezette Szilviát egy még üres
fűt megkezdődik a tanulás.

— Ez a mi helyünk — mondta és mindkettőn bebugyorkoltak a
gomba alá.
Dzsék kézenfogva vezette Szilviát egy még üres
fűt megkezdődik a tanulás.

A jó lelkek iskolája

Morgó Mackó esetei

Írta: Kubán Endre

Harmincötödik fejezet.

amelyben kiderül, hogy Muncurkónak semmi baja sem történt, amikor a vonatból kiesett, ellenben kedve kerekedett felcsapni mozdonyvezetőnek, amiből szerencsére nem történt semmi veszedelem, végül pedig a németes ur ott talál rá Furfangi Fülöpre, ahol nem is ejtette.

Mikor az utasokkal telt vonat a mozdonyvezető nélkül megindult, a lent maradt mozdonyvezetőnek szerencsére volt annyi lélekjelenléte, hogy mikor az utolsó kocsi robogott el mellette, hirtelen felkapaszkodott erre. Aztán felmászott a kocsi tetejére és egyik kocsi fedeléről a másikra ugrálva végül szerencsésen eljutott a mozdonyig. Ott lelépelt a tetőről és a mozdonyra ment. Majd sóbálvánnyá változott, mikor a mozdonyvezető helyén egy matróruhási gyereket látott.

— Ki vagy te? — kiáltott rá.

— Én vagyok a Muncurkó.

— Te vagy az, aki kiestél a vonatból?

— Én.

— De hogyan kerülsz ide. Mind kerestünk és már azt hittük, hogy a vonat olyan apró darabokra tépett, hogy nem is tudtunk megtalálni.

Közben a mozdonyvezető odaállott a helyére, ahol eddig a Muncurkó volt és szabályosan vezette tovább a vonatot, a mely eddig zakatolva ugrált, mintha a mozdony részeg lett volna.

Muncurkó, aki egészen kormos lett, leült egy szénrakásra és mesélni kezdett:

— Ugy volt, hogy amikor kiestem a vonatból, legurultam a töltésről, de más bajom nem történt. Mikor az egész vonat elhaladt mellettem, feljutottam a sínekre és a vonat után szaladtam. Szerencsémre a vonat közben lassudott és végül megállott. Eppen akkor értem oda. Láttam, hogy mindenki leszállt és engem keresnek. Gondoltam, hogy csináljak egy viccet és a hátulsó kocsi mögött elbújtam. Mikor mind elhaladtak mellettem és nem vettek észre, elrejtöztem a vonaton és végül a mozdonyra jutottam. Itt elnéztem a sok ke-
reket és foggantyut. Közben halottam, hogy az emberek visz-

mett a csuf, gonosz varázsló, Rontás is. Odaugrott Jancsi elé és rákiáltott:

— Ki vagy, mi vagy, mit keresel itten?

Egy aranyos legyecke szállt most a Jancsi vállára és azt sugta:

— Meg ne mondd, jaj, meg ne mondd!

De Jancsi nem hallgatott a legyeckére, megmondta nagy bátran:

— Székely fiu vagyok, nem félek téled, Rontás, a királylányért jöttem, el is viszem ám!

— Viszed, ha engedem, — kiabált Rontás és egyet fordult, hogy nagyobb legyen az ereje. Hanem Jancsi ezalatt elkiáltotta magát:

— Nemere bátyám, segíts!

Jött is az öreg Nemere, felkapta Jancsit, meg a királylányt, mire Rontás visszafordult, csak hiült helyüket lelte.

Jancsi meg hazavitte a kis királylányt, egyszeribe felébredt a másik is. Kapott is érte annyi aranyat, ezüstöt, gyémántot, de meg ruhát, mindenfélét, hogy holtig gond nélkül élhettek édesanyjával együtt
Tanulhattok tőle, gyerekek!

Legutóbbi rejtvényünk helyes megfejtése: Kisember, Egyensúly, Eperfa. Helyes megfejtésért a jutalmat Kovács Ibolya kapta.

Helyes megfejtők még a következők: Neumann Magdi, Surányi Erzs, Juhász Mancsi, Volf Ilona, Schossberger Tibi, Singer Elza, Gergely Kató, Komlós Csöppi, Jakabfalvy Gizella, Szalay Etelka, Temunovics Ilonka, Henriette Gauss, Bulligovits Janika és Bözsike, Ripp Potyi, Csányi Ferenc és Katica, Kovács Ibolya, Vlado Budinszki, Kocsis Pál, Klein Pisti, Harmat Pál, Lassin Mici, Szögi Icus,

szádon.
 ne fordulj, semmitől meg ne ijedj és hazug szó ki ne jöjjön a
 láltaid Tündét. Csak arra vigyázz, hogy utközből soha vissza
 huzd az újjadra, mikor a fehér köve pirotra váltózik, megta-
 — Akkor hát indulj Isten nevében, Jancsi. Itt ez a gyűlt,
 — No, ez ugyan könnyű dolog — nevetett Jancsi.
 tanácsomat és mindig csak az igazat mondom.
 hatod a lányomat, ha megígéred, hogy bátor leszel, követed a
 — Elmúndom én, Jancsi, hogyne mondanám. Megszabadít-
 királylányt!
 — Bizony ez elég szomorú történet, — mondta Jancsi —
 és elvitte magával sötét birtokába.
 a királyi várba, Csillát elaltatta örökre, Tündét meg ehabolta
 egyszer mikor nem voltam itthon, Rontás áruházban belopózt
 adtam neki! Még ki is nevettem. De bizony megbántam. Mert
 feleségül a nagybóvik lányomat, Tündét, Persze, hogy nem
 is, Rontásnak hívják, varázslattal foglalkozik. Az kért meg
 — az még szebb volt ennél. De volt ám egy gonosz ellenségem
 — Volt nekem még egy lányom, — mesélte a törpekirály
 miért fekszik koporsóban a szép királykisasszony.
 elmesélte sorjában hogy miért oly szomorú a törpek népe és
 Mikor a törpekirály látta, hogy bátor legénykete akad,
 gam arnyékától!
 — Nem bánom én, uram királyom, nem ijedek meg a ma-
 — Igen ám, de sok bajjal jár a segítség!
 — Hiszen éppen azt akarom, felelte Jancsi nagy bátran.
 mondhatom el, aki segíteni is akar rajta.
 — Nagy az én bánatom, édes jó Jancsi, de csak annak
 — Mi bajod feleséges királyom, tán tudnék segíteni rajtad.
 pen meghajolt a király előtt és megkérdezte illedelmesen:
 Jancsi és mert bátor legényke volt, előjött a bokor alól, szé-
 — Vajon mi baja lehet szegénynek? — gondolkozott
 zöttük maga a törpekirály.
 hogy valamennyi törpe nagyon szomorú, de legsszomorúbb kö-
 Mikor már mindenki elhelyezkedett, akkor látta Jancsi,
 mintha meg volna halva.
 ugyan megijedt, mert a szép királylány üvegkoporsóban feküdt
 A törpekirály után előhozta a királykisasszonyt is, de Jancsi
 gyémántos trónus, kijött a törpekirály is és felült trónusára.
 pun egyre jött kifelé a sok törpe. Utóljára kihozták az aranyos
 ablakból fényesség ragyogott, kis kapuja tárva állott és a ka-

Mese egy okos fiucskáról

Messze, messze, égisz érő nagy hegyek között van egy
 kis falu. Ott lakott Jancsi gyerek özvegy édesanyjával. Bi-
 zony csak úgy szegényesen éldegéltek, az édesanya eljárt
 napszámba mosni, főzni, Jancsi sem lustálkodott ám, hanem
 epret, gombát, gyógyítónövényeket szedett a hegyoldalon, a
 és azt eladta.

Egyszer egy szép napon Jancsi megint felment a hegy-
 oldalra gombát szedni. Talált is jó sokat, teliszedte kis ko-
 sarát s már hazafelé akar indulni. De egyszer csak valami ke-
 serves jajszóft, sirást hallott az erdő mélyéből.

— Valami nagy baja lehet annak, aki ilyen keservesen
 sir, — gondolta magában. Jószívű fiucská volt, meg az édes-
 anyja is arra tanította, hogy segítsen, ahol tud, bement hát az
 erdőbe, egyenesen arra, amerről a sirást hallotta. El is jutott
 egy kis tisztásra, ahol óriási ledől fatörzs hevert a fűvön. Mit
 gondoltok, ki sirt ott olyan keservesen? Egy öreg, igen öreg
 anyóka. Szegény sehogyan sem tudott lábra állani, mert nagy
 rakás rözse volt a hátára kötve.

Jancsi se volt rest, hamar odaugrott, leoldotta a rözstét
 az anyóka hátáról, felsegitette, s megkérdezte tőle szépen,
 merre lakik.

Talán bizony haza akarsz vinni? — kérdezte az anyóka.

— Haza én, nénémassziny, — felelte Jancsi — meg ezt
 a rözstét is — és szavának állt.

— Megsegítettél, fiucskám, hát én is megsegítek. Csak
 hallgass reám és tedd, amit mondok. Menj vissza oda, ahol
 reám találtál, keresd meg a bokrok között a titoknyitó virá-
 got, szagold meg, azután várj szép türelmesen. Bizony meg
 nem bánod!

Jancsi megköszönte az anyóka jó tanácsát, visszament az
 erdőbe, megkereste a titoknyitó virágot, meg is szagolta, az-
 után ledől fatörzs mellé és mert fáradt volt a sok mászkálás-
 tól, el is aludt.

Arra ébredt föl, hogy valami nagyon szép muzsikaszóft
 hall. Mintha kis tündérek muzsikálnának a fülébe. Körülne-
 zett s bizony, gyerekek, még a szája is tátva maradt a cso-
 dálkozástól. Mit gondoltok, mit látott?

A nagy fatörzs eltűnt és helyében ezertornyú apró vár-
 kastély állott. Csupa ezüst volt a fala, arany a teteje. Minden

Kimityolta az utikosát fedelét és legnagyobb meglepe-
 tit van ez a kosár, nézzük meg legalább, hogy mi van benne.
 — Mordizomadt, — szólt a nemzetes ur, — ha má
 felrakta a nemzetes urék csomagjaival együtt.
 kosár a vasuti baktérházban és most a baktér tévedésből
 amely nem volt az övék. Ki tudja, mióta hevert már az a
 kat és rajtolt, hogy a tizenkettedik csomag egy utikosát.
 A nemzetes ur aztán jobban szemügyre vette a csomago-
 tal, hogy nem szolgálati rá.
 van kivéve azzal az egy pofonnal, amit valóban egy kap-
 font azonban nagyfokú enyvedem és kijelentem, hogy le-
 amivel mindnyájunk halálát okozhatad volna. Ezt az öt po-
 amiért felszállt a mozdonyra és megindítottad a vonatot,
 de viszont megérdemelnél nem egy, de legalábböt pofont,
 — Jó, jó, mordizomadt, — morgogott a nemzetes ur,
 hiba vágál pofon.
 — Látod, papa, — kezdett most Muncurkó bögni, —
 tizenegy helyett.
 — Igazad volt, Muncurkó, mégis tizenkettő a csomag,
 és végül kijelentette:
 Számolagta, számolagta a nemzetes ur a csomagokat
 majd magam olvasom meg azokat.
 ur, — de jó, hogy eszembe jutottad a csomagokat, most
 — Ez igaz, mordizomadt, — válaszolt a nemzetes
 gok megszámolása miatt, ez mind nem történt volna.
 — Látod, papa, ha nem vágál volna pofon, a csoma-
 szólt Muncurkó:
 A vonat azután tovább haladt. Egyszerre csak meg-
 mozdonyvezetőnek.
 zel nem törődött, hanem száz dinár jutalmat adott a derék
 A nemzetes urnak a ruhája is tele lett korommal, de ez-
 két karjával magához ölelte a kormos Muncurkót.
 — Muncurkó! — kiáltott a nemzetes ur örömmel és
 benyitott.
 pen busult, mikor a mozdonyvezető Muncurkóval a fülkébe
 a vonatvezető, akkor visszavitte a nemzetes urhoz. Az ép-
 natot a legközelebbi állomásra. Muncurkót, aki addig nézte
 A mozdonyvezető most már nyugodtan vezette a vo-
 nál kiskiklik a mozdony és a vonaton nagy szerencsétlenség
 mindgyere sebesebben száguld és biztos voltam benne, hogy
 ha idejékorán nem érek ide, akkor a legközelebbi kanyarodó-
 történi.

tésére benne találta összekuporodva Furfang Fülöpöt, a
 rókát.

— Mordizomadt, — kiáltott a nemzetes ur, — csak-
 hogy meg vagy, te gaz impostor! No, most ellátom a ba-
 jodat.

A róka könyörgésre fogta o dolgot:

— Édes, drága, jó nemzetes uram! Ne bántson! Szánom-
 bánom minden vétkeket, mellyel megbántottam. Nézze, ak-
 kor éjszaka nem akartam becsapni és nem tudtam, hogy a
 paraszt udvarában méz helyett csapda van. De ha tudtam
 volna is, megbűnhődtem érte, mert amikor onnan elszalad-
 tam a kocsmáros udvarába, hogy Muncurkót hívjam, a kocs-
 máros kutyája beleharapott a lábamba. És ezért azt gondol-
 tam, hogy mégis jobb lesz vasuton haza utazni, mint gyalog.
 Mivel azonban nem akartam pénzt költeni a vasutra, hát ke-
 restem a módját, hogyan utazhatnék ingyen. Elmentem az
 állomásra és ott a maguk csomagjai közelében találtam ezt
 az üres utikosarat. Egészen odatoltam a maguk csomagjai
 mellé, aztán belebujtam és odamra huztam a födelet. Biz-
 tos voltam benne, hogy a baktér a nemzetes urék holmijával
 együtt ezt a kosarat is felteszi a vonatra és én ingyen utaz-
 hatok hazáig. Ne bántson hát nemzetes uram és bocsásson
 meg!

Azonban a nemzetes ur ez egyszer nem hagyta a szivét
 meglágyítani.

— Lári-fári, — mondotta, miközben erősen fogta a rókát
 — ez egyszer nem veszel le a lábamról. Ellátom én mindjárt
 a bajodat. Alaposan elverlek.

A róka rémülten kérdezte:

— De csak nem a botjával akar a nemzetes ur elverni?

— De bizony azzal!

— Jaj, aranyos nemzetes uram, ha már nem akar meg-
 kegyelmezni, verjen a tenyerével, az öklével, csak a bottal
 nem, mert a botverés a rókanemzetségre a legnagyobb
 szégyen.

Természetes, hogy a nemzetes ur most már csak azért
 is bottal akarta a rókát megverni. Eleresztette hát Furfangit
 és kereste a botját. No, Furfangi Fülöpnek se kellett több.
 A következő perében a vasuti kocsi nyitott ablakán kingrott
 s aztán vigan szaladt a mezőn. Fügét mutatott az ablakon ki-
 hajló nemzetes ur felé és csufondárosan ezt a gunyverset
 énekelte:

Megjéledtem és meg akartam állítani. Ujra csavartam egyet, de a mozdony nem állott meg, hanem még gyorsabban futott. — Az ám, — szól a mozdonyvezető, — éreztem, amikor a kocsi tetején a mozdony fele siettem, hogy a vonat

szatérték és vártam, hogy a mozdonyvezető bácsi is jöjjön. Meg akartam kérni, hogy hagyjon engem itt a mozdonyon, hogy lássam, miképpen kell azt vezetni. Azonban ugatnak, hogy vélelenni megfordítottam az egyik kerekét, mert a mozdony egyszerre megindult.

Morgó Mackó fejébőre
az éjjel elmaradt tőle,
licsi-lácsi, ácsi-tácsi,
kopasz lett a Morgó bácsi!

A róka aztán nekivágott a hegyeknek és úgy iramodott tova. A vonat pedig nagy kerülővel megkerülte a hegyeket. Ennek a nemzetes ur nagyon megörült, mert nem hallotta többé Furfangi Fülöp róka csufolódását.

Két óra múlva aztán a vonat közeledett az erdei állomás felé. A nemzetes ur kitekintett az ablakon és az állomáson nagy sokaságot látott, amely az ő fogadásukra sereglett össze. Ott látta Hümmöge Zsuzsánna nénit, a szakácsnőt, ott volt Mókus Rókus, Rákics Alborák, a szabó, Tapsifüles Jeromos, a nyul, Agyarosi Balambér, a vaddisznó, Hirtelendi Hirtelenfi, a hörszög, valamint a nagy erdő számos lakója is.

Mikor a vonat megállott az erdei állomáson, Cingeli Cingó, a cinege, aki az erdei dalárdának a karmestere, jelt adott és valamennyien torkaszakadtából énekelték:

Éljen ő! Éljen ő!
A dicső! A dicső!
Éljen nemzetes urunk!
Hogy visszajött vigadunk!
Morgó urat hozta isten!
Dicsőbb medve nála nincsen!
Éljen ő! Éljen ő!
A dicső! A dicső!

De abban a percben reitenti zúgással-morgással ott terpekiralykissasszony és kiugrott a partra Jancsi mellé. Van a percben szétlylt a tő vize, kiemelkedett belőle a tőre. Vegre odlaért baj nélkül, lehajolt, hogy belenézzen, ab-akadályok gördültek. Egyenesen a tőhöz akart menni, de utjában a legkülönfélébb Jancsi ott maradt az erdőben, csillogó kis tő partján. Kialásd a nevet, majd megsejték. Ide csak magadban mehatsz, hanem ha bajban leszel, csak — Itt vagyunk, fiam, nézd a gyürűd is szép piros lett, de ereszkedtek le. Ott a Nemere azt mondta: Jancsi elbujt a köpenyeg alá. Egy nagy sötét erdőben repítetek Rontas országába. — Jól van fiam, amiert igazat mondtál, megsejték. En- — Azt monda az öreg ember: — Megyek megkeresni a törpekiraly lányát.

— Hát te hova indulsz? — kérdezte Jancsiól menyője. — Nem sem éri, de állig ment par lépést, reitenti zúgás támadt és No, szegény Jancsi, azt hitte, hogy már semmi veszedé — mert ilyen csufot még nem láttam. — No, jó is, hogy elmentek, — monda Jancsi magában felt, mire a boszorkányok s eltűntek. csinak, majd hogy szét nem léptek, de Jancsi szemükbe nevé és három csuf boszorka ugrott ki az erdőből. Nekimentek Jancsi hátam tündér eltűnt, mintha csak a föld nyelte volna el őket nem fordult semerre sem. Mit gondoltok, mi történt erre? A Jancsi megköszönte szépen a tündér jószágát, de bizony fordulj be ide a fák közé. a palotájában, adunk arany hímőt, azon mehatsz tovább. Csak — Eljéget járál már, Jancsika, gyere veünk, pihenj meg tündér ugrik elébe. Azt monda a legszébbik: csak ment tovább. Ahogy megy, a fák közül három gyönyörű ri énekszót hallott a háta megett, de arra sem fordult vissza, a háta megett. De azért hátra nem nézett. Akkor meg gyönyörű reszül, egyszer csak hallja ám, hogy valami nagy járma van Ment, mendegélt, hegyen át, völgyön át, nagy erdőn ke- Jancsi mindent megért, elbucszott a törpektől és ut-

REJTETTKÉP Hol a vadorzó?

— Itt vagyunk! — szól az egyik.
— Most nyisd ki a szádat, kedvesem — mondta a Hold Szilviának.

Szilvia kinyitotta a száját.

— Készen vagytok, igék? — kiáltotta a gombákra a Hold.

— Készen! — hangzott a válasz.

— Akkor egy, kettő, három! Mars be mind!

A gombák szép sorrendben felugráltak a levegőbe, kis golyókká zsugorodtak és egymásután eltűntek a Szilvia szájában. A kis lány nagyon meglepődött ezen a különös dolgon és mikor a Hold megkérdezte, akar-e még tudni valamit, kedvesen mosolyogva elte:

— Köszönöm Hold ur, mára elég ennyi.

Ezután a jó lelkeket tanította a Hold földrajzra, mértanra, számtanra, történelemre, de mindegyik egy sereg gombát nyelt és azzal kész volt a tanulás. Mikor aztán a jólelkek megtanultak mindent, amit akartak, a Hold ismét eltűnt a domb mögött. Az iskolának vége volt.

Dzsek fütyült, valami hosszú szót mondott és a macska ott termett előttük. A gyerekek felültek a hátára és ismét megkezdődött a repülés hazafelé. Néhány pillanat és otthon voltak. Szilvia szép hallkan visszabujt az ágyába és csakhamar elaludt.

Másnap nem tudom, ki csodálkozott jobban, Szilvia-e, vagy a nevelőnő, mikor csak úgy röpködtek a francia igék a Szilvia szájából.

Az IDOL-KREM összegyűjtött betűiért eddig a következők részesültek órajutalomban:

- Anna Geiger Sarča
Jakob Tines Lazarevo
Vera Adazić Pančevo, Kr. Petra trg 6.
Marton Bognar Putinci
Josef Berger Vršac, Urban ul. 42.
Oranecz István Topola
Franz Čerčević Pančevo
Rózi Heller Jarkovac
Tresz József Beždan
Helfrich Franz St. Futog
Szebele Ilonka Novisad, Muzička ul 5.
Josef Puhl Sečanj
Petar Pelzer Vinkovci, Gajeva ul. 13.
Geza Stetzig jur Novi Vrbas
Joco Lepojev St. Sivac
Kollar Silvester Sombor
Sava Rajkov Čurog
Ud. Mihajla Denković Ada
Emerich Franz Gajdobra
Stefan Nagy St. Kanjiža
Milenko Golubski Srobran
Jovan Brančić Padej
Anka Gasler Sl. Požega
Karl Schick Torža
Josef Puhl Sečanj
Graf Lili Stanišić
Biró József Horgoš
Johann Fras Mariolana
Adam Betsch St. Vrbas
Kristof Weber Kničanin
Konrad Kirst Novi Vrbas
Gjoka Malešev Pašičevo
Milenko Milošević Novisad, Šupljakac 4.
Peter Mišak Subotica
Marko Mandić Bajmok, Bačičeva ul.
Corba János Novisad, Epres ul. 16.
Dušan Moč Novisad
Ozv. Jakab Sándorné Feketić
Aleks Močić Vel. Bečkerek
Adam Bauer jur Sajkas Sv. Iván
Bálint Tóth Debeljača
Klara Šutor Indjija
Ziegler Kato Sonta
Johann Ferling Sanad
Nestor Malešev Pašičevo
Csodi Gyula Sub. Beogradski put 120
Josef Straub Veprovac
Rigó András St. Bečej
Friedrich Bauer Bulkes
Klein Elza Novisad, Klvinova ul.
Milorad Jović Novisad Kamenički
Novisor 22
Ludwig Hainz Bačka Palanka
Ferdinand Schmidt Perles
Milan Žizakov Pašičevo
Fazekas Lukač Martonoš
Franz Müller jun. Šupljaja
ml. Antala Nagy St. Bečej
Johann Lindner Prigl. Sv. Ivan
Stefan Haas Novisad Darányi-telep 1/53
Čipó Juliska Novisad, Kamenički ka-
pija 22
Istvan Babarci Novisad
Nikolaus Pauli Bački Brestovac
Jovan Kaufmann Mariolana
Karl Hoffmann Novi Sivac
Brüder Welker Crvenka
Adam Welsch Crvenka
Balint Ewa St. Bečej
Juro Pleše ml. Delnice
Hermann Ede Vel. Bečkerek
Hireš Istvan Čantavir
Geza Harkai Subotica Duličeva 23
Sandor Radić St. Bečej
Ilija Petričić Podrovska Slatina
Ilaš Bek Subotica Beogradski put 114
Josip Mohaupt Vel. Bečkerek
Nikolaus Majer Čestereg
Mara Kruijski Subotica
Mihajlo Vučković Glina
Janko Vraneković Sombor Gajeva 25
Peter Reuss Gajdobra
Ella Geiger Opovo
Sebastian Leban Bečej Sv. Djuradij
Johann Schank Feketić
Tibor Szöke Novisad Hunyadi ul. 14
Heinrich Galauner Indjija
supr. Stevana Hajduk Temerin
Lujza Peić Subotica
Josef Molnar Titel
Nikolaus Leb Jaša Tomić
Petar Dokmanović Srem. Mitrovica
Fruskagorska ul. 83
Toma Cović Mol
Josif Foriš Vršac
Jovan Srdjanov Baiša
Matias Schefer Stanišić
Anna Spitz Nem. Crnja
Margitka Hetiei Stanišić
Franjo Heinrich Indjija
Ivan Konjović Čurug
Mariške Erdelji Feketić
Johann Feiling Jaša Tomić
Stefan Eror Ada Kralj.
Slavko Čurčin Dolnji Tovarnik
Jakob Diener Crvenka
Gjoka Debeljački Srobran
Paul Antunović Šajkaš Sv. Ivan
Peter Becker N.-Vrbas Goethe ul. 271.
Miloš Bučan Karlovac
Franz Klein Novi-Šove br. 100.
Mihajlo Šimić Novisad, Monopol Du-
hana
Josef Kaiser Indjija
Bizinger, I. István Mol
- Dragutin Petrović Novisad
Dušan Congradac Martonoš
Kalman Buljovčić Subotica, 13. No-
vembra ul. 69.
Georg Filipović St. Futog
Ferenc Poganj St. Bečej
Ivan Filipčev St. Bečej
Gyula Zollner Novisad, Jovana Aranja
ulica 7.
Lajoš Kovač Novisad, Epreš ul. 29
Stefan Palinkaš Temerin
Milan Medurica Srobran
Viktor Miglinski Novisad
Stjepan Pollich Indjija
Vlada Trljajić Mol
Milovan Isajlović Novisad, Ruska ul. 9.
Viktor Bodlaj Vel.-Gorica
Radivoj Novaković Čurug
Gjuka Čirić St. Vrbas, Kralja Petra
ulica 54.
Ivan Alagić Kneževi Vinogradi
Elizabetha Kun Novi Sivac, Kućni br. 39.
Gjura Janković Vel.-Bečkerek, Hajduk
Veljkova ul. 36.
Petar Grosart Crvenka 967.
Ivan Štimac Šidski Banovci
Istvan Banjar St. Bečej
st. Mihajla Fabiana Debeljača
Mihajlo Rajzer III. raz. grad. škole
Pančevo
Ferenc Horvath Bogojevo
Konrad Marz Krčedin
Stefan Walter Bač
Paja Halabrin Kovačica
Stjepan Čizmarević Valpovo
Fülöp Piliš Mol
Josef Renje Molin
Istvan Bada St. Moravica
Andreš Jung Stanišić
Lukač Kovač St. Kanjiža, St. Janoš 54.
Mihalj Višontai Mali Idjoš
Müller Franz Vel.-Kikinda, Vilsonova
br. 2532.
Franjo Tettmann Prigl Sv. Ivan
Peter Gejer Vajlovića
Jakob Krispeno St. Vrbas
Vjekoslav Horvath Čakovec
Emerich Franz Gajdobra
Marton Krausz Bogojevo
Milan Čurčin Pančevo, Pašičeva ul. 7.
Tihomir Bogoljević Šid
Josef Semendri St. Bečej
Paul Kirst Novi-Vrbas
Pera Selaković Novisad, Temerinska
br. 53.
Toša Čupić Čurug
Iboljka Hilpert Beždan
Jeronim Lepčić učenik Križevci
Barbara Tom Padina
Milan Rajić Debeljača
Milan Petković Subotica, Majšanski
put 35.
Lajos Börösök Horgoš 598.
Evíca Padar Valpovo
Vlada Zore Vel.-Gorica
Antun Tabor Ečka
Paja Vojnić Subotica, Prešernovo ul.
br. 20.
Josef Leopold Bač-Brestovac
Antun Krzmarig Valpovo
Franz Paul Odžaci
Josef Glans Odžaci
Gjuro Varga Daruvar
Mihalj Neuerheimer Novisad
Oskar Fučik Novisad, Temerinska ul.
br. 121.
Nikola Blažeković Bjelovar
Nikola Vojvodić Gospić
Berta Starmuller Pančevo, Cara La-
zara 112.
Teresse Bruckner Stanišić, Hinter ul. 179
Vitimir Adamović St. Palanka
Milan Jakovljević ml. Ada
Frigyes Müller Sajam
Milan Bešlin Ada
Stjepan Šabarić Hampovica 174.
Josef Bleha Fabian (Banat)
Varga Dezsó Topola
Anka Sporčić Ogulin
Karlo Fabri Novisad
Supr. Istvana Čorba Novisad, Kamenička
ul., br. 26
Jakob Blerd Šilbaš
Aleksandar Kiršner Novisad,
Anka Miačević Novisad
Heinrich Tillmann St. Futog
Vjekoslav Horvath Čakovec
Heinrich Gumbel Ruma
Georg Sajko Budisava
Maria Botz Indjija
Andras Eter St. Bečej
Mátyás Bus St. Kanjiža
Valentin König Bački Brestovac
Marko V. Lovren Banjaluka
Ivan Čuruk Pustara Šipovac
Mariška Bilek Parabuć
Tomas Landenbach Zemun, Novisad
Heinrich Neider St. Sivac
Belić i Kračun Pančevo
Nikolaus Dekorzi Martinica
Jakob Bröder Osijek
Johann Stiehl Nem. Crnja
Oskar Haas Novisad
Strahinja Marinkov Novisad
Janos Sebastian Novisad, Futoški p. 99
Janos Perpanec Horgoš, Kanjiški put
- Imre Stroszer Topola
Mátyás Seres Bačko Petrovoselo
Kristian Schmidt Novi Vrbas
Eva Tusinger Sanad
Josef Jost jur Lazarevo 142.
Paul Becker Sekić
Josef Müller Mariolana
Heinrich Wencel Kula
Mijo Čaklović Zagreb, Kšaverska 19c.
Kristian Koch Bulkes 323.
Stevan Kotarman Debeljača
Mijo Šastarić Čakovec
Lazar Gudurić Beočin
Dragutin Konrad Beočin
János Szabó Adorjan
Nikola Srdanović Pančevo
Lajos Neuberger Senta
Misko Ledjenac Dalj
Ignacz Weisenstern Dolnja Lendava
Borbara Gjon Katarina
Josef Vizi Sombor, Strosmajerova 14.
Laszlo Vaszlavik Subotica, Cvetna 10.
M. Kaiser Hetin
Josef Filip Hetin
Dušan Tedžić Novisad, S. Vukovića 40.
Josef Pajer Novisad, P. Zrinjskog 19.
Maca Somogyi Novisad, Futoški p. 35.
Ud. Olga Jakovljević Ada
Dimitrije Radun Ada
Johann Gyarmati Indjija
Vilim Winterfeld Novisad
Ruža Gubaš Novisad, Deakova ul. 27.
Josip Englein Kula
Stefan Kehal Stanišić
Nikolaus Feiling Mariolana
Sava Mijatović St. Sivac
Franz Wilmann Bački Brestovac
Nikolaus Klaus Katarina
Matias Eder Stanišić
Peter Till V.-Bečkerek, Slovenačka 11.
Gjoka Šugin Čurog
Johann Weber Bulkes 36
Georg Pollich Veprovac
Milorad Kurjački Srobran
Jozsef Farkaš St. Bečej Kr. Petra 43
Kokai Janončić Subotica Majšanski put
Peter Kovač Subotica Trenkova ul.
György Váci Subotica Oslobođenja 9.
Zorka Mihailović Ada
Lazar Remdić Pančevo
supr. Adrien Szöke Novisad Darányi-t.
Josef Gladić St. Bečej
Balanga Jakob Indjija
Bogdan Petrović Srobran
Franziška Roth Kničanin
Michael Wacker Kničanin
Bodo Orban Senta
Teti Geza Horgoš
Hirko Trautmann Varaždin
Josip Horvat Šid
Mihalj Lenhardt St. Šove
Janko Župan Novisad Temerinski 59
Matias Didio Putinci
Bela Balog Mol
Ferenc Kokai Novisad Darányi-telep
Radivoj Vasiljev Čurug
Tima Zvekić St. Kanjiža
Mariška Urban St. Vrbas
Sandor Molnar St. Bečej
Stevan Popović Ferdin
Josef Rökl Stanišić
Draga Zamurević Banatski Idjoš
Išvan Kedves Beždan
Jovan Radić Saik. Sv. Ivan
Stjepan Barbarić Ilok gornji grad
David Ritter Feketić 741.
Adam Petto Indjija
Franjo Leotkai Baimok
Kardelj Čabi sin Gabora St. Bečej
Andrija Čamagajevac Valpovo
Nikolaus Till Banatski Despotovac
Petar Štrižak Pančevo
Nina Deutsch Vinkovci
Proka Pain Pačir
Tamaš Bognar Subotica Rudnička ul. 3
Boško Majjinski Subotica Ludaš
Ilonka Pasti Novisad Madiarska ul. 39
Annuska Metzinger Temerin
György Hubert Subotica Pašičeva ul.
Nikola Bastaić Subotica Černovičeva ul.
supr. Janoša Milutinović St. Kanjiža
Bogdana Lutice 4.
Alois Tiefenbach Čib
Išvan Schlemender Novisad Futoški
put 28
Ferenc Šuger Senta
Sava Nišević Subotica
Istvan Kelemen St. Kanjiža
ud. Janoša Racz Čantavir
Josef Puhl Sečanj
Franz Schmidt Gajdobra
Stjepan Faiz Glina
Rozalia Bohn Vel. Bečkerek
Lujza Renje Odžaci
Ferenc Čiffiak Topola
Antun Weber Mastort
Istvan Halaši Mali-Idjoš
Elisabet Brauchler Feketić
Jakob Haller Novivrbas, III., No. 61
Stefan Mink Odžaci
Ferenc Fajfar Mali-Idjoš
Erzsébet Vécsei Sztaribecsej
Petar Geisinger Krnjaja
Jakob Lotz Starivrbas
- Ivan Mlinarić Karlovac
Geza Guganović Sombor
Antun Aman Stanišić
Lajoš Nagy Doroslovo
Ud. Istvana Szabó Martonoš
Ferencz Fenyveši Temerin
Janoš Kovács Novisad
Friedrich Kurz Novivrbas
Jakob Botz Indjija
Franz Reinhardt Obrovac
Gaspar Adam Perlez
Josip Neumajer Odžaci
Ilija Mirkov Banatski Idjoš
Johann Steier Kničanin
Mato Lovrek Sombor
Matias Haupt Šuplja
Kristian Gerber Feketić
Milenko Miličević Srem Mitrovica
Peter Nikolaus Titel
Matija Petrović Titel
Johan Gejer Novi Šove 156
Aleks. Mijatov Subotica
Kata Neumann Horgoš
Illés Kovács Horgoš
Karl Schwartz Krčedin
Adam Brenkel Torža 355.
Ignacz Köbly Bač
Johann Feldenczer Čib
Marija Marime Sombor
Elisabeth Hoffmann Crvenka 911.
Viktor Buzási Novisad
Stefan Kans Jaša Tomić
Josef Meder Titel
Ilonka Takács Subotica, Majšanski 106
Antun Gršić Subotica, Pardičeva ul. 29
Gyorgye Jovanović Subotica,
Jenő Nonenmacher Titel
Aleks Movčan Čakovec
Mathias Bohre Ečka
Branko Maksimović Srobran
Šimon Šiller St. Kanjiža
Vjekoslav Schwartz Valpovo
Ludvig Sandles Sekić 883.
Jelisaveta Tendler V.-Kikinda
Dragutin Heim Mokrin
Mirko Popović Srpsko Krstur
Uroš Udovički Mol
Lukač Bagi Martonoš
Marko Marković Pašičevo
Ud. Istvana Pongracz St. Bečej
Vasa Matić Novisad
Lajos Tóth Vel.-Bečkerek
Kató Szöke Novi Vrbas
Aca Ubavin Despot Sv. Ivan
Lukač Sárkány St. Kanjiža
Lajos Šoti St. Kanjiža, Pašičeva ul. 10
Josef Puhl Sečanj
Peter Schpankus Feketić
Karl Pinter St. Sivac
Franciska Wolfart Stanišić
Josef Harle Kničanin
Franz Krach Kničanin
Nikolaus Witze Sanad
Katica Bajer Novi Vrbas
Samuel Teschner Budisava
Rózi Branković St. Bečej
Janos Ördög St. Bečej
Bözsike Šimović St. Bečej
Josef Muser Gajdobra
Stevan Nadj St. Kanjiža
Svetislav Maksimović St. Vrbas
Luise Heib St. Vrbas, Obiličeva 11.
Mladen Gjorić Mol
Mátyás Vén Mol
Braća Ostojić Valpovo
Daniel Albrecht Crvenka 1160.
Josef Berecki Senta, Lalina ul. 10.
Peter Hafner Filipovo
Mihály Feiling Mariolana
N. Tikvicki red. kapetan Subotica
M. Weiss Čurug
Velja V. Matić Novi Vrbas
Milan Čonkić St. Futog
Mita Kišdobranski Srobran
Toša Žagorčić Novisad
Johann Haller Novi Šove 140.
Vilim Messner Novisad, Militičeva 36.
Karl Hornung Pančevo
Ud. Kristian Schruock Crvenka
Andreas Krieger Novi Šove
Michael Herdt Novi Futog
Josef Weimann Karavukovo
Josef Kozma St. Bečej
Karloj Čabi St. Bečej
Katarina Schiffler Feketić
Mihály Bagi Subotica
Antal Rack Bačka Topola
Simot Spitzer Strizivojna Vrpolej
Antun Weiterschan Vrsac
Jakob Tabor Ečka
Mathias Schlechter Nem. Elemir
Josef Taubel Bačka Palanka
G. Mozer St. Bečej
Dukai Lukač Matyás St. Kanjiža
Nadica Oluški Sanad
Johann Unterreiner Filipovo
Friedrich Müller Novi Sivac
Johann Huber Feketić
Lajos Bata Mali Idjoš
Stjepan Hile Srem Mitrovica
Georg Böbler Crvenka
Ud. Rosalia Dekorzi Šupljaja
Katica Čačić Vel. Gorica
Franz Unhold Kničanin
Ilona Taborski Subotica, Majšanski p.

ARSOTIN!

földmivelésügyi minisztérium által hivatalosan megvizsgált és alkalmának talált 23.189/III. számú engedélyezett, különösen bevált preparatum, mely szertől biztos eredménnyel kipusztulnak

szőlőmoly, ilonca

és az összes szőlő- és gyümölcsfák rovar- és hernyókártevői. — Az ARSOTIN a földmivelésügyi minisztérium ellenőrzése alatt áll. Ne vezesse magát félre oly konkurenciától, mely valótlan híreket terjeszt, hanem fogadjon el csak eredeti ARSOTINT, mely az egész világon legjobban bevált. — Kérjen díjtalan használati utasítást!

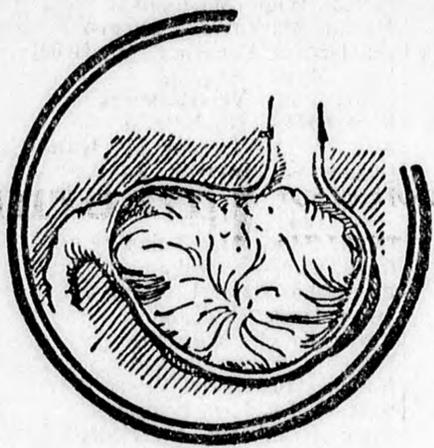
PEROID RÉZKÉNPOR

porzószer lisztharmat és peronoszpora ellen. Évek óta az ország minden nagyobb szőlőgazdaságában a legjobb eredménnyel használatban. Nem hasonlítható össze más készítményekkel, különösen külföldi áruval, mert a PEROID RÉZKÉNPOR oly vegyi anyagokat tartalmaz, melyek a növényi betegségek leküzdésére fokozott hatással vannak.

Fogadjon csak valódi Schweiger-féle Peroid Rézkénport eredeti plombált zsákokban el!

Lajčo M. Schweiger, Subotica

Tolstojeva ul. br. 17. — Telefon 85

GYENGE GYOMOR

telt érzés, rossz és gyenge bélműködésnél, aranyérbél, éredényelmesedésnél, kiütéseknél, a savak helytelen kiválasztódásánál, májbetegségeknél, epemegbetegedéseknél és epekövénél kiválóan hat a vértisztító és erősítő

»PLANINKA«

GYÓGYTEA

- mert
1. feloldja az idegen anyagokat az emberi testben,
 2. kihajtja azokat az emberi testből,
 3. az egész szervezetet erősíti és megújítja.

A „Planinka“ tea kapható minden gyógyszertárban **20 dinárért**. Ahol nem lenne kapható, küldjön be 20 dinárt (esetleg bélyegeken is) közvetlenül a következő címre: **Mr. BAHOVEC, Ljubljana 105.**, ahonnan kap egy csomag eredeti „Planinka“ teát költségmentesen. Más gyártmányt utasítson vissza és csak eredeti Bahovec-féle „Planinka“ gyógyteát fogadjon el.

Egyedüli készítő:

Lekarna Mr. ph.
L. Bahovec, Ljubljana

Főlerakat Suboticán:

HERCL-DROGÉRIA

Beogradban: **Mišković-drogéria és Stojčić-gyógyszertár**
Sarajevska ul. 70.

Elsőrendű, puhafával égetett **MÉSZ** saját parvagánnya rindlkező mészégető telepünkről vagonáttelekben valamint **TÉGLA** és **EMOLIT** izoláló anyag és tetőfedő minden minőségben és mennyiségben kapható **GLIED BERNÁT „ISTVAN“ TÉ LAGYAR SUBOTICA**
Városi iroda: Zrinjski trg 31. Telefon 871. Gyári telefon 308. 4 87

Sztaribecseji gyógyfürdő és hajózási vállalat

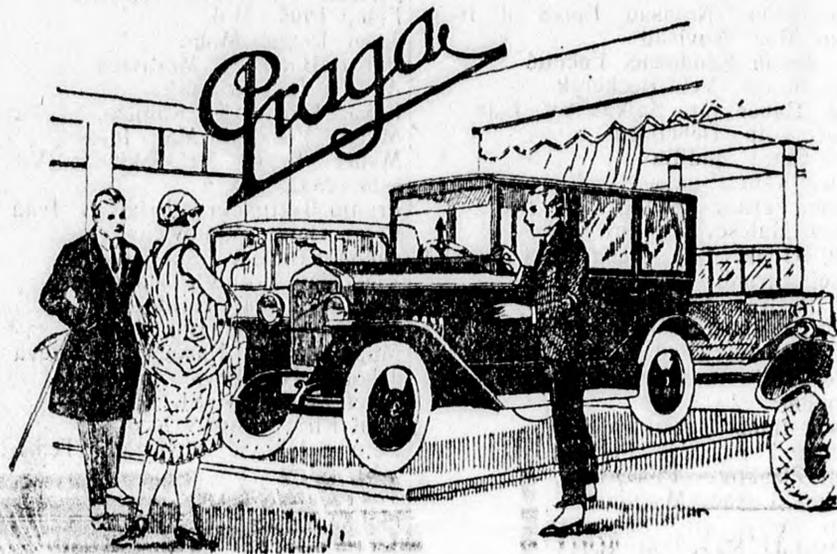
A vállalat Sztaribecsej gyorsjárata személyhajójával állandó járatot tart fenn a Tiszán Sztari- és Novibecsej között. Ejjeli és nappali szolgálat. A hajónak minden bácskai és bánati vonathoz csatlakozása van. A fürdőbe utazó bánati közönség részére mérsékelt menetdíjak. A forgalom zavartalan biztosítására, társas kirándulások céljaira és helyi vonatások céljaira külön hajó áll a t. közönség rendelkezésére.

Sztaribecseji gyógyfürdő az ország legjobb gyógyhatású artézi kénfürdője. A fürdő vize szénsavat, jódot és sót tartalmaz és lizosan gyógyító hatású: reuma, izom- és izületes, köszvény, csontfájda, máj, görvnyőbajok, idegesség és vérszegénység ellen, továbbá izmoparazitolások orvosi rendelésére. A sztaribecseji gyógyfürdő a leghíresebb kül- és belföldi fürdők gyógyerejét magában foglalja és sok költségtől és fáradságtól kiméli meg önmagát, a fürdőnket felkeresi. A fürdő egész éven át nyitva van (téli is), s az év bármely szakában kedvezményesen használható. Szükség esetén lakásról és ételmezésről is gondoskodunk. — Elismerőlevelek az ország minden részéről!

Szíves pártfogást kér

a sztaribecseji gyógyfürdő és hajózási vállalat vezetősége

PRAGA-ALFA AUTOMOBIL

NAGYHIRNEVÜ, TAKARÉKOS MOTOR. — KOMPLETT BOSCH-FELSZERELÉS. — ELEGÁNS, KITÜNÖEN RUGÓZOTT ÖTÜLÉSES KAROSSZERIA. — NÉGYKERÉKFÉK. — HAT BILIONKERÉK RAKTÁRON MEGTEKINTHETŐ:

„Record“ Ipari és Kereskedelmi R.-T.
Novisad, Temerinska ulica 6.

5180

GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG

LLOYD SABAUDO, székhely: GENOVA

Vezérképviselők: **BANAZ & RUSKO** Zagreb, trg I. br. 16

Rendszeres, kényelmes és expressz utas-szállítás az Egyesült Államokba, Délamerikába (Brazília, családok ingyenes szállítása, Argentiniába és Uruguayba), Ausztráliába és Újzéländébe és a többi tengerentúli országba a következő legnagyobb és leggyorsabb gőzhajókkal: Conte Rosso, Conte Verde, Conte Biancamano, Principeasa Maria, Principeasa Giovana, Tomaso di Savoia, Principe de Udine, stb.

Mindenemű felvilágosítással szolgál és helyelőjegyzést végez ingyenesen: **BANAZ & RUSKO, Zagreb, trg I. br. 16, Bograd, Karadordeva ul. 85, Split, Dubrovnik, Grúz és**

Főképviseletek: Kodačić Gjorgje, Bitolj, Zanačlijska br. 35, Lloyd Sabaudó, Sombor, Kralja Petra ul. 30. — Lloyd Sabaudó, Ljubljana, Dunajska c. 38. — Lloyd Sabaudó, Veliki Bečkerek, Svetosavska 7 és Makarska, Metković és Korčula

Kirakatrendező

elsőrendű erő aki önálló eladó is
azonnal felvételi:

Fényképes ajánlatokat referenciákkal
Jakovlyevics és Keszler
Novisad, címekéünk.

5570

Fonott

Szandálokat

mérték után legolcsóbban készít
FALKENSTEIN SÁNDOR
szijgyrtó SUBOTICA
Cara Lazara ul. 13.

P. & C. Habig-kalapok Wien és L. B. O. női és férfi harisnyák egyedüli
Vukovics Gerő uri és női divatáruháza **Subotica, Fötér** lera'ata

Bérmálásra
ékszerek és órák
a legolcsóbbak
ÁDÁM ékszerésznél
Subotica, Rudió ul. 6

**HADNAGY
ISTVÁN**
szabó
készít polgári
és minden
hitfelekezeti
papi ruhákat
Subotica,
Suđiceva ulica 10

1 liter kitünő
siller bor 6 dinár
fehér bor 7 dinár
Saját főzésű törköly-, szilva-
és barackpálinka, valamint
fűszer- és csemegéink leg-
előcsöbben beszerezhetők
Nojesek Géza
fűszerkereskedésében
Subotica, P. Sudarevićeva ul.

J. gszekrényeket
elsőrendű kivitelben
készít és raktáron tart
Milošević Veljko
Sombor,
Zlatna greda ul. 2
Hihetetlen olcsó árak
Prospektust ingyen küldök

Vigyázzon a szemére!
Csak szaküzletben vásároljon!
A valódi „ZEISS” szemüve-
gek gyári lerakata
A. MAYERHOFF
Vel. Bečkerek
Aleksandrova ulica 10.
Subotica, Aleksandrova ul. 9.

Szállítok saját terme-
lésű, I-a fehér L'čka-
Jaseniceai fával égetett
meszet,
valamint
mindennemű
tűzifát
legolcsóbb napi áron
Albert Ojner
Karlovac
Zagreb mellett

Mázoló és fényező mun-
kát a leggyorsabbtól
a legszépebb kivitelben
készít
MEZEI
Subotica, Ilirska ulica
Kakas iskolánál.

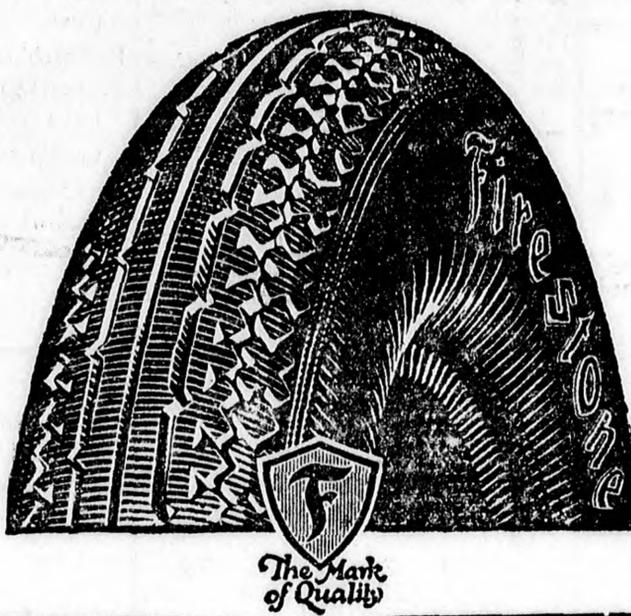
NEMZETI SZÁLLODA
ELSŐRENDÜ ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ
VEL. KIKINDA
Nemzeti Szálloda 32 modern szobával, Étterem, Kávéház, pormentes kert, zene
Garage. Fürdő. Telefon: 7. Szállodai luxusautók minden vonatonál
Engedmény. — Tulajdonos: Klein és Kmetykó

Miért nyerte meg **BUGATTI** a Samobor-Plješivica-i nem-
zetközi versenyt? Mert az egész training alatt és magán a
versenyen a legjobb és legfölülmulthatatlanabb

Firestone

Gum dipped
gummi val ment

Vezérképviselőt Jugoszláviára
IVO NOVAKOVIĆ, Zagreb, Mažurinićev trg 8

Kizárólag nagyban eladás.
A „Firestone” pneumatiko-
kat a legkiválóbb amerikai
szakemberek konstruálták.
A gummi és a vászon első-
rendű minősége garantál-
ják az autóvezetőnek min-
den investált dinárért a
legmagasabb kilométer-
számot.

**I-a SISAL-
MANILLA** kgr. 19.— dinár
KEVEKÖTŐZŐ legolcsób-
ban szerezh-
tők be
SCHIFF ÁBRAHÁM
zsák, ponyva, zsinag
nagykereskedő
NOVISAD
Telefon 2403. Pavisate: Jutešif
Kérjen árajánlatot!
minden minőségben és

Falburkoló
FAYENCE-LAPOK,
cseh és belföldi cserépkályhák,
samott-tégla, liszt
állandóan gyári áron kapható.
Schomann és Bauer
Novisad, Jevrejska ul. 9. Telefon 316.

JUNIPER
ZÖLD SÓSBORSZESZ
minden más gyártmánynál
hatásosabb
Győződjön meg róla. Kérjen a
fűszerkereskedőjénél egy ingyen
minta üveget leírással
Mr. Alfred Blum Subotica

Permetezőt,
pálinkafőző
kazánt
jótállás mellett
készíték és javítok
HOVÁN LÁSZLÓ
rézműves
Zrinjski trg 24.
(Zárda melle t)

Fogászati Rendelő Intézet
Dentist
Farkas Antal
Beograd
Vasina u. 21
Rendel 8-12, 2-6-ig, vasár-
és ünnepeken 9-11 óráig
Végez fog- és gyökérhuzásokat
teljes értelemmel. Készít speci-
ális arany- és platina-plombá-
kat, műfogakat és teljes fogso-
rokat, amelyek a rágásra nagyon
alkalmasak. Arany- és platina
koronákat, arany- és platina
hidakat a legújabb amerikai
módszer szerint, jótállással. —
Szájvizsgálat és szaktanács dij-
talan. — Vidékiek soron kívül
5123 fogadtatnak.

Olcsó tűzifa
100 kg. vágott és aprí-
tott fa 30 dinár ház-
hoz szállítva
Puha, 1.0 méteres
léc kötözve, csomózva
24 dinár 100 kg.
Pontos mérésért
garantálunk
Kiszolgálás szolid és gyors
Bosna
fakereskedés
Subotica
a vasuti teherpályaudvar
mellett **Telefon 512**

Deering-
kéveköző,
fűkaszalók és azok
alkatrészei kaphatók
Karl Béla
vaskereskedőnél
Vel. Kikinda

Üzletáthelyezés
Ustavka ul. 3. sz. alatt levő
déli gyümölcsüzletemet
május 15. óta
Futoška ulica 37. sz. alá
(Antunović-féle) uccai pin-
cébe helyeztem át.
Berger József Novisad

**ELIT
PENZIÓ**
ELEGÁNS SZOBÁK
teljes állatással, szép
fürdőszobákkal
Reggeli, ebéd, vacsora
külön is kapható.
Abonnenseket
házonkívül is felvesszünk.
Kitünő bácskai konyha
Beograd
Gundulićeva ulica 14.
Földszint külön bejáratú

ELADÓ
egy jókarban levő Ford
AUTOBUS
Megtéríthető
Roder Dezsőnél, Sombor.

Siremlékek
Óriási választékban gránit- és márványsirkövek
utikeresztek, kőszobrok készítése. Műkövek,
betoncsövek, cementlapok meglepő olcsó áron beszerezhetők
WEIGNER KÁROLY gépzemre berendezett sírkőipartelepén
és műkögyárában **STARIBEČEJ**

Lalković nyári árai - az olcsóság rekordja!

„...denk' hozzájuthat jó és o'csó áruhoz Beogradban épen ugy, mint az ország legtávolab' i részében. La'kov' a le' kisebb mennyiséget is szállítja po' tán u' átvétellel - 50) d' náion feüli rendelések beimentve. - Min'ákat nem küldünk. - Pontos szállítás. - Meg nem felelőt visszaveszünk.

Cicc világos színekben, métere	6.—
Cicc sötét színekben, szép, mintázott áru	8.—
Cicc legjobb minőségben, világos és sötét színekben	11.—
Féldelin szép színekben	10.—
Féldelin legfinomabb, legszebb mintákkal	12.—
Nyári pamutanyag kockás, mosható, gyönyörű színekben, 70 cm, ami legnagyobb reklámunk	13.—
SELYMEK	
Nehéz tiszta selyem pajet, 90 cm, fekete, sötétkék, barna és szürke	50.—
Pajet selyem, legnehezebb, minden színben, 90 cm	58.—
Nyersselyem, rips és sima színekben, szavatoltan mosható, minden színben, 100 cm	48.—
Crepe Georgette, könnyű selyem	45.—
Crepe Georgette, fekete, fehér, az összes világos színekben, 100 cm	60.—
Nyersselyem, női ruhára, 80 cm, sima, drapp és a legszebb modern színekben szavatoltan mosható	36.—
Ugyanez sima színekben	35.—
Crepe de chine, legfinomabb tiszta selyem, 100 cm, minden színben	70.—
Japonett, nehéz tiszta selyem, fekete, fehér és minden színben 90 cm	75.—
Toul de soi, nehéz, tiszta selyem, mosható, fekete és színes, 100 cm	70.—
Crepe de chine, »Lia«, nehéz, legfinomabb és legmodernebb, a világhírű A. G. B. gyártmány, »Lia« crepp, a mostani szezon legfeltűnőbb párisi újdonsága, már kiszorított minden más selymet, 50 legmodernebb színben, 100 cm széles	110.—
Crep Orlov eredeti A. G. B. nehéz, nem átlátszó, 100 cm	180.—
Köpenyselyem ripsz, apró kockás, 90 cm, fekete, barna, drapp, fréz, barack színben, métere most csak	88.—

Köpenyselyem, nehéz, legmodernebb zsahardotomán, aprómintás, fekete és barna, 140 cm	200.—
Gyönyörű francia női ruha anyag, garantált mosható, egy színben mintázott, különösen szép áru, 70 cm, ez előtt 50, most csak	25.—
Félselyem foulard, gyönyörű mintákkal, könnyű ruhára, 100 cm, mosható	35.—
Toil de soil nagyon praktikus anyag, női ruhára és fehérneműre, garantált mosható, minden színben, métere csak	28.—
NŐI SZÖVETEK	
Crepe sers szövet, tiszta gyapjú, 100 cm	48.—
»Moda« koverkot, gyönyörű világos és sötét színekben, 100 cm	55.—
Otomán szövet, fekete, fehér és minden más sima színben, legfinomabb gyapjú, 100 cm	52.—
Köpeny és ruhakoverkot tiszta gyapjú, minden színben, 130 cm	88.—
Koverkot, nehéz áru, minden színben, 130 cm	110.—
Divatsszövet, selyemgyapjuból, gyönyörű modern színekben, 130 cm	170.—
Legfinomabb szövet köpenyre, ripsz, fekete, sötétkék és minden más színben, 140 cm széles	190.—
Férfi koverkot szövet női köpenyre, 150 cm széles, elsőrendű áru	200.—
KOSZTUM ÉS KÖPENYBÉLÉSEK	
Fulard klott, 70 cm, 15 dinár, jobb minőség	20.—
Fulard szatin, szép mintákkal, 100 cm széles	25.—
Félselyem, sima színekben, 80 és 90 cm széles	36.—
Selyempupelin, sima, 80 és 90 cm	45.—
Tiszta selyem, a legszebb sima színekben, nagyon erős, 100 cm	70.—
Mintázott tiszta selyem, nagyon erős, gyönyörű színekben, különösen alkalmas bélsnek, 100 cm	75.—

Fehérnemű-vásznak

VÁSZNAK		VÁSZONKÜLÖNLEGE SÉCEK	
Vászon közönséges erős, 75 cm	8.—	»Special Bebe« középsűrű, finom vászon, 23 méteres végekben	350.—
Vászon vékony, női fehérneműre, 80 cm	10.—	»Diamant Bebe« sűrű, legfinomabb, 23 méteres végekben	300.—
Vászon jobb, középsűrű, »Liljana« No. 1., 75 cm	10.50	Vászon 90 cm, finom, minden célra alkalmas, métere 16.50, 36 méteres végekben	560.—
30 méteres végekben	300.—	Vászon puha, gyermek és női fehérneműre, 80 cm széles, 36½ méteres végekben	340.—
Vászon »Liljana« No. 1. Ia mindenféle alkalmakra, 80 cm	12.—	ALSÓNADRÁGVÁSZON	
30 méteres végekben	340.—	Legerősebb sűrű alsónadrágvászon 75 cm széles	12.50
Mosóvászon legfinomabb, vékony, »Liljana« No. 2., 80 cm	14.—	30 méteres végekben	350.—
30 méteres végekben	390.—	Köppergrádlí finom és erős vászon, 80 cm	14.—
»Liljana« különlegesség, legerősebb, lenfogású, 80 cm	14.—	30 méteres végekben	390.—
30 méteres végekben	390.—	Atlaszgrádlí csikos, legfinomabb	16.—
Sűrű vászon, finom, arany »Liljana«, 80 cm	15.—	30 méteres végekben	450.—
30 méteres végekben	420.—	AMERIKAI SÁRGAVÁSZON	
Batiszt »Liljana« legfinomabb, selyemfényű, a fény mosás után is megmarad, 90 cm	18.50	80 cm jóminőségű	8.—
		80 cm legjobb minőség	11.—
		90 cm középfinom minőség	10.50
		SZERBVÁSZON	
		Szerbvászon fehér és krém, 45 cm széles	13.—

Lepedő-vásznak

ZSEBKENDŐK	
Gyermekzsebkendők, képpel	2.50
Zsebkendők, közép nagvság	3.50
Zsebkendő, nagyobb, tarka	5.—
Női zsebkendők, finom, tarka széllel	6.—
tucatia	65.—
Férfizsebkendők, nagyobb	5.—
Férfizsebkendők, finomabb, tarka széllel	7.—
tucatia	75.—
Legfinomabb férfizsebkendő, nagv. tucatia 130.—, darabia	12.—
Kézelőgomb, párja	5.—

Cérnazefir mosható, 70 cm	8.—	Zefir 80 cm, kiváló minőség, apró kockás	12.—
Cérnazefir mosható, szép világos és sötét színekben, 70 cm	10.—	Angol zefir, gyönyörű színekben férfi ingekre	13.—
Nyári paplanok nagy mintájú steppeléssel, fehér és színes, darabja	190.—	Divatzefir férfiingekre, legmodernebb mintákkal, csikos és kockás, 80 cm széles	16.—
Protír anyag fürdőköpenyre, gyönyörű színekben, 140 cm	120.—	Félnyersselyem férfiingekre, a legmodernebb mintákkal, 80 cm	22.—
Pokróc, nagy, könnyebb 100, nehezebb	150.—	kákra, 70 cm, jobb minőség, fekete	36.—
ZSÁVOLYOK		CSIPKEFÜGGÖNYÖK KÉSZEN ÉS MÉTERSZÁMRA	
100 cm féllen szürke és fehér	20.—	100 cm széles, métere	18.—
100 cm tiszta len, szürke és fehér	32.—	120 cm széles, métere	28.—
110 cm tiszta len, szürke és fehér	35.—	120 cm széles, finomabb, métere	34.—
120 cm tiszta len, szürke és fehér	38.—	140 cm széles, métere	40.—
120 cm féllen, matracnak	32.—	140 cm széles, legfinomabb, métere	48.—
120 cm len, legfinomabb, legszebb színekben	36.—	Vitrázsok, méterszámra 16 és 18	18.—
ÁGYGARNITURÁK		TÜLL ÉS MARKIZETT KÉSZFÜGGÖNYÖK	
Egy garnitúra 3 darab, két ágy, egy asztalterítő, bordó és zöld szövetből	300.—	Régi 100, 150, 200, 300 és 350	350.—
Garnitúra 3 darab, jakard jobb minőség, bordó színben	360.—	Kétszárnyú függönyök 250, 350, 500, 600 és	800.—
Gobelin garnitúra, különböző színekben, három darab	420.—	KULCSHARISNYÁKAT ÉS EGYÉB HARISNYÁKAT MÁTÓL KEZDVE MÉG ÖLCSÓBBAN ÁRUSÍJTJUK FÉRFIHARISNYÁK	
Garnitúra legfinomabb damaszt, zöld és bordó	450.—	Színes strapaharisnyák	5.—
Kreton apró mintákkal, finomabb, 75 cm	20.—	Színes, finomabb, erős	8.—
ABROSDAMASZT		Divat koverkot, finom	10.—
Fehér damaszt, kockás, 140 cm	32.—	Finom drappharisnyák	12.—
Színes damaszt, tiszta len, szép mintákkal, 100 cm széles	20.—	Kulesharisnya »Vörös F«	14.—
Fehér damaszt, legfinomabb selyemfényű, 140 cm	55.—	Félselyem harisnya meljrozott	16.—
Damaszt, aprókockás, sűrű, jobb minőség 140 cm	40.—	Kulesharisnya »Kék F«	16.—
Asztalkendők kockás, fehér, darabja	11.—	Kulesharisnya »Arany F«	18.—
Asztalkendők fehér, damaszt, darabja	15.—	Arany kulcs selyemflór	22.—
Törölruha len, mintás, darabja	10.—	Selyem félharisnya	22.—
		Finom divatos, különböző színekben	22.—
		NŐIHARISNYÁK	
		Fekete és színes erős, párja	8.—
		»Mako« harisnya, nagyon erős, színes	10.—
		»Mako« harisnya, nagyon erős, fekete, fehér és színes	13.—

Törölruha len, jobb minőség, darabja	12.—	Sűrű flór, fekete és minden színben	20.—
Törölruha méterszámra	12.—	Legfinomabb selyemflór harisnya, fekete és minden színben	25.—
TÖRÜLKÖZŐK		Legfinomabb selyemflór harisnya, fekete és minden színben	28.—
Etamin törülköző, kisebb	22.—	Selyemharisnya finomabb	25.—
Etamin nagyob	25.—	Selyemharisnya finom, erős, párja	30.—
Pikézett legfinomabb, darabja	35.—	Selyemharisnya arany trama	60.—
Bolyhos törülközők darabja 22, 30 és	45.—	Rövid gyermekharisnyák nagvság szerint 7, 8, 9, 10 és	12.—
PÁRNA ANGINÁK		Férfiing fehér, vékony vászon, legfinomabb	60.—
Vörös, rózsaszín, kék és fehér, 80 cm	12 és 16.—	Férfiing fehér, egész finom	85.—
Legjobb minőségben	18.—	Férfiing finom, színes mellett, két gallérral	85.—
SZÖNYEGEK MÉTERSZÁMRA		Férfi alsónadrág vászonból	35.—
65 cm bordó és zöld bordúrral	32.—	Férfi alsónadrág finom grádlíből	48.—
65 cm jakard finomabb	55.—	Férfi alsónadrág rövid, fehér	30.—
85 cm jakard legfinomabb	80.—	Férfi alsónadrág rövid, színes	30.—
OPÁL ÉS FEHÉRNEMÜSELYEM		Férfi ruha anyag	
80 cm színes és fehér	18.—	65 cm, métere	10.—
115 cm legfinomabb opálbatiszt, fehér és minden színben, garantált mosható	26.—	Pepita szövet, 130 cm	25.—
Markizett fehér, legfinomabb, 100 cm, 20 din., 115 cm, 22 és 150 cm	38.—	Koverkot, különösen erős strapa anyag, szürke	58.—
FEKETE ÉS SZÍNES SZATIN		Tenniszszövet csikos, színes, 130 cm	45.—
Közönséges, 80 cm, minden színben	15.—	Férfi gyapjuszövet, 140 cm, sötét színekben	70.—
130 cm középminőség, fekete	25.—	Len félselyem, drapp, legerősebb minőség, 140 cm	90.—
Fekete és színes, selyemfényű szatin, 140 cm	35.—	Férfiszövet, tiszta gyapjú, sötétkék, 140 cm	100.—
Fekete szatin, legfinomabb, olyan mint az atlasz, 140 cm	40.—	Legfinomabb koverkot öltönyre felöltőre, sötét és világos színekben, 140 cm	200.—
Paplan atlasz, legjobb minőség, 150 és 16 cm széles	175.—	Sötétkék és fekete legfinomabb szövet, 150 cm széles	250.—
BÁRSONYOK		Lüszter férfikabát, szürke, barna, sötétkék és fekete, 140 cm	100.—
Sima bársony, jobb minőség, 70 cm	58.—	Teljes férfi ruha kelmék, könnyű 180, közép 250, legfinomabb	280.—
Legfinomabb bársony, 75 cm	75.—		
Olasz bársony gyermekruhás-			

Žarko Š. Lalković i Brat, Beograd

Főüzlet: Kralja Milana 69
Telefon 17-80

Fiók: Knez Mihajlova 34
Telefon: 28-05